

บุคลิกภาพที่มีผลต่อทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557

นพรัตน์ แทนทอง

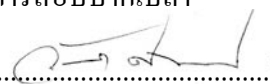
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการเมืองการปกครอง
คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
พฤษภาคม 2561
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

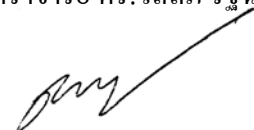
อาจารย์ผู้ควบคุมงานวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ นพรัตน์ แทนทอง ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการเมืองการปกครอง ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

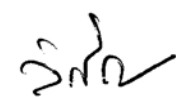
อาจารย์ผู้ควบคุมงานวิทยานิพนธ์

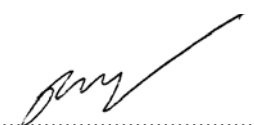

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ดร. ไซติสา ขาวสนิท)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

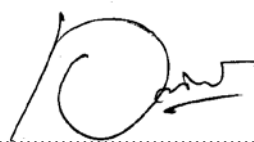

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร. วิมลภ รัตน์ธานนท์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ โพธิสว่าง)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยตำรวจเอก ดร. วิเชียร ต้นศิริกงกล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ โพธิสว่าง)

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการเมืองการปกครอง ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร. เอกวิทย์ มณีธร)

วันที่...24... เดือน...พฤษภาคม..... พ.ศ...2561.....

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและการชี้แนะให้คำปรึกษาจาก คณาจารย์คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ดร. โชติสา ขาวสนิท อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่สละเวลาอันมีค่า คอยให้คำแนะนำ คำปรึกษา และแก้ไขข้อผิดพลาด เนื้อหาด้วยความอดทนมาตลอดระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และพัฒนาวิธีการทำงาน ของผู้ศึกษาวิจัยให้มีระเบียบยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณคณะกรรมการวิทยานิพนธ์รองศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ โพธิสว่าง ดร.ดร.สุภัศตรา เก้าประคิษฐ์ ทรัพย์ชุกุล รองศาสตราจารย์ ดร. วัลลภ รัฐนัตรา นนท์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยตำรวจเอก.ดร.วิเชียร ต้นศิริกงกล ที่คอยแนะนำในเรื่องการศึกษา วิทยานิพนธ์ ตลอดจนการแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยความเอาใจใส่จนทำให้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ โพธิสว่าง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระ กุลสวัสดิ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพรัฐพล ศรีบุญนาถ ที่ให้ คำปรึกษาแนะนำการใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลในการอภิปรายผลการวิจัย ขอขอบพระคุณดร. จักริ ไชยพินิจ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผู้ศึกษาขอกราบ ขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ระดับบัณฑิตศึกษาทุก ชั้นปี ที่มีความเมตตากรุณาในการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับบุคลิกภาพที่มีผลต่อทัศนคติต่อการ รัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ที่ให้ความร่วมมือในการทำแบบสอบถามจนสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ขอขอบคุณเพื่อน พี่ น้อง รัฐศาสตร์มหาบัณฑิตรุ่นที่ 4 ทุกท่าน ที่ให้การช่วยเหลือ แนะนำ รวมถึงการให้คำปรึกษาในการทำวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งพี่เจ นายจักรพันธ์ พรหมกลวย และ โบว์ นางสาวภัทรภร กลิ่นสุคนธ์ เป็นอย่างยิ่งที่เสียสละมาร่วมแจกแบบสอบถามให้กับนิสิตเพื่อ ตอบแบบสอบถาม และให้การช่วยเหลือให้กำลังใจกันในทุกๆ ด้านตลอดมา

ขอขอบพระคุณคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ให้ทุนสนับสนุนการ วิจัยในครั้งนี้

เหนือสิ่งอื่นใดที่ผู้ศึกษาวิจัยจะขาดไม่ได้เลยคือ ครอบครัว กราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่คอยสนับสนุนและส่งเสริมให้ความรู้ ความรัก และความปรารถนาดีที่มีให้กันมาโดยตลอด คอย เป็นกำลังใจที่สำคัญที่สุดในทุก ๆ ช่วงเวลา และคอยเป็นห่วงเสมอมา

สุดท้ายนี้ คุณค่าและคุณประโยชน์อันจะเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้ศึกษาวิจัยขอมอบ และอุทิศให้กับผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็น ประโยชน์ให้กับผู้ศึกษาและผู้สนใจในด้านบุคลิกภาพต่อการทำรัฐประหารไม่มากนักน้อย

นพรัตน์ แทนทอง

57910250: สาขาวิชา: การเมืองการปกครอง; ร.ม. (การเมืองการปกครอง)

คำสำคัญ: บุคลิกภาพ/ ทักษะ/ รัฐประหาร พ.ศ. 2557/ นิสิต/ มหาวิทยาลัย

นพรัตน์ แทนทอง: บุคลิกภาพที่มีผลต่อทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 (PERSONALITY AFFECTING THE ATTITUDES OF STUDENTS IN THE FACULTY OF POLITICAL SCIENCE AND LAW, BURAPHA UNIVERSITY TOWARDS THE 2014 COUP D'ETAT) อาจารย์ผู้ควบคุม
วิทยานิพนธ์: โขติสา ขาวสนิท, ร.ด. 134 หน้า. ปี พ.ศ. 2560

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบุคลิกภาพที่มีผลต่อทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 กลุ่มตัวอย่างมาจากนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา การศึกษาใช้วิธีเชิงปริมาณและใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละระดับชั้นผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 3.93 และพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 2.73 ทัศนคติต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านความรู้ ความเข้าใจ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 2.16 2. ด้านอารมณ์ ความรู้สึก พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติในด้านลบต่อการรัฐประหาร อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 2.32 และ 3. ด้านพฤติกรรม พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติในด้านลบต่อการรัฐประหาร อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 2.20

57910250: MAJOR: POLITICAL SCIENCE, M.POL.SC. (POLITICS AND GOVERNMENTS)

KEYWORDS: PERSONALITY/ ATTITUDES/ THE 2014 COUP D'ETAT/

UNDERGRADNATE STUDENT

NOPPARAT THANTHONG: PERSONALITY AFFECTING THE ATTITUDES OF STUDENTS IN THE FACULTY OF POLITICAL SCIENCE AND LAW, BURAPHA UNIVERSITY TOWARDS THE 2014 COUP D'ETAT. ADVISORY COMMITTEE: SHOTISA COUSNIT, Ph.D. 134 P. 2017.

The purpose of this research was to investigate the personality affecting the attitudes towards the 2014 Coup. Samples were drawn from the students in the faculty of Political Science and Law, Burapha University. The study applied quantitative method with questionnaires as a research tool .367 people were randomly sampled according to proportion of population in each stratum.

The results showed that democratic personality was at a high level. The average was 3.93. The research found that the samples had moderate authoritarian personality. The average was 2.73. The political attitude of the coup in 2014 was divided into three parts. 1. Knowledge and understanding was at a high level. The average was 2.16 2. Emotional aspects was highly negative towards the coup. The average was 2.32 3. Behavioral aspect was highly negative towards the coup.

In conclusion, the personal factors of the students of the Faculty of Political Science and Law. The results of the coup in 2014 are different the media used to receive news. Personal factors affecting the personality was gender. The students of the Faculty of Political Science and Law hañ a democratic personality that correlated with attitudes toward the coup in the aspects of 1. knowledge and understanding, 2. emotions and 3. behavior. Powerful personality correlated with the attitudes towards the coup in the aspect of cognition but did not correlated with those in the aspects of emotion and behavior.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฐ
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานในการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย.....	8
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการรัฐประหาร.....	21
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบุคลิกภาพ.....	29
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ.....	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	63
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	64
การออกแบบการวิจัย.....	64
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	65
เครื่องมือวิจัย.....	66
การสร้างเครื่องมือวิจัย.....	68
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	69
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	70
4 ผลการวิจัย.....	71
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม...	72
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์บุคลิกภาพและทัศนคติต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.....	75
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อบุคลิกภาพและทัศนคติของ นิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหาร ปี พ.ศ. 2557.....	83
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์บุคลิกภาพที่มีผลต่อทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และ นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557.....	107
5 สรุป และอภิปราย ข้อเสนอแนะ.....	111
สรุปผลการวิจัย.....	112
อภิปรายผล.....	115
ข้อเสนอแนะ.....	121
บรรณานุกรม.....	123
ภาคผนวก.....	128
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	134

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนิสิตระดับปริญญาตรี.....	5
2	การกบฏ การปฏิวัติ และการรัฐประหารในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2475-2550.....	22
3	การใช้กำลังทหารเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2475-2550.....	27
4	การเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบอำนาจนิยมหรือเผด็จการ.....	45
5	กลุ่มตัวอย่างและรูปแบบการศึกษาวิจัย.....	65
6	การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน.....	66
7	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	72
8	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามชั้นปี.....	72
9	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภาควิชา.....	73
10	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเกรดเฉลี่ย.....	73
11	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสื่อที่ใช้ในการรับรู้ข่าวสาร.....	74
12	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความสนใจในการรับรู้ข่าวสารบ้านเมือง.....	74
13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตยของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.....	75
14	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.....	77
15	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ด้านความรู้ ความเข้าใจ.....	79
16	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ด้านอารมณ์ ความรู้สึก.....	80
17	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ด้านพฤติกรรม.....	82
18	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตยของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามเพศ.....	84

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
19	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย ของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามเพศ..... 84
20	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของนิสิต คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ในด้านความรู้ความเข้าใจ จำแนกตามเพศ..... 85
21	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของนิสิต คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านอารมณ์ ความรู้สึกจำแนกตามเพศ..... 86
22	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของนิสิต คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านพฤติกรรม จำแนกตามเพศ..... 86
23	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย ของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามชั้นปี..... 87
24	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม ของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามชั้นปี..... 88
25	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของนิสิต คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านความรู้ ความเข้าใจ จำแนกตามชั้นปี..... 88
26	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของนิสิต คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านอารมณ์ ความรู้สึกจำแนกตามชั้นปี..... 89
27	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของนิสิต คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านพฤติกรรม จำแนกตามชั้นปี..... 90
28	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย ของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามภาควิชา..... 90

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
29	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม ของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามภาควิชา..... 91
30	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของนิสิต คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านความรู้ ความเข้าใจ จำแนกตามภาควิชา..... 92
31	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของนิสิต คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านอารมณ์ ความรู้สึก จำแนกตามภาควิชา..... 92
32	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของนิสิต คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านพฤติกรรม จำแนกตามภาควิชา..... 93
33	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย ของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามเกรดเฉลี่ย..... 94
34	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมของ นิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามเกรดเฉลี่ย..... 95
35	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของนิสิต คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านความรู้ความเข้าใจ จำแนกตามเกรดเฉลี่ย..... 96
36	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของนิสิต คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านอารมณ์ ความรู้สึกจำแนกตามเกรดเฉลี่ย..... 97
37	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของนิสิต คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านพฤติกรรม จำแนกตามเกรดเฉลี่ย..... 98
38	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย ของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามสื่อที่ใช้ใน การรับรู้ข่าวสาร..... 99

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
39	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม ของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามสื่อที่ใช้ ในการรับรู้ข่าวสาร..... 100
40	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของนิสิต คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านความรู้ ความเข้าใจ จำแนกตามสื่อที่ใช้ในการรับรู้ข่าวสาร..... 101
41	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของนิสิต คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านอารมณ์ ความรู้สึก จำแนกตามสื่อที่ใช้ในการรับรู้ข่าวสาร..... 102
42	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของนิสิต คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านพฤติกรรม จำแนกตามสื่อที่ใช้ในการรับรู้ข่าวสาร..... 103
43	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย ของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามความสนใจ การรับรู้ข่าวสารบ้านเมือง..... 104
44	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม ของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามความสนใจ การรับรู้ข่าวสารบ้านเมือง..... 105
45	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของนิสิต คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านความรู้ ความเข้าใจ จำแนกตามความสนใจการรับรู้ข่าวสารบ้านเมือง..... 106
46	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของนิสิต คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านอารมณ์ ความรู้สึก จำแนกตามความสนใจในการรับรู้ข่าวสารบ้านเมือง..... 107
47	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของนิสิต คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านพฤติกรรม จำแนกตามความสนใจในการรับรู้ข่าวสารบ้านเมือง..... 108

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
48	เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และ นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านความรู้ ความเข้าใจ 109
49	เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์ และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านอารมณ์ ความรู้สึกรู้สึก..... 109
50	เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และ นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านพฤติกรรม..... 110

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	วงจรถูบาทว์.....	24
2	วงจรรวมสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม บุคลิกภาพ และวัฒนธรรมทางการเมือง.....	31
3	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	63

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย เป็นระบอบการปกครองที่มุ่งเน้นไปในเรื่องการเลือกตั้ง การมีสภานิติบัญญัติ การมีรัฐบาล เป็นต้น รวมไปถึงการมุ่งเน้นสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคของประชาชน ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยถึงแม้จะเป็นระบอบการปกครองที่เลวร้ายน้อยที่สุด แต่ก็ต้องยอมรับว่าการปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้นก็มีจุดบกพร่อง อย่างเช่น การใช้อำนาจจากเสียงข้างมากในการตัดสินใจ ถึงแม้จะเป็นกระบวนการที่ถูกต้องโดยใช้เสียงข้างมากเป็นหลัก แต่ก็อาจนำมาซึ่งการเกิดทรราชจากเสียงข้างมากได้ ในอดีตประเทศไทยมีการปกครองในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชมาโดยตลอด จนกระทั่ง คณะราษฎรได้เข้ามาทำการยึดอำนาจ และ ขออำนาจอธิปไตยคืนให้แก่ประชาชน เพื่อให้ประเทศไทย สามารถเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นพระประมุข มีการสถาปนารัฐธรรมนูญ และระบอบรัฐสภาที่ทำให้ราษฎรมีสิทธิในการเลือกตัวแทนของตนเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมือง ในวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2547 (ลิขิต ชีรเวคิน, 2552, หน้า 13)

อย่างไรก็ตาม นับแต่วันที่ประเทศไทยเริ่มมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยจนถึงปัจจุบัน การปกครองของประเทศไทย ยังถูกมองว่าไม่มีความเป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ ประชาชนไม่ได้ใช้อำนาจของตนอย่างบริสุทธิ์ เทียงธรรม แต่กลับถูกชักจูงโน้มน้าว ด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งเพื่อให้การสนับสนุนพรรคการเมืองที่มีทุนทรัพย์ หรือมีอิทธิพลสูงให้เข้ามาบริหารประเทศซึ่งเมื่อพรรคการเมืองดังกล่าวเข้ามาบริหารประเทศ กลับใช้อำนาจที่ตนได้รับหาผลประโยชน์จากประเทศชาติ และประชาชนด้วยการฉ้อราษฎร์บังหลวง แทนที่จะทำเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ และส่วนรวม อีกทั้งยังสร้างรากฐานแห่งความแตกแยกขนานใหญ่ให้แก่สังคม (นคร พจนวรวงษ์ และอุกฤษ พจนวรวงษ์, 2549, หน้า 1)

จากปัญหาข้างต้นที่กล่าวมาจึงเป็นสาเหตุให้มีคณะบุคคล ใช้กำลังทหารในการเข้ายึดอำนาจการปกครองในประเทศไทยอยู่หลายครั้ง โดยรัฐประหารครั้งล่าสุด เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 นับเป็นการทำรัฐประหารครั้งที่ 13 ของประเทศไทย โดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ มีพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้บัญชาการทหารบกเป็นหัวหน้าคณะ ได้ทำการยึดอำนาจการปกครอง และเข้าแทรกแซงทางการเมือง โดยอ้างสาเหตุ จากปัญหาความแตกแยกของคนในชาติ และการที่นักการเมือง ขาดความซื่อสัตย์สุจริต การซื้อสิทธิขายเสียงหรือใช้อิทธิพลเข้า

ครอบงำในการเลือกตั้ง เป็นสาเหตุที่ทำให้ทหารต้องเข้ามามีบทบาททางการเมือง และคงอยู่ในตำแหน่งทางการเมือง

อย่างไรก็ตาม นักวิชาการบางท่านมองว่า การที่ทหารเข้ามาทำการรัฐประหาร ส่งผลให้ประเทศขาดความเชื่อถือจากนานาประเทศ เกิดความถดถอยทางเศรษฐกิจ และการก้าวถอยหลังของระบอบประชาธิปไตย ทำให้ยากต่อการที่จะพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า ดังที่ อมรรักษาเสถียร (2544, หน้า 86) กล่าวว่า “การมีการปฏิวัติรัฐประหารสลับการมีรัฐบาลจากการเลือกตั้งนี้มีลักษณะเป็นวงจร หรือเรียกว่าวงจรอุบาทว์” เหตุการณ์รัฐประหารที่เกิดขึ้นทั้งในอดีตจนถึงปัจจุบัน เกิดขึ้นท่ามกลางเสียงสะท้อนว่า ปัญหาการเมืองควรจะแก้ด้วยกลไกทางการเมือง แต่เมื่อวิธีการทางการเมืองไม่สามารถสรุปหาทางออกของปัญหาได้ “การรัฐประหาร” จึงกลายเป็นเงื่อนไขของการเข้ามาแก้ไขปัญหาทางการเมือง ทั้งที่มีเสียงสนับสนุน และเสียงคัดค้านที่เกิดขึ้นมาโดยตลอด ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสนใจทางการเมืองของประชาชนต่อระบบการปกครอง”

สำหรับประเด็นการกำหนดวันการเลือกตั้งนั้น หลายฝ่ายให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะพรรคการเมือง และสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการเมืองต่างมีการตื่นตัว และเตรียมพร้อมสำหรับ การที่ประเทศจะกลับมาปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยอีกครั้งหนึ่ง ดังนั้นทุกภาคส่วนรวมถึงในส่วนของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งเป็นสถาบันที่มีส่วนในการหล่อหลอม บุคลิกภาพ และทัศนคติในด้านต่าง ๆ รวมถึงด้านการเมืองของนิสิต โดยที่บุคลิกภาพเป็นการแสดงออกถึงพฤติกรรม ลักษณะนิสัย ที่มีผลต่อทัศนคติทางการเมืองของบุคคลนั้น ๆ สถาบันอุดมศึกษาจึงควรมีความเข้าใจในบุคลิกภาพทางการเมือง รวมถึงทัศนคติทางการเมืองของนิสิต นักศึกษา อย่างถูกต้อง เพื่อจะทำให้สามารถสนับสนุนให้นิสิต และนักศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างถูกต้องเหมาะสมต่อไป (ไชยะ เทพา, 2559)

มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตบางแสน ถือเป็นสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำแห่งภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นมหาวิทยาลัยสมบูรณแบบผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ทั้งในด้านสังคมศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ และด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยบูรพาสร้างบัณฑิตให้มีคุณภาพ และคุณธรรม เป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และการเผยแพร่งานวิชาการต่าง ๆ รวมไปถึงการมีส่วนร่วมในทางการเมืองของนิสิต มหาวิทยาลัยบูรพา การแสดงความคิดเห็นต่อการเมืองไทย เป็นการแสดงออกของนิสิตในฐานะพลเมืองของประเทศ จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมองเห็นว่าการเมืองการปกครองเป็นเรื่องที่ใกล้ตัว และเป็นสิ่งที่ประชาชนทุกคนควรให้ความสำคัญอย่างยิ่ง การแสดงออกทางการเมืองของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ที่ถือว่าเป็นปัญญาชนของชาติที่มีพื้นฐานความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเมืองการปกครองเป็นอย่างดี โดยมีการเรียนการสอนในเรื่องของการเมืองการปกครอง และ

บุคคลเหล่านี้ก็อาจนำพาประเทศและพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าสืบต่อไป ผู้วิจัยจึงมีความคิดความสนใจที่จะศึกษาบุคลิกภาพที่มีผลต่อทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารในปี พ.ศ. 2557 เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสถาบันอุดมศึกษา ในการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป

คำถามการวิจัย

1. นิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีบุคลิกภาพและมีทัศนคติต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 อย่างไร
2. ปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อบุคลิกภาพและทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 อย่างไร
3. บุคลิกภาพมีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบุคลิกภาพและทัศนคติต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อบุคลิกภาพและทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557

สมมติฐานในการวิจัย

1. นิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีผลต่อทัศนคติในการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ที่ต่างกัน
2. นิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีผลต่อบุคลิกภาพ ที่ต่างกัน
3. บุคลิกภาพทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาตัวแปร ดังนี้

1.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variables) ได้แก่

1.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล

เพศ

ชั้นปี

ภาควิชา

เกรดเฉลี่ย

สื่อที่ใช้ในการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง

ความสนใจในการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง

1.1.2 บุคลิกภาพ

แบบประชาธิปไตย

แบบอำนาจนิยม

1.2 ตัวแปรตาม (Dependent variables) ได้แก่

1.2.1 ทักษะคิดต่อการรัฐประหาร

ด้านความรู้ ความเข้าใจ

ด้านอารมณ์ ความรู้สึก

ด้านพฤติกรรม

2. ขอบเขตประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่

2.1 ขนาดประชากร นิสิตระดับปริญญาตรี คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา ทั้งหมด 4,401 คน โดยแบ่งขนาดกลุ่มตัวอย่าง ใช้สูตรของทาโร ยามานะ (Yamane, 1973, p. 726 อ้างถึงใน ไพฑูรย์ โพธิ์สว่าง, 2556) กำหนดขอบเขตความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด 367 คน

แบ่งจำนวน 367 คน ออกเป็น 3 ระดับชั้น แล้วแบ่งตามสัดส่วนของประชากรแต่ละระดับชั้น เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนิสิตระดับปริญญาตรี

นิติตปริญญาตรีคณะรัฐศาสตร์ และนิติศาสตร์	จำนวน ประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง				รวม
		ชั้นปี 1	ชั้นปี 2	ชั้นปี 3	ชั้นปี 4	
ภาควิชารัฐศาสตร์	1,341	23	26	30	33	112
ภาควิชานิติศาสตร์	862	16	17	18	21	72
ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์	2,198	25	66	60	32	183
รวม	4,401			367		

ที่มา : (ระบบทะเบียนมหาวิทยาลัยบูรพา ณ วันที่ 19 มกราคม 2559)

3. ขอบเขตระยะเวลาการศึกษา ตั้งแต่เดือนสิงหาคม ถึงตุลาคม พ.ศ. 2560 รวมระยะเวลา 90 วัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบว่านิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่มีบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการทำรัฐประหาร แต่ในทางตรงกันข้ามนิสิตที่มีบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม จะมีทัศนคติที่ดีต่อการทำรัฐประหาร สามารถวิเคราะห์แยกแยะข้อดีข้อเสียของระบอบการปกครอง

2. การวิจัยในครั้งนี้จะแสดงให้เห็นว่านิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีความรู้ ความเข้าใจ และการแสดงออกในด้านความคิด ทัศนคติที่แตกต่างกัน ส่งเสริมให้มีความรู้ ความเข้าใจในระบอบการปกครองทางการเมืองได้เป็นอย่างดี

3. เพื่อทราบถึงบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมและบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตยของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่มีผลต่อทัศนคติต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 แสดงออกถึงความคิดเห็นทางการเมืองอย่างกว้างขวางและมีเสรี ไม่กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น

4. ให้ผลงานวิจัยนี้เป็นฐานข้อมูลเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่มีต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557

นิยามศัพท์เฉพาะ

รัฐประหาร หมายถึง การใช้กำลังทหารเข้ายึดอำนาจรัฐบาลรักษาการ โดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2557

ปฏิบัติ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองทั้งหมดโดยมีการยกเลิกระบอบเดิมและใช้ระบอบใหม่

ทัศนคติต่อการรัฐประหาร หมายถึง ระดับความรู้ ความเข้าใจ อารมณ์ ความรู้สึก และพฤติกรรมของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาต่อการรัฐประหาร ซึ่งการอธิบายทัศนคติต่อการรัฐประหารเป็นการแปลค่าความหมายตามระดับที่แตกต่างกันตั้งแต่น้อยที่สุดจนถึงมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยของทัศนคติต่อการรัฐประหารในระดับน้อยที่สุด หมายถึงการมีทัศนคติทางด้านลบต่อการรัฐประหารน้อยที่สุด หรือทัศนคติทางด้านบวกต่อการรัฐประหารมากที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยของทัศนคติต่อการรัฐประหารในระดับที่มากที่สุด หมายถึงการมีทัศนคติในทางด้านลบต่อการรัฐประหารมากที่สุด หรือทัศนคติทางด้านบวกต่อการรัฐประหารน้อยที่สุด

ด้านความรู้ ความเข้าใจ หมายถึง ทัศนคติด้านความรู้ ความเข้าใจต่อการรัฐประหารของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งการอธิบายทัศนคติด้านดังกล่าว เป็นการแปลค่าความหมายตามระดับที่แตกต่างกันตั้งแต่น้อยที่สุดจนถึงมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยของทัศนคติดังกล่าวในระดับน้อยที่สุด หมายถึง การมีความรู้ ความเข้าใจด้านลบของการรัฐประหารจากมุมมองแบบประชาธิปไตย ในระดับที่น้อยที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยของทัศนคติดังกล่าวในระดับที่มากที่สุด หมายถึง การมีความรู้ ความเข้าใจด้านลบของการรัฐประหารจากมุมมองแบบประชาธิปไตยมากที่สุด

ด้านอารมณ์ ความรู้สึก หมายถึง ทัศนคติด้านอารมณ์ ความรู้สึกต่อการรัฐประหารของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งการอธิบายทัศนคติด้านดังกล่าว เป็นการแปลค่าความหมายตามระดับที่แตกต่างกันตั้งแต่น้อยที่สุดจนถึงมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยของทัศนคติดังกล่าวในระดับน้อยที่สุด หมายถึง การมีอารมณ์ ความรู้สึกด้านลบของการรัฐประหารจากมุมมองแบบประชาธิปไตย ในระดับที่น้อยที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยของทัศนคติดังกล่าวในระดับที่มากที่สุด หมายถึง การมีอารมณ์ ความรู้สึกด้านลบของการรัฐประหารจากมุมมองแบบประชาธิปไตยมากที่สุด

ด้านพฤติกรรม หมายถึง ทัศนคติด้านพฤติกรรมต่อการรัฐประหารของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งการอธิบายทัศนคติด้านดังกล่าว เป็นการแปลค่าความหมายตามระดับที่แตกต่างกันตั้งแต่น้อยที่สุดจนถึงมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยของทัศนคติดังกล่าวในระดับน้อยที่สุด หมายถึง การมีพฤติกรรมด้านลบของการรัฐประหารจากมุมมองแบบประชาธิปไตย ในระดับที่น้อยที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยของทัศนคติดังกล่าวในระดับที่มากที่สุด หมายถึง การมีพฤติกรรมด้านลบของการรัฐประหารจากมุมมองแบบประชาธิปไตยมากที่สุด

บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะนิสัยและพฤติกรรม โดยแบ่งออกเป็น บุคลิกภาพแบบ
ประชาธิปไตยและบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม

บุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย หมายถึง ลักษณะนิสัยและพฤติกรรมที่แสดงถึงความเป็น
ประชาธิปไตย บุคคลที่มีความคิดเป็นของตัวเอง ไม่นิยมการยอมตามความคิดเห็นของคนอื่น
เว้นเสียแต่ว่าจะถูกชักจูงให้คล้อยตามด้วยเหตุผลที่ควรเชื่อถือเป็นคนที่ปรับตัวให้เข้ากับ
สถานการณ์ใหม่ ๆ ได้ง่าย มีความรับผิดชอบผูกพันในสิ่งที่ได้ตัดสินใจทำลงไป ไม่อคติต่อผู้ที่มี
ความแตกต่างจากตน เช่น ต่างศาสนา ต่างเชื้อชาติ ต่างความคิด ฯลฯ ไม่ยอมก้มหัวให้กับผู้ยิ่งใหญ่
ง่าย ๆ แม้ว่าจะยอมรับอำนาจแต่อำนาจนั้นต้องมีเหตุผลหรือมีความชอบธรรม

บุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม หมายถึง ลักษณะนิสัยและพฤติกรรมที่แสดงว่าบุคคลนั้นมี
แนวโน้มที่จะยอมรับบุคคลที่มีอำนาจมากกว่า มีบารมีเหนือกว่า และมีลักษณะที่ต้องการมีอำนาจ
หรืออิทธิพลที่จะครอบครองผู้อื่น ให้ผู้อื่นยอมจำนนต่ออำนาจของตนเอง

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง เพศ ชั้นปี ภาควิชา เกรดเฉลี่ย สื่อที่ใช้ในการรับรู้ข่าวสารทาง
การเมือง ความสนใจในการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง

เพศ หมายถึง เพศชาย เพศหญิง

ชั้นปี หมายถึง ชั้นปีที่กำลังศึกษาอยู่ เช่น ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4

ภาควิชา หมายถึง ภาควิชารัฐศาสตร์ ภาควิชานิติศาสตร์ และภาควิชารัฐประศาสน
ศาสตร์

เกรดเฉลี่ย หมายถึง ผลการเรียนรวมเฉลี่ยในปัจจุบันของนิสิต

สื่อที่ใช้ในการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง หมายถึง การรับฟังข่าวสารทางการเมืองจากสื่อ
ต่าง ๆ ได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และอินเทอร์เน็ต

ความสนใจในการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง หมายถึง ความสนใจในการติดตามข่าวสาร
ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ทางการเมือง

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติของนิสิตในการทำรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 กรณีศึกษา นิติตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ผู้วิจัยได้ศึกษาทบทวนแนวความคิด ทฤษฎี รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อค้นพบมาเป็นพื้นฐานแนวทางเพื่อกำหนดกรอบความคิดและ สมมติฐานการวิจัย แบ่งผลการศึกษาทบทวนดังนี้

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการรัฐประหาร

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบุคลิกภาพ

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

1. ความหมายของประชาธิปไตย

ประชาธิปไตยมีประวัติความเป็นมาหลายพันปี เริ่มจากในนครรัฐของกรีก จนถึงในปัจจุบัน เป็นเวลา 2,400 ปีมาแล้ว ดังนั้นความหมายของประชาธิปไตยจึงมีมากมายหลายความหมาย แม้แต่การใช้คำว่าประชาธิปไตยในระดับประเทศชาติ ดังที่ ศาสตราจารย์อมร รักษาศักดิ์ กล่าวไว้ว่า คำว่า ประชาธิปไตยเป็นคำที่มีความหมายกว้างขวาง แม้ว่าสิ่งที่ตรงกันข้ามกับประชาธิปไตย เช่น เผด็จการของชนชั้นกรรมาชีพ (คอมมิวนิสต์) ก็ยังเรียกตนเองว่า ประชาธิปไตย ช้ำยังหาว่าระบอบของตนเป็นประชาธิปไตยเรียกว่า ประเทศประชาธิปไตยตามความหมายของคนทั่วไปเสียอีก

อมร รักษาศักดิ์ (2539, หน้า 2-3 อ้างถึงใน วัชร ทรงแทง, 2555, หน้า 87-88) ได้ให้ความหมายของประชาธิปไตยที่ครอบคลุมไว้ว่า คำว่า ประชาธิปไตยได้ถูกใช้ในความหมายต่าง ๆ กันหลายอย่าง คือ

1. ในความหมายดั้งเดิม คือการปกครองประเภทหนึ่งซึ่งประชาชนทั้งหมดเป็นผู้ใช้สิทธิตัดสินใจทางการเมืองโดยตรงตามระเบียบวิธีที่ว่าเสียงข้างมากของประชาชนเป็นฝ่ายชนะ แบบนี้เรียกว่าประชาธิปไตยโดยตรง

2. การปกครองประเภทหนึ่งซึ่งประชาชนทั้งหมดเป็นผู้ใช้สิทธิตัดสินใจทางการเมือง โดยเลือกตั้งผู้แทนเข้ามาทำหน้าที่รับผิดชอบต่อประชาชนแทนแต่ยังใช้เสียง มากเป็นฝ่ายชนะ ประชาชนทั้งหมดไม่ได้ใช้สิทธิในการปกครองด้วยตนเองโดยตรง แบบนี้เรียกว่า ประชาธิปไตยแบบมีผู้แทน

3. การปกครองประเภทหนึ่ง ได้แก่วิธีแบบประชาธิปไตยแบบมีผู้แทน แต่ผู้ที่มีเสียงข้างมากจะได้ใช้อำนาจในการตัดสินใจได้ก็แต่ภายในขอบเขตจำกัดแห่งรัฐธรรมนูญ ที่ได้ออกแบบในการรับรองสิทธิของชนชั้นน้อยให้ได้สิทธิส่วนบุคคลหรือส่วนรวมบางประการ เช่น สิทธิในการพูด และทางศาสนา เป็นต้น ประเภทนี้เรียกว่าประชาธิปไตยโดยเสรี หรือแบบมีรัฐธรรมนูญ

4. คำว่าประชาธิปไตยมักถูกนำมาใช้อธิบายระบบการเมืองหรือสังคม ซึ่งจะมีแนวโน้มที่จะลดความแตกต่างทางสังคมและเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความแตกต่างที่เกิดขึ้นจากการกระจายทรัพย์สินส่วนตัวโดยไม่เท่าเทียมกัน โดยไม่คำนึงถึงรูปของการปกครองในระบบนั้นจะมีลักษณะประชาธิปไตยตามความหมาย 3 ประการแรกหรือไม่ แบบนี้เรียกว่าประชาธิปไตยทางสังคมหรือเศรษฐกิจ

2. ระบบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตย

ประชาธิปไตยโดยตรง (Direct democracy) ในส่วนของประชาธิปไตยโดยตรงนั้น เกิดขึ้นในชุมชนเล็ก ๆ เช่น สมัยกรีกโบราณ ซึ่งสามารถเรียกประชุมประชาชนทุกคนได้และลงมติโดยการชูมือหรือวิธีอื่น ๆ เช่น การนำก้อนหินไปใส่ในภาชนะบรรจุช้ำยหรือขว หรือเห็นด้วยไม่เห็นด้วย จำนวนของก้อนหินนั้นคือคะแนนเสียง ซึ่งถือว่าเป็นประชาธิปไตยโดยตรง ตัวอย่างของกระบวนการประชาธิปไตยโดยตรงก็อาจมีกรณีที่มีการเรียกประชุมบุคคลที่เกี่ยวข้องที่มีจำนวนไม่มาก เช่น ประมาณ 100-200 คน มีการอภิปรายถกเถียง จากนั้นก็ลงคะแนนเสียงเพื่อหาข้อยุติก็ถือว่าเป็นประชาธิปไตยโดยตรง

ประชาธิปไตยโดยการเลือกตั้งตัวแทน (Representative democracy) ส่วนใหญ่ ประชาธิปไตยโดยการเลือกตั้งตัวแทน เกิดจากข้อเท็จจริงที่ว่าจะให้คนเป็นจำนวนมากประชุมเพื่อตัดสินใจนโยบายคงทำไม่ได้ ดังนั้นจึงต้องใช้วิธีเลือกตั้งตัวแทนหรือผู้แทนของตนเข้าทำหน้าที่แทนตนในรัฐสภา ซึ่งเมื่อผู้แทนตนทำหน้าที่ในการออกกฎหมายใด ก็เท่ากับตนทำหน้าที่ด้วย โดยผ่านตัวแทนที่ตนได้มอบหมายให้ความไว้วางใจ

ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยโดยการเลือกตั้งตัวแทนนั้น มีแม่แบบ 2 ระบบ คือ ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยระบบรัฐสภาอังกฤษกับประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา นอกนั้นก็เป็นการผสมผสานระหว่างสองระบบ

ระบบประชาธิปไตยแบบระบบรัฐสภาและระบบประชาธิปไตยระบบประธานาธิบดี ในระบบประชาธิปไตยแบบระบบรัฐสภานั้น มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยพรรคการเมืองพรรคต่าง ๆ จะส่งผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้ง บางส่วนก็อาจลงสมัครโดยไม่สังกัดพรรค เรียกว่า ผู้สมัครอิสระ พรรคที่ได้เสียงข้างมากสูงสุดจะเป็นรัฐบาลและตัวหัวหน้าพรรคจะเป็นนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีอาจแต่งตั้งจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือจากคนนอก ในระบบรัฐสภาจะมีพรรครัฐบาลและพรรคฝ่ายค้าน ถ้าพรรคฝ่ายค้านสามารถล้มร่างกฎหมายสำคัญของรัฐบาล เช่น กฎหมายที่เกี่ยวกับการเงิน หรือร่างกฎหมายเกี่ยวกับงบประมาณ หรือมีการเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล และเมื่อมีการลงมติรัฐบาลฝ่ายแพ้ รัฐบาลต้องลาออก เพราะเสียความชอบธรรมทางการเมือง ทางออกอีกทางหนึ่งของรัฐบาลก็คือ การประกาศยุบสภาเพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาอาจมีปัญหาเรื่องความมั่นคงของรัฐบาล

ส่วนระบบประธานาธิบดีมีสหรัฐอเมริกาเป็นแม่บทสำคัญ มีการเลือกตั้งหัวหน้าฝ่ายบริหารคือประธานาธิบดีโดยตรง ตัวรัฐมนตรีไม่ต้องผ่านการเลือกตั้ง รัฐมนตรีเป็นคนที่ประธานาธิบดีคัดเลือกให้มาดำรงตำแหน่งเอง ประธานาธิบดีจะอยู่ในตำแหน่ง 4 ปี ส่วนอำนาจนิติบัญญัติก็มีสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งทั้งสิ้น ไม่มีการยุบสภา ไม่มีการลงคะแนนเสียงไม่ไว้วางใจรัฐบาล แต่วุฒิสภาสามารถปลดประธานาธิบดีได้ถ้ามีการกระทำที่ผิดอย่างร้ายแรง ที่เรียกว่า Impeachment แต่ในกรณีของสหรัฐอเมริกายังไม่เคยมีปรากฏการณ์ดังกล่าว แม้จะมีความพยายาม 3 ครั้งแต่ไม่สำเร็จ เนื่องจากคะแนนเสียงไม่เพียงพอ หรือยุติกระบวนการถอดถอนก่อนโดยประธานาธิบดีคนใหม่ เช่น การถอดถอนประธานาธิบดีนิกสัน

ประชาธิปไตยระบบประธานาธิบดีมีความต่อเนื่องมั่นคง คือ ประธานาธิบดีจะอยู่ในตำแหน่ง 4 ปี ยกเว้นแต่เสียชีวิต ลาออก หรือถูกถอดถอน ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าโครงการต่าง ๆ จะดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ตัวประธานาธิบดีมี 2 สถานะคือ ประมุขแห่งรัฐ และผู้นำฝ่ายบริหารในเวลาเดียวกัน

ลักษณะสำคัญของระบอบประธานาธิบดีคือการเลือกตั้งหัวหน้าฝ่ายบริหารโดยตรงดังที่กล่าวมา แต่มีหลักการใหญ่ ๆ ที่มีการกล่าวถึงเสมอคือ

1. หลักการแบ่งแยกอำนาจ (Separation of powers) คือ หลักการที่ว่าอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ เป็นอำนาจที่อยู่ในสถาบันที่ต่างกัน คือ คน ๆ เดียวหรือสถาบันเดียวจะมีอำนาจทั้งสามไม่ได้ คือ เป็นผู้ออกกฎหมาย เป็นผู้นำกฎหมายไปปฏิบัติ และเป็นผู้ตัดสินคดีความเสียเอง หลักการแบ่งแยกอำนาจมีเพื่อไม่ให้เกิดอำนาจเผด็จการ ไม่ให้มีการกระจุกตัวของอำนาจในสถาบันเดียวหรือคน ๆ เดียว เป็นหลักประกันได้ว่าจะไม่มีการรวมและผูกขาดอำนาจ

2. หลักการถ่วงดุลและตรวจสอบอำนาจซึ่งกันและกัน (Checks and balances) คือ หลักการที่ไม่ให้อำนาจใดอำนาจหนึ่งมีอำนาจล้นฟ้า อำนาจบริหารจะเสนอกฎหมายให้อำนาจอธิปไตยพิจารณา การถ่วงดุลอำนาจและการตรวจสอบอำนาจ ก็เพื่อป้องกันการรวบอำนาจและการผูกขาดอำนาจ การมีอำนาจและการใช้อำนาจเกิดขอบเขต การปกครองแบบประชาธิปไตยมีจุดเด่นคือ การมีรัฐบาลมาจากการเลือกตั้ง การเคารพสิทธิและเสรีภาพของประชาชน มีสิทธิมีเสียงประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง ซึ่งต่างจากเผด็จการ ที่มีอำนาจมาจากคน ๆ เดียวหรือคนกลุ่มเดียว (ลิขิต ธีรเวคิน, 2552, หน้า 13-16)

3. หลักการของประชาธิปไตย

นักวิชาการชื่อ ซิกมันด์ นอยมันน์ (Neumann, 1949 อ้างถึงใน จิตร ไรศ (บรรพต) วีรยศ, สุรพล ราชภัฏวารักษ์ และสุรพันธ์ ทับสุวรรณ, 2546, หน้า 294-297) กล่าวว่า ประชาธิปไตยมีทศบัญญัติหรือหลัก 10 ประการ ดังนี้

3.1 อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนหรือของมหาชน หมายถึง อำนาจในการปกครองมาจากความเห็นชอบของราษฎรทั่วไป

3.2 ขั้นตอนเลือกผู้นำเป็นไปโดยเสรี เปิดโอกาสให้มีการใช้สิทธิอย่างเสรี ให้มีโอกาสในการเลือกมากกว่า 1 พรรค การยอมให้จัดตั้งพรรคการเมืองได้มากกว่า 1 พรรค คือ การยอมให้มีฝ่ายค้าน

3.3 ผู้นำมีความรับผิดชอบ ซึ่งไม่ได้หมายถึง ผู้นำเฉพาะฝ่ายบริหาร โดยผู้นำประเทศนั้นย่อมมีหลายคนหรือหลายระดับ ผู้นำมีตั้งแต่ประมุขของประเทศหรือหัวหน้ารัฐบาล ผู้ที่ประกอบเป็นคณะรัฐบาลรวมทั้งผู้ที่เป็นหัวหน้าหน่วยงานราชการในระดับต่าง ๆ กัน รวมทั้งผู้นำที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ เช่น ประธานสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หัวหน้าพรรค ผู้บริหารพรรค แล้วยังรวมไปถึงฝ่ายตุลาการ ผู้นำองค์กร หรือสมาคมกลุ่มหลากหลาย ด้วยความรับผิดชอบ

3.4 ระบอบความเสมอภาค (ของราษฎร) ยอมรับ ประชาธิปไตยมุ่งให้มีระบบกฎหมายที่ประกันความเสมอภาคของประชาชน การมีกฎระเบียบ กฎหมายซึ่งมีลักษณะที่แตกต่างจากระบบเผด็จการ ซึ่งถือว่าคำสั่งหรือคำบัญชาของผู้นำสำคัญกว่าสิ่งอื่นใด แต่ในระบอบประชาธิปไตยเน้นกระบวนการที่เหมาะสมของกฎหมาย

3.5 สนับสนุนพรรคการเมืองมากกว่าหนึ่งพรรค ประชาธิปไตยมีการยอมรับพรรคการเมืองมากกว่าหนึ่งพรรคขึ้นไป เพื่อที่จะให้มีการแข่งขันและประชาชนมีสิทธิและมีโอกาสในการเลือกได้

3.6 พึงเน้นความหลากหลายในชีวิตประจำวัน คือ ให้มีเสรีภาพ แต่ภายในวงกรอบกว้าง ๆ กิจกรรมของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยมีมากกว่าการไปออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง

นาน ๆ ครั้ง คนระบอบประชาธิปไตยสามารถรับฟังรายการต่าง ๆ ทั้งทางโทรทัศน์ วิทยุ การเลือกวิธีดำรงชีวิตเอง รวมถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ได้ด้วย

3.7 ไม่กีดกันการมีส่วนร่วมในการปกครอง การกีดกันหรือการเลือกปฏิบัติกลุ่มชนที่เป็นพลเมืองโดยไม่ให้มีสิทธิมีเสียงในการกำหนดนโยบาย และการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการว่าผิดหลักสิทธิมนุษยชน ซึ่งถือว่าทุกคนเท่ากันในความเป็นมนุษย์ นโยบายและการปฏิบัติที่ชอบธรรมต่อคนกลุ่มน้อย

3.8 ส่งเสริมการรณรงค์ทัศนคติแบบประชาธิปไตย ประชาธิปไตยไม่อาจเป็นจริงขึ้นมาได้เป็นเพียงจากการมีคำขวัญหรือสโลแกนที่ว่า เสียงประชาชนคือเสียงสวรรค์ รัฐบาลเป็นของประชาชน ประชาชนเป็นเจ้าของประเทศ หรือเสรีภาพเหนือสิ่งอื่นได้ การเป็นประชาธิปไตยต้องขึ้นอยู่กับการปฏิบัติ หรือการทำคำขวัญนั้นให้กลายเป็นทัศนคติเชิงประชาธิปไตย มีความใจกว้าง ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง เคารพในสิทธิส่วนตัวของผู้อื่น ไม่ใช่กำลังรุนแรงในการแก้ปัญหา การเคารพในกฎกติกา ฯลฯ

3.9 ให้สำนึกเป็นพลเมืองดี ซึ่งความสำนึกไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรืออาชีพใดอาชีพหนึ่ง การเป็นพลเมือง หมายถึงการเป็นสมาชิกของสังคมการเมืองผู้ที่ประพฤติอันเป็นคุณแก่ระบบประชาธิปไตยและหน้าที่พลเมืองดินนั้นยังรวมถึงการประกอบ สัมมาอาชีพ การไม่ทำลายชาติ การมีน้ำใจทำประโยชน์ให้กับสังคม และการมีสาธารณประโยชน์ให้กับสังคม เป็นต้น

3.10 มีศรัทธาในมนุษย์ทุกคน ประชาธิปไตยเป็นลัทธิการเมืองที่สนับสนุนให้ทุกคนมองโลกในแง่ดี ไม่ตั้งแง่หรือตั้งข้อสงสัยคนอื่น ไว้ล่วงหน้าว่าจะทำผิด และถือว่าแต่ละคนย่อมมีคุณค่าในตัวเอง

4. การเมือง

การเมือง (Politic) คนทั่วไปอาจให้ความหมายที่หลากหลาย แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ความรู้ และความเข้าใจของแต่ละบุคคลที่ได้รับมาจากอดีต (สมบัติ ชำรงชัยวงศ์, 2543, หน้า 3)

คำว่า “โพลิติก (Politic)” มาจากรากศัพท์ภาษากรีกที่ อริสโตเติล (Aristotle) ปราชญ์ชาวกรีก ได้บัญญัติไว้ว่า “โพลิติก” หมายถึง “กิจแห่งรัฐ” ว่า “รัฐนั้นเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับสังคมมนุษย์ เพราะมนุษย์มีความแตกต่างจากสัตว์เครื่องานที่มีสัญชาตญาณเพียงแค่การหากินและเอาชีวิตให้อยู่รอดไปตามธรรมชาติเท่านั้น แต่มนุษย์เป็นสัตว์ที่ต้องการสังคมเพื่อที่จะพึ่งพาอาศัยกัน และมีความต้องการที่หลากหลายกว่า หากมนุษย์ไม่ได้อยู่ร่วมกันเป็นสังคมแล้ว มนุษย์ก็จะไม่สามารถประกอบกิจกรรมหรือเอาตัวรอดได้ตามลำพังได้เลย ดังนั้นมนุษย์จึงต้องการการอยู่ร่วมกันในสังคมโดยได้

เริ่มต้นจากสังคมในระดับบ้าน แล้วจึงขยายไปสู่ระดับเมืองจนกระทั่งถึงระดับที่ใหญ่สุดก็คือรัฐ รัฐจึงเป็นสถานที่ที่คนจำนวนมากมาอาศัยอยู่ร่วมกันและพึ่งพาอาศัยกัน จนเกิดมีพฤติกรรมต่าง ๆ ขึ้นร่วมกัน การจัดการควบคุมดูแลในกิจต่าง ๆ ภายในรัฐให้เป็นไปได้อย่างราบรื่นจึงเป็นเรื่องจำเป็นที่ขาดไม่ได้ เช่นเดียวกับที่มนุษย์ขาดการพึ่งพาสังคมภายในรัฐ ไม่ได้ด้วยเช่นกัน” (คาณูภา ไชยพรธรรม, 2556, หน้า 26-27)

เพลโต (Plato) ให้ความหมายไว้ว่า การเมืองคือสิ่งที่นครรัฐ (Polis) ได้กระทำและอาจกระทำ (Jaffa, 1972, pp. 65-67 อ้างถึงใน สมบัติ ชำรงชัญญงค์, 2543, หน้า 5) สิ่งทีนครรัฐได้กระทำ จะมีความหมายครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งหมดที่นครรัฐได้กระทำไปแล้ว ทั้งในการบัญญัติกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ ของสังคม การบังคับใช้ซึ่งกฎหมายและระเบียบ การจัดสรรภาระหน้าที่แก่สมาชิกในสังคม ตลอดจนการทำให้บุรุษในสังคมให้สงบสุข

สตีเฟน ดี. แทนเซย์ (Tansey, 1995, p. 5 อ้างถึงใน เอกวิทย์ มณีธร, 2556, หน้า 107) ได้กล่าวถึงการเมืองในอีกแง่มุมหนึ่งว่า การเมืองนั้นเป็นศาสตร์และศิลป์ ในการปกครองที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบโครงสร้างการบริหาร การจัดสรรประโยชน์ต่าง ๆ ในรัฐอย่างมีระเบียบกฎเกณฑ์ ทั้งนี้ การเมืองเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องทั้งภายในรัฐและสัมพันธ์กับรัฐอื่น ๆ อีกด้วย

สุขุม นวลสกุล ได้ให้ทรรศนะที่แตกต่างกันของคำว่า “การเมือง” กับ “การปกครอง” ไว้ว่า คำว่า การเมือง (Politics) และการปกครอง (Government) นั้น มีความหมายทางรัฐศาสตร์แตกต่างกัน การเมือง หมายถึง เรื่องการแข่งขัน หรือการแสวงหาอำนาจ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคมทั้งสังคม หรือส่วนใหญ่ของสังคม ส่วนการปกครอง มีความหมายเกี่ยวกับการบริหาร วางระเบียบกฎเกณฑ์สำหรับสังคม เพื่อให้สังคมมีความสงบสุข (สุขุม นวลสกุล และ วิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ, ม.ป.ป., หน้า 1 อ้างถึงใน คณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2553, หน้า 4)

จันทิมา เกษแก้ว ได้สรุปนิยามของคำว่า การเมือง ไว้ว่า หมายถึงแบบแผนของความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับอำนาจและการปกครอง รวมทั้งการจัดสรรผลประโยชน์ที่เป็นธรรม ดังนั้น การเมืองจึงเป็นเรื่องสำคัญและควรศึกษาเป็นอย่างยิ่ง (จันทิมา เกษแก้ว, 2540, หน้า 2 อ้างถึงใน คณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2553, หน้า 5)

จากนิยามความหมายของ การเมือง ในข้างต้นที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การเมือง เป็นเรื่องเกี่ยวกับนครรัฐ รัฐธรรมนูญ และพลเมือง อันเป็นเรื่องเกี่ยวกับการสาธารณะ ซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวกับอำนาจและการปกครอง นโยบายสาธารณะ รวมถึงกฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ ในสังคม ตลอดจนการทำให้สังคมสงบสุขและอยู่ร่วมกันของคนในสังคม

5. ระบอบการเมืองกับวิถีประชา

วิถีชีวิตของประชาชนขึ้นอยู่กับระบอบการเมือง ซึ่งในที่นี้จะแบ่งเป็น 2 ระบอบ (สมบัติ ธีรารัตน์, 2543, หน้า 14-17) ได้แก่

5.1 ระบอบการเมืองที่ดีจะส่งเสริมและเอื้ออำนวยให้ประชาชนมีวิถีชีวิตที่ดี มีความอุดมสมบูรณ์ มีความอยู่ดีกินดี มีโอกาสในการแสวงหาความรู้อย่างเสมอภาค สามารถดูแลและปกป้องตนเองให้ปลอดภัยจากการเอารัดเอาเปรียบของผู้อื่น ตลอดจนมีความรู้ความสามารถในการควบคุม กำกับ และตรวจสอบผู้นำทางการเมืองให้ใช้อำนาจเพื่อสนองประโยชน์สุขของประชาชนอย่างซื่อสัตย์

5.2 ระบอบการเมืองที่ไม่ดี ผู้นำทางการเมืองจะมุ่งเฉพาะการแสวงหาผลประโยชน์ให้ตนเองและพรรคพวก จำกัดมิให้ประชาชนส่วนใหญ่มีโอกาสในการแสวงหาความรู้อย่างเสมอภาค จะมีเฉพาะชนชั้นปกครองเพียงส่วนน้อยที่จะมีโอกาสหรือสิทธิพิเศษในการแสวงหาความรู้ ทำให้เกิดชนชั้นที่ได้เปรียบในสังคมทั้งในทางเศรษฐกิจและการเมือง ในขณะที่ประชาชนส่วนใหญ่จะถูกทอดทิ้งให้ไร้การศึกษา เป็นผู้ด้อยความรู้และด้อยโอกาสในการสร้างเสริมชีวิตที่ดีให้แก่ตนเอง ภายใต้สังคมที่ระบอบการเมืองไม่ดีประชาชนส่วนใหญ่จะไร้ความรู้และยากจน

6. แนวคิดเรื่องอำนาจการเมือง

คำว่า “อำนาจ” นั้นหมายความว่า พลังอะไรบางอย่างที่จะสามารถบังคับให้คนหรือกลุ่มบุคคลที่มีอำนาจน้อยกว่ากระทำตามที่ต้องการ เช่น พ่อมีอำนาจที่จะบังคับให้ลูกไปโรงเรียน ตำรวจมีอำนาจบังคับให้ผู้คนปฏิบัติตามกฎจราจร เป็นต้น อำนาจนั้นเป็นสิ่งที่หอมหวานน่าครอบครอง เพราะใครที่ครอบครองแล้วก็สามารถบังคับให้ใคร ๆ ที่มีอำนาจน้อยกว่าทำในสิ่งที่ตนเองต้องการ

ส่วนคำว่า “การเมือง” นั้น คือ การได้มาซึ่งอำนาจเพื่อที่จะตัดสินว่าใครจะอะไร เมื่อไหร่ อย่างไร การเมืองเกิดจากความเป็นจริงที่ว่า ความจำเป็นต่าง ๆ ของมนุษย์มีจำกัด ไม่ว่าจะเป็ สุขภาพ ความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ สถานภาพที่สูงส่งในสังคม ในขณะที่ความต้องการของมนุษย์มีอย่างไม่จำกัด การเมืองจึงเกิดขึ้นมาเพื่อที่จะเป็นกฎเกณฑ์ในการแบ่งสรรความจำเป็นต่าง ๆ เหล่านี้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับอำนาจอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (ณชชภัทร อุนตรงจิตร, 2547, หน้า 4-5)

อำนาจทางการเมือง (Political Power) อำนาจทางการเมืองเป็นอำนาจหน้าที่ที่มีความชอบธรรมในการตัดสินใจ ตกลงใจในปัญหาของสังคม และการกำหนดนโยบายสาธารณะ ผลของการตัดสินใจตกลงใจโดยอำนาจทางการเมือง จะต้องถูกบังคับใช้ให้มีการปฏิบัติตามอำนาจทางการเมืองมีลักษณะสำคัญ ดังนี้ (จรรยา สุภาพ, 2518, หน้า 91-95 อ้างถึงใน เอกวิทย์ มณีธร, 2556, หน้า 113-115)

สิทธิและหน้าที่ (Rights-obligations) เป็นองค์ประกอบสำคัญของอำนาจทางการเมือง การใช้สิทธิ คือ การยอมให้มีเสรีภาพที่จะปฏิบัติกรภายในขอบเขตนั้น หน้าที่ก็คือ การกำหนดให้

บุคคลใดหรือกลุ่มใด สามารถใช้สิทธิที่ตนมีอยู่อย่างเสรี รวมทั้งการป้องกัน คุ้มครองรักษาสิทธิของตนด้วย ฉะนั้น สิทธิและหน้าที่จึงเป็นสิ่งที่ป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน เมื่อใดที่สิทธิเกิดขึ้น หน้าที่ก็จะเกิดขึ้นด้วยตามสิทธินั้น

ความชอบธรรม (Legitimacy) ความชอบธรรมเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งส่วนหนึ่งในเรื่องของอำนาจ เพราะอำนาจของสังคมเป็นสิ่งที่บุคคลยอมรับก่อนเมื่อเป็นสิ่งที่ชอบธรรม ถูกต้อง ความชอบธรรมเป็นสิ่งที่บุคคลทั่วไปเห็นพ้องต้องกันว่าเป็นสิ่งที่ควร มีเหตุผล และเป็นประโยชน์ต่อบุคคลและสังคมโดยทั่วไป ซึ่งอาจถือว่าเป็นรากฐานของการใช้อำนาจ เพื่อให้อำนาจนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องสามารถใช้ได้ในรัฐอย่างสมบูรณ์เต็มที่

การบังคับและการยินยอม (Coercion and consent) อำนาจมีความสามารถที่จะบังคับในเมื่อมีการละเมิดอำนาจ โดยทั่วไปมักจะเห็นกันว่าเป็นสิ่งที่ไม่มีประโยชน์ ถ้าสิทธิและหน้าที่นั้นเป็นสิ่งที่ไม่อาจบังคับใช้ได้ อำนาจมีความหมายรวมไปถึงว่าสิทธิใด ๆ ที่เป็นผลเนื่องจากอำนาจนั้นจะต้องได้รับการรองรับ มิฉะนั้นแล้วสิทธินั้นก็ปราศจากความหมาย อำนาจจะต้องมีการบังคับหรือการลงโทษ

อำนาจและการปฏิวัติ (Authority and revolution) ในสังคมเผด็จการบุคคลทั่วไปมักมีความคิดเห็นกันว่า รัฐมีอำนาจ เพราะควบคุมกำลังในการบังคับที่สำคัญในสังคม ถ้าเราถือว่าการใช้กำลังบังคับเป็นสิ่งจำเป็นในการรักษาความเป็นระเบียบ และการใช้กำลังบังคับเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติการทางการเมือง แต่อาจไม่เป็นจริงเสมอไป เมื่อประชาชนทั้งหลายรวมใจกันปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งที่ต่อต้านการบังคับนั้น การบังคับนั้นก็ไร้ผล ความพยายามที่จะบังคับ อาจทำให้เกิดการปฏิวัติซึ่งเป็นการคืนชนต่อสู้ที่จะเข้าควบคุมองค์การทางการเมือง

สิทธิที่จะยุบเลิก (The power to dissolve) สมาชิกของทุกสังคมมีอำนาจที่จะยุบเลิกสังคมโดยวิธีการ ไม่ยอมเชื่อฟังปฏิบัติตามอำนาจแห่งสังคมนั้น สังคมประกอบด้วยประชาชนซึ่งอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ กฎเกณฑ์เหล่านั้นมาจากอำนาจภายในสังคมเมื่อใดที่สมาชิกไม่ยอมรับกฎเกณฑ์ใดกฎเกณฑ์นั้นก็ใช้ไม่ได้ ไม่ว่าจะใช้กำลังบังคับมากน้อยสักเพียงใด เมื่อใดที่สมาชิกแห่งสังคมปฏิเสธไม่ยอมปฏิบัติตามอำนาจสังคมนั้น สังคมนั้นต้องสลายตัวไป

อำนาจและความคิดเห็น (Authority and opinion) มติมหาชนนั้นเป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นส่วนหนึ่งของอำนาจทางการเมือง เป็นสิ่งที่มีความสำคัญในทุกองค์การทางการเมือง หากรัฐบาลใดพยายามที่จะสร้างสิทธิหรือหน้าที่ที่ขัดต่อหลักความเชื่อขั้นมูลฐานของประชาชน รัฐนั้นก็ต้องเผชิญหน้ากับพลังทางสังคมที่มีต่ออำนาจที่พยายามต่อต้านสิ่งที่รัฐสร้างขึ้น

สำหรับแหล่งที่มาของอำนาจทางการเมืองนั้น ถือว่าเป็นแหล่งความชอบธรรมที่เป็นต้นกำเนิดของอำนาจทางการเมือง ซึ่งมีที่มาจากหลายทางดังนี้ (พลศักดิ์ จิรไกรศิริ, 2524, หน้า 48-55 อ้างถึงใน เอกวิทย์ มณีธร, 2556, หน้า 115-116)

อำนาจทางการเมืองที่เกิดจากหลักความศักดิ์สิทธิ์ อำนาจทางการเมืองประเภทนี้ ได้มาจากการอ้างถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และความเชื่อตามหลักศาสนา เช่น ลัทธิเทวสิทธิ์ (Divine right theory) และลัทธิเทวราช (Divinity theory) อำนาจทางการเมืองนี้ ได้แก่ อำนาจของพระมหากษัตริย์แบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ในปัจจุบันการยอมรับความชอบธรรมของอำนาจอ้างกล่าวนี้ น้อยลง

อำนาจทางการเมืองที่เกิดจากหลักปัจเจกชนนิยม อำนาจทางการเมืองประเภทนี้ ได้มาจากการรับมอบอำนาจและความยินยอมจากปวงชน ซึ่งเป็นอำนาจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ดังนั้นการใช้อำนาจทางการเมืองจึงมักคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของปัจเจกชน รัฐบาล และรัฐสภา ในระบอบการเมืองแบบประชาธิปไตย มักอ้างถึงประชนและเจตนารมณ์ของปวงชน สนับสนุนนโยบายและการกระทำของตนเสมอ

อำนาจทางการเมืองที่เกิดจากหลักสหนิยม อำนาจทางการเมืองประเภทนี้ ถือว่ารากฐานของอำนาจทางการเมืองเกิดจากรัฐและสังคม หลักสหนิยม นิยมใช้ประเทศเผด็จการแบบต่าง ๆ เช่น พรรคคอมมิวนิสต์ และพรรคนาซี เป็นต้น หลักสหนิยมถือว่าอำนาจทางการเมืองนั้นเกิดจากรัฐและสังคม มิได้เกิดจากประชาชน การใช้อำนาจทางการเมืองจึงคำนึงถึงประโยชน์ความยิ่งใหญ่ของรัฐและผลประโยชน์ของส่วนรวม เสรีภาพและผลประโยชน์ของเอกชนไม่ได้รับความสำคัญมากนัก

อำนาจทางการเมืองที่เกิดจากจารีตประเพณี อำนาจทางการเมืองในบางสังคมอาจเกิดจากแบบแผน การปฏิบัติที่ได้รับการยอมรับและสืบทอดกันมาเป็นเวลานาน เช่น การยึดถือความอาวุโสสูงสุดเป็นเกณฑ์ในการรับมอบอำนาจทางการเมือง และการสืบเชื้อสายมาจากผู้ปกครองเดิม เป็นต้น

อำนาจทางการเมืองที่เกิดจากกฎหมาย อำนาจทางการเมืองในปัจจุบันมักอ้างถึงการมอบหมายจากกฎหมาย เช่น รัฐธรรมนูญและกฎหมายปกครอง เป็นต้น รัฐมักใช้อำนาจทางการเมืองโดยอ้างกฎหมายรัฐธรรมนูญ เพื่อย้ำความชอบธรรมและการปฏิบัติตาม

อำนาจทางการเมืองที่เกิดจากผู้นำเปี่ยมบารมี อำนาจทางการเมืองนี้เกิดจากบุคคลพิเศษ ผู้นำบารมี เป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพพิเศษแตกต่างจากสามัญชน ผู้ใกล้ชิดจะเกิดความเลื่อมใสศรัทธา และยอมปฏิบัติตาม อำนาจทางการเมืองที่เกิดจากบารมีเป็นอำนาจทางการเมืองเฉพาะตัวและไม่คงทนถาวร มีการเสื่อมได้

เนื่องจากอำนาจทางการเมืองเป็นอำนาจในการควบคุมและตัดสินใจในปัญหาของสังคม ถ้ารัฐบาลมีอำนาจทางการเมืองมากเกินไปก็จะกลายเป็นการคุกคามสิทธิและเสรีภาพของพลเมือง ในทางตรงกันข้ามถ้ารัฐบาลมีอำนาจทางการเมืองน้อยเกินไป รัฐบาลก็ไม่มีอำนาจทำอะไรได้เป็นชิ้นเป็นอัน โดยทั่วไปจะมีการกำหนดหลักเกณฑ์บางประการ เพื่อวางขอบเขตการใช้ทางการเมืองไว้ ได้แก่ จารีตประเพณี กฎหมาย รัฐธรรมนูญ มติมหาชน และนโยบายของรัฐบาลเอง เป็นต้น

7. การมีส่วนร่วมทางการเมือง

ความหมายของการมีส่วนร่วมในทางการเมือง หมายถึงการกระทำหรือกิจกรรมที่ประชาชนดำเนินการเพื่อให้เกิดอิทธิพลหรือกดดันหรือโน้มน้าวให้ผู้นำหรือรัฐบาล ต่อกระบวนการทางการเมือง มีการตัดสินใจตลอดจนทัศนคติรวมถึงการเลือกผู้นำให้ตรงกับความต้องการของประชาชน

นักรัฐศาสตร์หลายท่านได้ศึกษาความหมายของการมีส่วนร่วมในทางการเมืองไว้ ดังนี้
ไมเยอรอน ไวเยเนอร์ (Weiner, 1971, pp. 160-163 อ้างถึงใน วิชา ไซยสาร, 2545, หน้า 13-16) ได้รวบรวมความหมายของ “การมีส่วนร่วม” โดยจำแนกเป็นกิจกรรมหรือการกระทำทางการเมืองไว้ 10 กรณี ดังนี้

กรณีที่ 1 เป็นกิจกรรมหรือการกระทำเพื่อสนับสนุนหรือเรียกร้องกับผู้นำของรัฐบาล ในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยและเผด็จการ เช่น การชุมนุมคัดค้านหรือสนับสนุนการกระทำของรัฐบาล การออกเสียงประชามติหรือการทำโพล (Pole) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า เป็นความเห็นของมหาชน ซึ่งมีผลต่อการคัดค้านหรือสนับสนุนการทำงานของรัฐบาล ตลอดจนสร้างความชอบธรรมให้แก่รัฐบาล

กรณีที่ 2 ความพยายามหรือกิจกรรมสร้างผลกระทบต่อ การดำเนินการของรัฐบาลหรือการเลือกผู้นำรัฐบาล เช่น การที่สื่อและประชาชนแสดงความเห็นหรือวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาลหรือปรับคณะรัฐมนตรี

กรณีที่ 3 การกระทำของพลเมืองของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด เช่น การออกเสียงเลือกตั้ง การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย การร่วมชุมนุม และการยื่นข้อเรียกร้องในเรื่องต่าง ๆ โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย

กรณีที่ 4 การมีส่วนร่วม โดยการมีตัวแทน (Representation) ซึ่งประชาชนต้องออกเสียงเลือกตั้งตัวผู้แทนทำหน้าที่แทนตน ตามระบอบประชาธิปไตยแบบมีตัวแทน เห็นว่าเป็นการมีส่วนร่วมกรณีหนึ่ง แต่ระบอบประชาธิปไตยโดยตรงเห็นว่า การมีตัวแทนไม่ใช่การมีส่วนร่วม

กรณีที่ 5 การกระทำอันแสดงถึงความรู้สึกแปลกปลอม (Alienation) ที่ทำให้ขาดความสนใจและขาดการกระทำใด ๆ ซึ่งการไม่กระทำที่มาจากความรู้สึกแปลกปลอมนั้น อาจก่อให้เกิดผลทางการเมืองตามมา แต่ต้องพิจารณาให้ได้ว่า การไม่กระทำอันใดเกิดจากความรู้สึกแปลกปลอมเป็นการมีส่วนร่วม และการไม่กระทำในกรณีอื่น ๆ ไม่เป็นการมีส่วนร่วม

กรณีที่ 6 การกระทำที่แสดงถึงความตื่นตัวทางการเมืองทั้งมากและน้อย เช่น การรับเลือกตั้ง การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ผู้ที่ไม่ไปลงคะแนนเสียงแต่ชอบวิพากษ์วิจารณ์หรือถกเถียงเรื่องการเมืองกับเพื่อนบ้านหรือผู้แสดงความคิดเห็นทางการเมือง หรือผู้สนใจข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อต่าง ๆ

กรณีที่ 7 การมีส่วนร่วมในทางการเมืองเป็นการกระทำทางการเมืองทั้งที่มีความต่อเนื่องและเป็นครั้งคราว ซึ่งรวมถึงการกระทำทางการเมืองที่ใช้ความรุนแรงด้วย เช่น การสมัครรับเลือกตั้ง การติดตามข่าวสารทางการเมือง การก่อจลาจลสร้างความวุ่นวาย หรือการก่ออาชญากรรมทางการเมือง เป็นต้น

กรณีที่ 8 การกระทำที่ประสงค์จะมีอิทธิพลต่อผู้นำทางการเมืองและการมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติการและดำเนินการของข้าราชการด้วย

กรณีที่ 9 การมีส่วนร่วมมิใช่การดำเนินการที่มีผลกระทบต่อการเมืองในระดับชาติเท่านั้น แต่เป็นกิจกรรมทางการเมืองที่มีผลกระทบต่อเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

กรณีที่ 10 การปฏิบัติทางการเมืองแตกต่างกันได้ตามสถานที่และ เวลา เช่น การกระทำกิจกรรมทางการเมืองกิจกรรมหนึ่งในเวลาหนึ่งถือว่าการมีส่วนร่วมในทางการเมือง แต่ในอีกช่วงเวลาหนึ่งถือว่าการกระทำนั้นไม่เป็น หรือพื้นที่หนึ่งนับเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมือง แต่ในอีกพื้นที่หนึ่งไม่นับว่าเป็นก็ได้

จากความหมายของ “การมีส่วนร่วมในทางการเมือง” (Political participation) ดังกล่าวนั้น ไวยเนอร์ ได้สรุปว่า “การมีส่วนร่วมในทางการเมือง” เป็นการกระทำใด ๆ ซึ่งเกิดขึ้นด้วยความเต็มใจ โดยมีการจัดการอย่างเป็นระเบียบหรือไม่ก็ตาม จะใช้วิธีที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ก็ตาม จะประสบความสำเร็จหรือไม่ก็ตาม จะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องหรือเป็นครั้งคราวก็ตาม ซึ่งเกิดผลที่มีอิทธิพลต่อการเลือกผู้นำทางการเมืองของรัฐบาล ไม่ว่าจะ เป็นในระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติก็ได้

นอกจากนั้น ยังมีนักรัฐศาสตร์อีก 2 ท่าน คือ นอร์แมน เอช. นี และซิดนีย์ เวอร์บา (Nie & Verba, 1972 อ้างถึงใน วัชรวิทย์, 2545, หน้า 16) ได้ให้นิยามว่า “การมีส่วนร่วมในทางการเมือง” หมายถึง การกระทำหรือกิจกรรมของประชาชนที่ถูกต้องตามกฎหมายซึ่งมีจุดมุ่งหมายเลือกบุคคลในรัฐบาล ตลอดจนกดดันรัฐบาลให้ดำเนินการตามที่ประชาชนต้องการ

อย่างไรก็ตาม ความหมายของ “การมีส่วนร่วมในทางการเมือง” ดังกล่าว มีความขัดแย้งกัน ตามความหมายของไมยรอน ไวเนอร์ นั้น การมีส่วนร่วมในทางการเมืองอาจเป็นการกระทำที่ถูกต้องหรือผิดกฎหมายก็ได้ แต่ในความหมายของนอร์แมน เอช. นี และซิดนีย์ เวอร์บา การมีส่วนร่วมในทางการเมืองนั้นต้องเป็นการกระทำทางการเมืองตามที่กฎหมายหมายเท่านั้น

จากที่กล่าวมาแล้วนั้น สรุปนิยามความหมายของ “การมีส่วนร่วมในทางการเมือง” ได้ว่า หมายถึง การที่ประชาชนเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ ในการกำหนดนโยบายของรัฐ หรือผู้นำรัฐบาล รวมทั้งกดดันให้รัฐบาลกระทำตามความประสงค์ของตนหรือกลุ่มของตน

8. ลักษณะของการมีส่วนร่วมในทางการเมือง

ความหมายที่ไมยรอน ไวเนอร์ (Myron Weiner) ให้ไว้ว่า “การมีส่วนร่วมในทางการเมือง” จึงต้องมีลักษณะดังนี้

- 8.1 การกระทำที่เกิดขึ้นด้วยความเต็มใจ มิใช่เกิดจากการถูกบังคับ
- 8.2 การกระทำที่เกิดขึ้น โดยเน้นว่าจะต้องประสบความสำเร็จหรือไม่
- 8.3 การกระทำที่จัดขึ้นอย่างมีระบบหรือไม่มีระบบก็ได้
- 8.4 การกระทำที่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราวหรือต่อเนื่องกันก็ได้
- 8.5 การกระทำที่จะใช้วิธีที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ถูกต้องตามกฎหมายก็ได้
- 8.6 การกระทำที่หวังผลเพื่อที่จะมีอิทธิพลต่อการเลือกนโยบายของรัฐบาล หรือต่อการบริหารงานของรัฐ หรือต่อการเลือกผู้นำทางการเมือง
- 8.7 การกระทำที่หวังผลทั้งในเรื่องนโยบายหรือตัวบุคคล ของการเมืองระดับท้องถิ่น หรือระดับชาติก็ได้

ดังนั้น “การมีส่วนร่วมในทางการเมือง” จึงต้องเป็นการกระทำที่มีวัตถุประสงค์เพื่อมีอิทธิพลในการตัดสินใจของรัฐบาลเป็นสำคัญ และการกระทำใดไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อมีอิทธิพลในการตัดสินใจเลือกนโยบายของรัฐบาลหรือเลือกบุคคลสำคัญที่สามารถกำหนดนโยบายของรัฐบาลได้ก็ไม่ถือเป็นการมีส่วนร่วมในทางการเมือง (วัชรวิทย์ ไชยสาร, 2545, หน้า 17-18)

9. ความสำคัญของการมีส่วนร่วมในทางการเมือง

“การมีส่วนร่วมในทางการเมือง” เป็นกลไกสำคัญเสมือนหัวใจในระบอบประชาธิปไตย โดยเป็นการกระทำที่มีผลต่อการได้มาซึ่งอำนาจทางการเมือง หรืออำนาจปกครอง และการพ้นจากอำนาจนั้น รวมทั้งมีผลต่อนโยบาย และการปฏิบัติตามนโยบายของรัฐ ดังนั้นผู้ปกครองในระบอบประชาธิปไตยซึ่งมีความชอบธรรมแห่งอำนาจปกครอง (Legitimacy) อันมีที่มาจากเหตุผลและหลักนิติธรรม (Gerth & Mills. From Max Weber, 1972, pp.78-79 อ้างถึงใน วัชรวิทย์ ไชยสาร, 2545, หน้า 19) จะอ้างความชอบธรรมแห่งอำนาจปกครองนี้ได้ก็ต่อเมื่อผู้ถูกปกครองเชื่อว่าการใช้อำนาจของ

ผู้ปกครองนั้นถูกต้องตามกฎหมายและมีเหตุมีผลเพียงพอ ผู้ปกครองจึงต้องไม่ละเมิดกฎหมาย และใช้อำนาจปกครองอย่างมีเหตุผล

ปัจจัยที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชนแบ่งออกเป็น 4 ประการ (วัชรวิชัยสาร, 2545, หน้า 24-27) ดังนี้

9.1 บริบททางสังคม (Content of society)

สังคมใดมีการรื้อระดมทางสังคม (Social mobilization) ต่ำ ประชาชนที่ได้รับการศึกษามีจำนวนน้อย การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารกระทำได้ยาก ภาวะทางสังคมยังคงมีความเป็นสังคมเมืองต่ำ โดยหากประชาชนมีการศึกษาน้อย ขีดความสามารถในการมีส่วนร่วมในทางการเมืองก็จะต่ำ ไม่มีสมรรถนะในการรับข้อมูลข่าวสาร สภาพความเป็นอยู่ของสังคมยังเป็นสังคมชนบท โอกาสในการมีส่วนร่วมในทางการเมืองและความกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมในทางการเมืองน้อย ทำให้ขาดอำนาจต่อรอง

ในขณะเดียวกัน ถ้าสังคมใดมีการรื้อระดมทางสังคม (Social mobilization) สูง ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาสูง มีการรับรองสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่มีผลในทางปฏิบัติ มีความเป็นสังคมเมือง ก็จะส่งเสริมการมีส่วนร่วมในทางการเมือง ให้รูปแบบ วิธีการ หรือกลยุทธในการมีส่วนร่วมในทางการเมืองมีความแตกต่าง มีความหลากหลาย และมีอำนาจต่อรองสูงมากขึ้น

นอกจากนั้น บริบททางสังคมยังรวมถึงความสัมพันธ์ของชุมชน หรือความรู้สึกผูกพันเป็นชุมชน (Sense of community) ของประชาชนในชุมชนนั้น ๆ ด้วย ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในทางการเมือง (Communitarian participation) ของประชาชนในสังคมนั้น ซึ่งถ้าความสัมพันธ์ของชุมชนหรือความรู้สึกผูกพันในชุมชนแน่นแฟ้น จะช่วยกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมือง

9.2 บริบททางเศรษฐกิจ (Content of economics)

จากแนวความคิดของลิปเซทในหนังสือ โพลิติคอล แมน (Political man) กล่าวว่า ประเทศที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจ(ประชาชนมีค่าครองชีพสูง) ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองมาก จึงมีความเป็นประชาธิปไตยมากกว่าประเทศที่ยากจนซึ่งประชาชนยังมีค่าครองชีพต่ำ ทำให้มีส่วนร่วมในทางการเมืองน้อย ประเทศมีความเป็นประชาธิปไตยน้อย เพราะประชาชนในประเทศดังกล่าวยังมีภาระหน้าที่และความกังวลอยู่กับเรื่องการค้ารงชีพเป็นสำคัญกว่าเรื่องอื่น (ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2524, หน้า 100-101 อ้างถึงใน วัชรวิชัยสาร, 2545, หน้า 25)

ในอีกมุมหนึ่งว่า ปัญหาความเดือดร้อนทางเศรษฐกิจนั้น ถ้าอยู่ในภาวะวิกฤตแล้ว ก็อาจจะผลักดันให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองมากขึ้นได้ หากประชาชนเห็นว่าการ

เข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมือง อาจทำให้มีการเปลี่ยนแปลงตัวผู้นำหรือทำให้การตัดสินใจของรัฐเป็นผลประโยชน์ต่อคนได้

9.3 บริบททางวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง (Content of political culture)

หากรัฐใดที่ประชาชนส่วนมากในรัฐนั้นมีวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบคับแคบ (Parochial political culture) ประชาชนไม่มีความรู้ความเข้าใจในระบบการเมือง และไม่สนใจที่จะมีส่วนร่วมในทางการเมืองหรือมีวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า (Subject political culture) ซึ่งประชาชนในรัฐมีความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองแต่ไม่สนใจที่จะมีส่วนร่วมในปัญหาบ้านเมือง อีกทั้งยังโน้มเอียงในทางยอมรับอำนาจ และเชื่อฟังรัฐบาล ก็ทำให้การมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชนไม่มีความหมาย

ในทางตรงกันข้าม หากรัฐใดประชาชนส่วนมากในรัฐนั้นมีวิสัยทัศน์ทางการเมืองกว้างไกล มีการสร้างสมวิถีชีวิตและนิสัยแบบประชาธิปไตย หรือมีทัศนคติแบบพลเมืองอารยะ (Civic attitude) ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในทางการเมือง มีความรู้สึกร่วมกันว่าการมีส่วนร่วมในทางการเมืองเป็นพันธกิจที่สำคัญของพลเมือง จึงมีความกระตือรือร้นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมือง ซึ่งส่วนใหญุ่มักจะเป็นพลเมืองที่มีสถานภาพทางสังคมสูง มีการศึกษาดี และสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ ก็จะส่งเสริมการมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชน

รัฐใดที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่ยังมีความเป็นประชาธิปไตยมากเท่าไร การมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชนในรัฐนั้นก็มากขึ้นเช่นกัน โดยจะมีส่วนร่วมในทางการเมืองที่มีความหลากหลาย เช่น เป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ประชาธิปไตยแบบกึ่ง โดยตรง และแบบพหุการเมือง เป็นต้น

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการรัฐประหาร

1. การปฏิวัติรัฐประหาร

ประเทศไทยได้มีการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองสู่ระบอบประชาธิปไตยในวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 เปลี่ยนระบอบการเมืองของประเทศให้มาเป็นระบอบประชาธิปไตย การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนับว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญยิ่ง ในการนำมาสู่การได้มาซึ่งสิทธิเสรีภาพของประชาชนในระดับที่มากขึ้น และทำให้อำนาจทางการเมืองซึ่งเคยอยู่ในเงื้อมพระหัตถ์แห่งพระมหากษัตริย์ และใช้อำนาจผ่านเจ้านายเชื้อพระวงศ์และขุนนางชั้นผู้ใหญ่จำนวนน้อย (สุธาชัย ยิ้มประเสริฐ, 2555, หน้า 13)

การรัฐประหาร โดยข้าราชการทหารบก ทหารเรือ และพลเรือนระดับกลางกลุ่มหนึ่ง ผู้เรียกตัวเองว่า คณะราษฎร ที่โค่นระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ลง และสถาปนาระบอบ

ประชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญขึ้นมา เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 ในบรรดาการรัฐประหาร โดยทหารที่ทำสำเร็จ 11 ครั้งถัดมา เมื่อปี พ.ศ. 2476, 2490, 2491, 2494, 2500, 2501, 2514, 2519, 2520, 2534, และ 2549 นั้น ก็มีอย่างน้อย 4 ครั้ง ที่ก่อการขึ้นเพื่อกอบกู้หรือส่งเสริม “ระบอบประชาธิปไตยไทย” ได้แก่ (เกษียร เตชะพีระ, 2550, หน้า 10-11)

1. รัฐประหาร 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2490 ซึ่งขับไล่ฝ่ายพลเรือนปีกซ้ายของคณะราษฎร และขบวนการเสรีไทยภายใต้การนำของรัฐบาลอานาโตโลส ปรีดี พนมยงค์ ออกจากอำนาจไป
2. รัฐประหาร 16 กันยายน พ.ศ. 2500 ซึ่งรื้อล้างกลุ่มทหาร-ตำรวจต่อต้านคณะเจ้าใต้การนำของ จอมพล ป.พิบูลสงคราม กับ พล.ต.อ. เผ่า ศรียานนท์ ออกจากอำนาจไป
3. รัฐประหาร 20 ตุลาคม พ.ศ. 2501 ซึ่งฆ่าหมูปราบปรามขบวนการนักศึกษาและประชาชนในเมืองที่ต้องการเปลี่ยนแปลงสังคมอย่างชุกครากถอน โคนภายใต้อำนาจนำของ คอมมิวนิสต์ลงไป
4. รัฐประหาร 19 กันยายน พ.ศ. 2549 ซึ่งหยุดชะงักระบอบประชาธิปไตยรัฐสภาจากการเลือกตั้งไว้ เพื่อตัดตอนอำนาจนำทางการเมืองของกลุ่มธุรกิจใหญ่ที่มีรัฐบาลของนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร แห่งพรรคไทยรักไทยเป็นตัวแทน จากนั้นก็พยายามปรับโครงสร้างระบอบประชาธิปไตยเสียใหม่ เพื่อป้องกันไม่ให้อำนาจนำดังกล่าวไหลมั่วอีก

ตารางที่ 2 การกบฏ การปฏิวัติ และการรัฐประหารในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2475-2550
(เชาวนะ ไตรมาศ, 2550, หน้า 26)

การกบฏ การปฏิวัติ การรัฐประหาร			
ครั้งที่	วัน เดือน ปี	กลุ่มผู้ก่อการ	ผล
1	24 มิถุนายน 2475	คณะราษฎร	สำเร็จ
2	20 มิถุนายน 2476	คณะรัฐประหาร	สำเร็จ
3	11 ตุลาคม 2476	กบฏบวรเดช	ไม่สำเร็จ
4	8 พฤศจิกายน 2490	คณะรัฐประหาร	สำเร็จ
5	1 ตุลาคม 2491	กบฏเสนานิการ	ไม่สำเร็จ
6	26 กุมภาพันธ์ 2492	กบฏวังหลวง	ไม่สำเร็จ
7	29 มิถุนายน 2494	กบฏแมนฮัตตัน	ไม่สำเร็จ

ตารางที่ 2 (ต่อ)

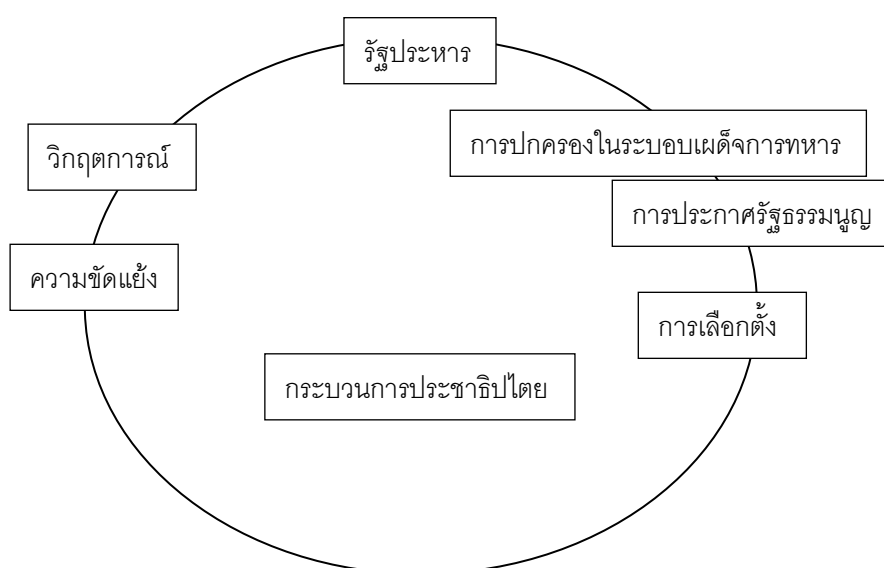
การกบฏ การปฏิวัติ การรัฐประหาร			
ครั้งที่	วัน เดือน ปี	กลุ่มผู้ก่อการ	ผล
8	29 พฤศจิกายน 2494	คณะรัฐประหาร	สำเร็จ
9	16 กันยายน 2500	คณะรัฐประหาร	สำเร็จ
10	21 ตุลาคม 2501	คณะปฏิวัติ	สำเร็จ
11	17 พฤศจิกายน 2514	คณะปฏิวัติ	สำเร็จ
12	6 ตุลาคม 2519	คณะปฏิรูป	สำเร็จ
13	26 มีนาคม 2520	กบฏ 26 มีนาคม	ไม่สำเร็จ
14	20 ตุลาคม 2520	คณะปฏิวัติ	สำเร็จ
15	1 เมษายน 2524	กบฏ 1 เมษายน	ไม่สำเร็จ
16	9 กันยายน 2528	กบฏ 9 กันยายน	ไม่สำเร็จ
17	23 กุมภาพันธ์ 2534	คณะ รสช.	สำเร็จ
18	19 กันยายน 2549	คณะ คปอ.	สำเร็จ

2. จุดกำเนิดวงจรอุบาทว์การเมืองไทย

กระบวนการทางการเมืองของผู้มีอำนาจรัฐและอำนาจทางการเมืองในยุคระบอบราชการ นั้นมาจากการทำรัฐประหารของทหาร โดยทหารจะทำการรักษาอำนาจเป็นระยะเวลาหนึ่งเพื่อสร้าง กติกาทางอำนาจผ่านการร่างรัฐธรรมนูญ เมื่อกติกาทางอำนาจลงตัวอันเป็นการกำหนดสถานภาพ ทางอำนาจของรัฐบาล อำนาจของรัฐสภา และที่มาของสมาชิกรัฐสภา ที่มีจะถูกกำหนดให้สานต่อ อำนาจของผู้ทำรัฐประหารผ่านกระบวนการที่ดูเหมือนเป็นประชาธิปไตยแบบรัฐสภา ซึ่งอำนาจ ส่วนหนึ่งจะมีการปล่อยให้กลุ่มนักการเมืองและพรรคการเมืองเข้ามาร่วมใช้อำนาจด้วยการเปิด โอกาสให้มีการเลือกตั้ง ซึ่งโดยมากสมาชิกกลุ่มดังกล่าวนี้จะเข้าสู่อำนาจรัฐจากการเลือกตั้งเป็น สมาชิกสภาล่าง โดยทำหน้าที่ภายใต้อำนาจและกรอบกติกาตลอดจนผลประโยชน์ทางการเมืองที่ได้ วางไว้โดยกลุ่มทหารที่ทำการยึดอำนาจ หากการดำเนินการทางการเมืองที่ได้วางไว้แล้วผ่านการใช้อำนาจบริหาร นิติบัญญัติ เกิดผลประโยชน์ทางการเมืองไม่ลงตัว ความขัดแย้งทางการเมืองของกลุ่ม ผลประโยชน์ ซึ่งจะนำไปสู่การทำทลายอำนาจของทหารกลุ่มใหม่ หรือกลุ่มเดิมที่ไม่สามารถทนต่อ กระบวนการประชาธิปไตยที่มองว่าเป็นความขัดแย้งและก่อให้เกิดความสูญเสีย และวิกฤติการณ์ ของชาติที่ต้องได้รับการแก้ไข และกระบวนการประชาธิปไตยไม่สามารถนำพาระบบให้ผ่านพ้น

จากวิกฤตการณ์ทางการเมืองรัฐสภาซึ่งในท้ายที่สุด รัฐบาล รัฐสภา รัฐธรรมนูญตลอดจน กระบวนการประชาธิปไตยก็ถูกทำลายอีกครั้งโดยวิธีการรัฐประหาร

เมื่อเกิดรัฐประหารก็ถือเป็นการบรรจบของวงจร เกิดรัฐประหารอีกครั้งอาจถือเป็นการ เริ่มต้นของกลุ่มทหารและกลุ่มการเมืองใหม่ที่ทำลายกลุ่มการเมืองเก่า หรืออาจหมายถึงกลุ่มทหาร กลุ่มเดิมที่ต้องการจัดสรรผลประโยชน์และจัดการกับกติกาใหม่ ที่บางครั้งกลุ่มนักการเมืองที่มาจากการเลือกตั้ง ได้ถูกมองว่าได้ทำลายอำนาจของทหารจนต้องยึดอำนาจกลับคืนมา

ภาพที่ 1 วงจรอุบาทว์ (ลิขิต ชีรเวคิน, 2536, หน้า 73 อ้างถึงใน ทิวากร แก้วมณี, 2556, หน้า 312)

การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองไทยมีความชัดเจนมากขึ้นตั้งแต่ปี 2490 เมื่อการเมือง รัฐบาลของกลุ่มปรีดี เกิดวิกฤติ มีการกล่าวหาโจมตีเรื่องความล้มเหลวในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาคอร์รัปชันของรัฐบาล และปัญหาความสงสัยในการสิ้นพระชนม์ของรัชกาลที่ 8 จึงเป็นผล ให้กลุ่มทหารใช้กำลังยึดอำนาจในปี 2490 กระบวนการวงจรถูบาทว์ได้เริ่มขึ้น ตามด้วยการร่าง รัฐธรรมนูญ การประกาศการเลือกตั้ง การจัดตั้งรัฐบาลและการตรวจสอบการทำงานในรัฐสภา ในช่วงเวลาขณะนี้ การเมืองมีการผสมผสานของความขัดแย้งและการแข่งขันของนักการเมืองรัฐสภา กับทหารและข้าราชการมากขึ้นในระดับหนึ่งซึ่งมีพลังของการจัดแย้ง ต่อรอง ทั้งนี้เพราะสมาชิก รัฐสภาที่มาจากการเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยได้อำนาจจากประชาชนจากการเลือกตั้งและคอยทำ หน้าที่ถ่วงดุลอำนาจของทหารและข้าราชการที่ใช้อำนาจฝ่ายบริหาร โดยผ่านกระบวนการ ประชาธิปไตย จึงเป็นผลให้ทหารเข้าทำการยึดอำนาจและพยายามคุกคามกระบวนการ

ประชาธิปไตยในช่วงการเมืองสมัยใหม่ในเวลาต่อมา อย่างไรก็ตามก็เป็นที่น่าสังเกตอย่างหนึ่งในช่วงการเมืองนี้ว่า นักการเมืองรัฐสภาที่ได้รับการเลือกตั้งที่เป็นฝ่ายค้านกับรัฐบาลได้ถูกทำร้ายและถูกกล่าวหาว่าเป็นคอมมิวนิสต์ นักการเมืองรัฐสภาจำนวนไม่น้อยถูกทำร้ายอย่างป่าเถื่อนจากผู้มีอำนาจจากภาครัฐ จนนำไปสู่การยึดอำนาจของทหารซึ่งไม่ประสงค์จะเปิดสภาที่มาคอยตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล สิ่งนี้สะท้อนว่าการถ่วงดุลและกระบวนการประชาธิปไตยมีพลังไม่มากก็น้อยที่จะถ่วงดุล และตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐ (ทิวากร แก้วมณี, 2556, หน้า 308-331)

3. ทหารกับการเมือง

โดยทั่วไปผู้คนมักคิดว่าทหารกับการเมืองเป็นเรื่อง “ปกติและเก่าแก่” มีมานานคู่กับสังคมไทย ตั้งแต่สมัยสุโขทัยและอยุธยา เพราะพระมหากษัตริย์ก็เป็นทหาร ชุนนาง ไพร่ฟ้าข้าแผ่นดินก็เป็นทหาร คำว่า “ระบอบทหาร” หรือ Militarism ก็เพิ่งเกิดขึ้นเมื่อทศวรรษ 1860s หรือ 150 ปีมานี้ ผู้ที่คิดคำนี้ขึ้นมาสำหรับปรากฏการณ์ใหม่นี้ก็คือ Proudhon (1809-1865) เขาเป็นนักทฤษฎีทางสังคมฝรั่งเศส เจ้าของวลีทองที่ว่า “ทรัพย์สินคือโจรกรรม” เป็นปรากฏการณ์ของโลกสมัยใหม่ (Modern time) ที่จะต้องมีการปฏิวัติอุตสาหกรรม มีเทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์ มีการคิดสิ่งประดิษฐ์ที่ทันสมัย และอาวุธยุทโธปกรณ์อีกมากมาย เช่น กับระเบิดไปจนสารเคมี สารพิษ และระเบิดปรมาณู และที่สำคัญคือ มีบรรษัทค้าอาวุธและผลิตอาวุธเกิดขึ้นในโลกอุตสาหกรรม กลายเป็นสิ่งที่เรียกว่า Military industry เป็นทุนนิยมขนาดใหญ่ มีผลประโยชน์มากมาย และมีอิทธิพลสูงมากในเศรษฐกิจและการเมืองของโลกตะวันตก แต่ในโลกเกษตรกรรมหรือโลกที่สามจะไม่มี เพราะความรู้เทคโนโลยี เงินทุนมีไม่ถึง ทำให้ “ระบอบทหาร” ของโลกเกษตรกรรมและโลกที่สามอย่างไทย ต้องพึ่งพาทหารจากภายนอก ไม่ว่าจะเป็นการสั่งซื้อหรือรับบริจาคก็ตาม ระบอบทหาร จึงเริ่มต้นขึ้นใน “โลกเก่า” ของยุโรปตะวันตกแล้วแพร่ไปยัง “โลกใหม่” ในลาตินอเมริกา ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 จะได้จาก “ระบอบทหาร” ในรูปลักษณะของ “นาซี-ฟาสซิสต์” ของเยอรมนี อิตาลี และญี่ปุ่น ที่ปฏิเสธไม่ได้ว่า ไม่ได้ส่งผลมายังไทยในยุคของจอมพล ป. พิบูลสงคราม และระบอบทหารนี้ก็แพร่ต่อไปทั่วประเทศต่าง ๆ ในเอเชียและแอฟริกา ประเทศไทยในฐานะของประเทศเอกราชทางการเมือง ก็เข้าสู่ “ระบอบทหาร” ก่อนหน้าหลาย ๆ ประเทศในเอเชียและแอฟริกา สามารถสร้าง “การทหารสมัยใหม่” ที่รวมทั้งการมีกองทัพ มีอาวุธ มีโรงเรียนทหาร มีอาชีพทหาร และสถาบันทหารมาได้กว่า 100 ปีแล้ว และระยะเวลาเพียงไม่กี่ปี ก็เข้ามาเกี่ยวพันแทรกแซงทางการเมือง กลายเป็นคู่แข่งกับสถาบันกษัตริย์หรือระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ดังจะเห็นได้ในกรณี “กบฏ ร.ศ. 130” ซึ่งเป็นความพยายามของนายทหารหนุ่มรุ่นใหม่ที่วางแผนยึดอำนาจของรัชกาลที่ 6 โดยต้องการเปลี่ยนระบอบการปกครองจาก “สมบูรณาญาสิทธิราชย์” ให้เป็น “สถาบันกษัตริย์ที่มีพระราชอำนาจโดยจำกัด” ความพยายามของ “กบฏ ร.ศ. 130” มาประสบความสำเร็จในการยึด

อำนาจ 24 มิถุนายน 2475 โดยคณะราษฎร ที่นำโดยนายทหารบก มีหัวหน้า คือ พลเอกพระยาพล พลพยุหเสนา (พจน์ พหลโยธิน) ที่ถือว่าอาวุโสสุด มีนายทหารระดับรองทั้งอายุและยศ เช่น นายพันตรีหลวงพิบูลสงคราม (ต่อมาเป็นจอมพล ป. พิบูลสงคราม) คณะราษฎร ซึ่งประสบความสำเร็จในการยึดอำนาจบทบาทของสถาบันกษัตริย์ และนี่ก็เป็นความแตกต่างจากการยึดอำนาจโดยทั่ว ๆ ไปของทหาร คือเป็นการยึดอำนาจเพื่อเปลี่ยนแปลงการปกครอง มากกว่าเป็นการยึดอำนาจเพื่อเปลี่ยนแปลง “รัฐบาล” ดังนั้นจึงมีการใช้ศัพท์เรียกการยึดอำนาจครั้งนี้ว่า “ปฏิวัติ” แต่สิ่งที่คณะราษฎรทำไม่สำเร็จ คือการสถาปนา “ระบอบรัฐธรรมนูญ” หรือ “ประชาธิปไตย” ดังนั้นเมื่อเกิดการแตกขั้วระหว่างปีกซ้ายและขวาของคณะราษฎร ก็คือ กลุ่มพลเรือนของนายปรีดี พนมยงค์ กับกลุ่มทหารของจอมพล ป. พิบูลสงคราม และถูกกระแทกอย่างรุนแรงจากสถานการณ์ของสงครามโลกครั้งที่ 2 และการเข้ามาใช้ดินแดนประเทศไทยของญี่ปุ่น ทำให้มีการปรับหัวของการเมืองใหม่ ที่ทำให้ฝ่ายอนุรักษ์นิยมและกษัตริย์นิยม สามารถฟื้นตัวขึ้นมาได้ ผ่านพรรคประชาธิปัตย์ ที่มีนายควง อภัยวงศ์ และ ม.ร.ว. เสถียร ปราโมช เป็นผู้นำ และในการ “รัฐประหาร 2490” ก็นำมาซึ่งระบอบทหาร 2490-2500 อย่างแท้จริงและยาวนานจนฝังรากในแผ่นดินไทย สิ้นสุดยุคของ “คณะราษฎร” และส่งต่อไปยังยุคอันยาวนานของ “ระบอบทหาร” ของ “คณะปฏิวัติ” (จอมพลสฤษดิ์-ถนอม-ประภาส) 2501-2516

จากที่กล่าวมา ภาพลักษณ์ของการเมืองไทย กลายเป็นสิ่งที่นักวิชาการเรียกว่า “วัฏจักรของความชั่วร้าย” ที่มี “ปฏิวัติ รัฐประหาร ปฏิรูป” ซ้ำแล้วซ้ำเล่า นึกถึงรัฐธรรมนูญ ยกเลิกการเลือกตั้งพรรคการเมือง “แซ่แข็ง” สิทธิเสรีภาพและพัฒนาการทางการเมือง ต้องร่างรัฐธรรมนูญขึ้นครั้งแล้วครั้งเล่า และใช้ทั้งเวลา งบประมาณแผ่นดินมหาศาล (ชาญวิทย์ เกษตรศิริ, 2550, หน้า 32-38)

ตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย จะเห็นได้ว่าทหารไทยได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการเมืองไทย บทบาททางการเมืองของทหารได้เริ่มต้นพร้อม ๆ กับระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยในขณะที่ระบอบประชาธิปไตยเสื่อมโทรมลงเป็นลำดับ และล้มลุกคลุกคลานขาดความต่อเนื่อง ในขณะที่บทบาททางการเมืองของทหารก็เพิ่มมากขึ้น และอำนาจทางการเมืองของทหารก็มีอยู่อย่างต่อเนื่อง (ประชาเทพเกษตรกุล, 2535, หน้า 38-39 อ้างถึงใน สมศักดิ์ หนูสนิท, 2542, หน้า 19-20)

หากลองย้อนอดีตกลับไปสู่การเมืองไทย ก็จะเห็นได้ชัดเจนว่า การเมืองไทยคือการเมืองทหาร จนอาจกล่าวได้ว่า การเมืองไทยเป็นเรื่องของการต่อสู้ทางอำนาจระหว่างผู้คุมกำลังทหาร กลุ่มต่าง ๆ ชัยชนะและการพ่ายแพ้ในกระบวนการต่อสู้นี้ก็คือการกำหนดเส้นทางและความเป็นไปของสังคมการเมืองไทย เหมือนดังที่นักวิชาการชาวตะวันตกที่สนใจเรื่องทหารและเคยกล่าวไว้ก็คือ

ประชาชนเพียง “ผู้ดู” อยู่ที่ขอบเวทีการต่อสู้เท่านั้น ยิ่งหากเอาเวลาของการยุติสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นเกณฑ์แล้ว ก็ยังเห็นความชัดเจนของข้อสังเกตที่ว่าประชาชนเป็น “ผู้ดู” ในเวทีการเมืองไทย ไม่ที่จะเป็นการยึดอำนาจเพื่อฟื้นฟูฐานะของกลุ่มทหารในปี 2490 กบฏแมนฮัตตัน ตลอดจนถึงการยึดอำนาจของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ในปี 2500 และ 2501 (สุรชาติ บำรุงสุข, 2543, หน้า 4-5)

ตารางที่ 3 การใช้กำลังทหารเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2475-2550 (เชาวนะ ไตรมาศ, 2550, หน้า 139)

ปฏิวัติ	รัฐประหาร	ปฏิรูป	กบฏ
1. คณะราษฎรปฏิวัติ เมื่อ 24 มิถุนายน 2475	1. พ.อ. พระยาพหลฯ ทำการรัฐประหาร เมื่อ 20 มิถุนายน 2476	1. พล.ร.อ. สงัด ชะลอ อยู่ ปฏิรูป เมื่อ 6 ตุลาคม 2519	1. “กบฏบวรเดช” เมื่อ 11 ตุลาคม 2476 โดย พระองค์เจ้าบวรเดชฯ
2. จอมพล สฤษดิ์ ปฏิวัติเมื่อ 20 ตุลาคม 2501	2. พล.ท. ผิน ชุณหะ วัณ ทำการรัฐประหาร เมื่อ 8 พฤศจิกายน 2494	2. พล.อ. สอนธิ บุญ รัตกลิน ปฏิรูป เมื่อ 19 กันยายน 2549	2. “กบฏนายทหาร นายสิบ” เมื่อ 3-4 สิงหาคม 2478
3. จอมพล ถนอม ปฏิวัติ เมื่อ 17 พฤศจิกายน 2514	3. จอมพล ป. พิบูล สงคราม ทำการ รัฐประหาร เมื่อ 29 พฤศจิกายน 2494		3. “กบฏเสนารธิการ” เมื่อ 1 ตุลาคม 2491 โดย พล.ต. สมบูรณ์ ศรานูชิต
4. พล.ร.อ. สงัด ชะลอ อยู่ ปฏิวัติ เมื่อ 20 ตุลาคม 2520	4. จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ทำการ รัฐประหาร เมื่อ 16 กันยายน 2500		4. “กบฏวังหลวง” เมื่อ 26 กุมภาพันธ์ 2492 โดยนายปรีดี พนมยงค์

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ปฏิบัติ	รัฐประหาร	ปฏิรูป	กบฏ
	5. พล.อ. สุนทร คง สมพงษ์ ทำการ รัฐประหาร เมื่อ 23 กุมภาพันธ์ 2534		5. “กบฏแมนฮัตตัน” เมื่อ 26 มีนาคม 2520 โดย น.อ. อานนท์ บุณยศิริกา
			6. “กบฏ 26 มีนาคม” เมื่อ 26 มีนาคม 2520 โดย พล.อ. ฉลาด หิรัญศิริ
			7. “กบฏ 1 เมษายน” เมื่อ 1 เมษายน 2524 โดย พล.อ. สันห์ จิตร ปฏิมา
			8. “กบฏ 9 กันยายน” เมื่อ 9 กันยายน 2528 โดย พล.อ. เสริม ณ นกร
รวม 4 ครั้ง	รวม 5 ครั้ง	รวม 2 ครั้ง	รวม 8 ครั้ง

4. ความชอบธรรมทางการเมือง

ความชอบธรรมของ เดวิด บีแฮม (David Beetham) นั้นอาศัยโครงสร้าง 3 แบบ ของความชอบธรรมเป็นหลัก (ரசขง เปรมทรัพย์, 2544, หน้า 94) คือ

4.1 ความถูกต้องตามกฎหมายของกฎหมาย กฎเกณฑ์ทางสังคม ด้วยเหตุที่กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ทางสังคมเป็นความชอบธรรมพื้นฐานที่ช่วยกำหนดความสัมพันธ์ทางอำนาจให้กับผู้คนใน

สังคม การกระทำใดที่มีความสอดคล้องกับกฎเกณฑ์เหล่านี้จึงถือได้ว่าเป็นความชอบธรรมแล้วในระดับหนึ่ง

4.2 การพิสูจน์ความถูกต้องของกฎเกณฑ์แห่งอำนาจที่ใช้บังคับนั้น กฎแห่งอำนาจที่มีลักษณะเป็นกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ทางสังคมนั้น ไม่ได้เกิดขึ้นอย่างเลื่อนลอยแต่ต้องอาศัยแนวคิดทฤษฎีที่ช่วยพิสูจน์ว่ากฎแห่งอำนาจนั้นจะช่วยสนองตอบความต้องการของสังคมหรืออย่างน้อยที่สุดจะเกิดผลดีกับคนส่วนใหญ่ในสังคม ด้วยเหตุนี้กฎแห่งอำนาจจึงได้รับการยอมรับใช้ปฏิบัติและควบคุมผู้คนในสังคม

4.3 การแสดงความยินยอมของปวงชน การยอมรับในความคิดทางการเมืองใด ๆ นั้น เกิดขึ้นจากการระดมพลไม่ว่าเพื่อการคัดค้านหรือสนับสนุนต่อหลักการแทบทั้งสิ้น ซึ่งการแสดง ความยินยอมของปวงชนอาจกระทำโดยรูปแบบพิเศษ เช่น การเลือกตั้งหรือแม้แต่การอยู่ในความสงบเพื่อแสดงถึงการให้การสนับสนุนต่อระบบที่มีอยู่อย่างต่อเนื่องเช่นกัน

มิติทั้งสามจะทำงานร่วมกันและสร้างกฎแห่งอำนาจ (Rules of Power) ขึ้นมาเพื่อใช้ปฏิบัติกับผู้คนในสังคมตามแนวทางที่สอดคล้องกับหลักแห่งผลประโยชน์ของผู้ปกครองแต่การ ดำเนินการร่วมกันของมิติทั้งสามจะเป็นไปโดยอ้างถึงผลประโยชน์ส่วนรวมที่มีร่วมกันระหว่าง ผู้ปกครองและผู้ถูกปกครองเป็นสำคัญ ระดับของความสอดคล้องในการปฏิบัติการณ์ร่วมกันของมิติ ทั้งสามจะก่อระดับของความชอบธรรมที่เกิดขึ้นในสังคม

ความชอบธรรมในความเห็นของ เดวิด บีแฮม (David Beetham) จึงเป็นการ ปฏิบัติการของมิติทั้งสามอย่างอันได้แก่ กฎเกณฑ์ทางสังคม การพิสูจน์ความถูกต้องของกฎเกณฑ์ ด้วยแหล่งกำเนิดความคิด ความรู้ ความเชื่อต่าง ๆ กับการแสดงออกถึงความยินยอมของผู้คนใน สังคม ซึ่งได้ก่อรูปร่างความสัมพันธ์ทางอำนาจที่เอื้อประโยชน์กับผู้มีอำนาจเป็นสำคัญ ซึ่ง ความชอบธรรมนั้นไม่ได้เป็นเรื่องของการมีหรือไม่มี แต่เป็นเรื่องของระดับที่เกิดจากความ สอดคล้องของการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างมิติทั้งสามเป็นสำคัญ

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบุคลิกภาพ

บุคลิกภาพในที่นี้มองในบริบทของการที่มีฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของลักษณะนิสัย อัน หมายถึง สิ่งที่บอกว่าคุณจะปฏิบัติอย่างไรในสถานการณ์หนึ่ง เป็นความพร้อมที่บุคคลจะแสดง พฤติกรรมออกมา ในสถานการณ์หนึ่งบุคคลอาจแสดงพฤติกรรมออกมาอย่างหนึ่ง แต่ในอีก สถานการณ์หนึ่งที่แตกต่างออกไป บุคคลนั้นก็อาจจะมีพฤติกรรมที่แตกต่างไปจากการที่เขาได้ แสดงออกต่อสถานการณ์แรก ความพร้อมในการแสดงออกอย่างนี้เรียกว่าบุคลิกภาพของคน ๆ นั้น ในทำนองเดียวกันหากบุคคลที่มีบุคลิกภาพที่ต่างกันเราจะพบเสมอว่าในสถานการณ์หนึ่งที่คนสอง

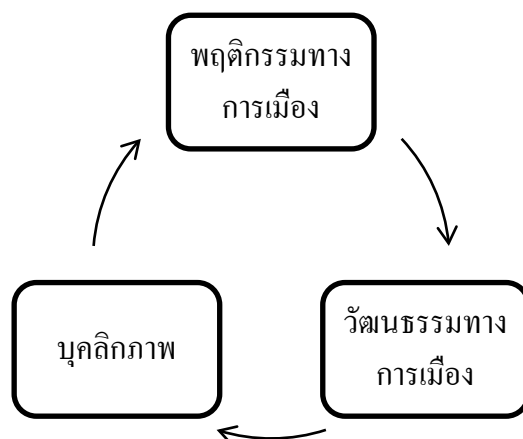
คนประสบ แต่ปรากฏว่าบุคคลทั้งสองคนดังกล่าวมีพฤติกรรมตอบสนองต่อสถานการณ์นั้นแตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้สามารถอธิบายได้ว่าเป็นเพราะบุคคลสองคนนั้นมีบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามในปัจจุบันคำว่า “บุคลิกภาพ” ในหมู่นักวิชาการทั้งหลายก็ยังไม่มีความหมายใดหรือคำจำกัดความใดที่บ่งบอกถึงความหมาย “บุคลิกภาพ” ที่ได้รับการยอมรับทั้งหมด จึงมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ อย่างเช่น

โรเบิร์ต ลันดิน (Robert Lundin) ได้ให้ความหมายไว้ว่า บุคลิกภาพ หมายถึง เครื่องมือในการกำหนดพฤติกรรมที่มีลักษณะเด่นหลาย ๆ ประการ ซึ่งบุคคลได้มาในสถานการณ์พิเศษ (Lundin, 1961, p.71 อ้างถึงใน วิโชติ วัฒน โณ, 2555, หน้า 43)

กล่าวโดยสรุป บุคลิกภาพของบุคคลเป็นลักษณะนิสัยของบุคคลที่แสดงความพร้อมในการที่จะแสดงออกในทางพฤติกรรม เมื่อมีสิ่งเร้าเข้ามากระทบในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งสิ่งที่มากระทบนั้นเป็นสิ่งที่มาจากสิ่งแวดล้อมของบุคคลนั้น ๆ และการแสดงออกทางการเมืองของแต่ละบุคคลนั้น ก็ขึ้นอยู่กับว่าบุคคลนั้นมีลักษณะนิสัยเป็นอย่างไรและขึ้นอยู่กับว่าสถานการณ์ทางการเมืองที่บุคคลนั้นกำลังประสบอยู่นั้นเป็นอย่างไร จึงเป็นผลทำให้บุคคลนั้น ๆ แสดงออกในทิศทางใด

พฤติกรรมทางการเมืองของมนุษย์ เป็นผลพวงของปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับสิ่งเร้าจากสิ่งแวดล้อม มนุษย์ทุกคนไม่ได้มีปฏิกิริยาต่อสิ่งเร้าจากสภาวะแวดล้อมในทำนองเดียวกันภายใต้สิ่งแวดล้อมเดียวกัน และแม้แต่ได้รับสิ่งเร้าจากสิ่งแวดล้อมเดียวกันมนุษย์สองคนก็อาจจะมีการปฏิสัมพันธ์ต่างกัน ความแตกต่างของพฤติกรรมในสถานการณ์เดียวกันจึงน่าจะเป็นผลสืบเนื่องมาจากบุคลิกภาพ ค่านิยม อุดมการณ์ ปทัสถาน แนวประเพณีปฏิบัติที่อาจจะแตกต่างกัน

ค่านิยม อุดมการณ์ ปทัสถานของแนวประเพณีปฏิบัติ คือ วัฒนธรรม ส่วนบุคลิกภาพอาจอยู่ที่อิทธิพลของวัฒนธรรม แต่ก็มีฐานของจิตวิทยาที่มากับกำเนิด เพราะเมื่อพิจารณาถึงลงไปบุตรจากอุทรเดียวกันและเลี้ยงดูมาได้หลังคาเดียวกัน ได้วัฒนธรรมเดียวกันก็ยังมีบุคลิกภาพแตกต่างกันทางด้านวิทยาศาสตร์อาจอธิบายจากเหตุของกรรมเก่าแตกต่างกัน ทางด้านวิทยาศาสตร์อาจอธิบายจากการผสมของยีนแตกต่างกัน ด้านจิตวิทยาก็อธิบายจากเหตุของการอบรมเลี้ยงดูและระบบสรีระ ฯลฯ บุคลิกภาพ โดยทั่ว ๆ ไปแล้ว เป็นผลสืบเนื่องมาจากกระบวนการอบรมเลี้ยงดู ระบบการศึกษา และวัฒนธรรม (วิชัย ตันศิริ, 2547, หน้า 12-18)

ภาพที่ 2 วงจรความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม บุคลิกภาพ และวัฒนธรรมทางการเมือง
(วิชัย ตันศิริ, 2547, หน้า 12)

บุคลิกภาพของผู้นำ ผู้ตาม จึงมีความสำคัญมาก หากมนุษย์ในสังคมตั้งปณิธานไว้ว่าจะนำเอาระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยมาใช้ เพราะเห็นว่าเป็นระบอบที่ให้ความเป็นธรรมมากที่สุด และสอดคล้องกับศักดิ์ศรีของมนุษย์มากที่สุด ก็คงจะต้องบ่มเพาะบุคลิกภาพประชาธิปไตยให้เกิดในหมู่ผู้นำและผู้ตาม คุณภาพบุคลิกภาพของประชาชนกับระบบการปกครองต้องสอดคล้องกันหากมีระบอบประชาธิปไตย แต่ผู้ใช้มีบุคลิกภาพเป็นผู้ใฝ่อำนาจนิยม ระบบก็ต้องล้มเหลวในที่สุด

1. บุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย

การให้ความหมายของบุคลิกภาพประชาธิปไตย ศาสตราจารย์ ฮาโรลด์ ลาสเวล เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาทางการเมือง ในหนังสือ “วัฒนธรรมพลเมือง” อัลมอนด์ และเวอร์บ้า ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของบุคลิกภาพประชาธิปไตยตามความหมายของศาสตราจารย์ ลาสเวล ว่ามีองค์ประกอบ 5 ประการ (Almond & Verba, 1965, pp. 9-10 อ้างถึงใน วิชัย ตันศิริ, 2547, หน้า 18-19)

- 1.1 บุคลิกเปิดเผย ซึ่งหมายถึงการมีทัศนคติที่ดีและอบอุ่นต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน
- 1.2 ความสามารถที่จะแบ่งปันคุณค่า สิ่งที่มีประโยชน์ กับผู้อื่น
- 1.3 มีแนวโน้มที่จะยึดระบบคุณค่าแบบหลากหลาย มากกว่าจะยึดระบบคุณค่าเดียว อาจแปลความว่าไม่มีวิสัยทัศน์คับแคบ
- 1.4 ให้ความไว้วางใจและเชื่อมั่นในสิ่งแวดล้อมทางสังคมและเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน
- 1.5 เป็นอิสระ ความกระวนกระวายใจพอประมาณ

ไมเคิลลิส (Michaelis) กล่าวว่า บุคลิกภาพประชาธิปไตย หมายถึง ลักษณะนิสัยของผู้ที่มีวิถีประชาธิปไตย โดยเป็นผู้ที่รู้จักปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น ให้ความร่วมมือมีส่วนร่วม มีความรับผิดชอบ ใจกว้าง รู้จักห่วงใยผู้อื่น และรู้จักการทำงานเป็นหมู่คณะ (Michaelis, 1953, pp. 36-42 อ้างถึงใน สายใจ วอนขอพร, 2546, หน้า 13)

ชัยอนันต์ สมุทวณิช (ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2519, หน้า 51-53 อ้างถึงใน วรรณธรรม กาญจนสุวรรณ, 2544, หน้า 155-156) อธิบายถึงบุคลิกภาพที่เป็นประชาธิปไตยว่าเกิดจากทัศนคติ ความเชื่อและค่านิยมทางการเมืองที่สนับสนุนระบอบประชาธิปไตย ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. รู้จักใช้เหตุผลประกอบความคิดเห็นของตนเอง ไม่เชื่อผู้อื่นง่าย
2. รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ได้ง่าย
3. มีความรับผิดชอบในสิ่งที่กระทำ
4. ไม่มีอคติต่อผู้อื่นที่มีแตกต่างจากตนเองในด้านต่าง ๆ เช่น เชื้อชาติ เป็นต้น
5. ไม่กล่าวหาผู้อื่นโดยไม่มีเหตุผล
6. มีศรัทธา มีความหวัง รู้จักมองโลกในแง่ดี
7. ไม่ยอมก้มหัวให้อำนาจที่ไม่ถูกต้อง

ดาห์ล (Dahl, 1977, pp. 120-121 อ้างถึงใน สายใจ วอนขอพร, 2546, หน้า 14) ได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพประชาธิปไตย โดยพิจารณาจากพฤติกรรมของบุคคล ใน 5 ประเด็น ดังนี้

1. ในด้านเกี่ยวข้องกับตัวเอง ผู้มีบุคลิกภาพประชาธิปไตยเชื่อในคุณค่าและศักดิ์ศรีของตนเอง
2. ในด้านที่เกี่ยวกับผู้อื่น ผู้มีบุคลิกภาพประชาธิปไตยเชื่อในคุณค่าและศักดิ์ศรีของผู้อื่น
3. ในด้านที่เกี่ยวข้องกับผู้มีอำนาจ ผู้มีบุคลิกภาพประชาธิปไตย เชื่อในความเป็นตัวของตัวเอง พยายามทำตัวออกห่างผู้มีอำนาจ ไม่มุ่งที่จะครอบงำใครหรือยอมให้ใครมาครอบงำ
4. ในด้านที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ผู้มีบุคลิกภาพประชาธิปไตย จะมีความเปิดเผยพร้อมที่จะยอมรับว่ามีความแตกต่างในชุมชน เต็มใจที่จะให้มีการประนีประนอม และพร้อมที่จะยอมรับการเปลี่ยนแปลง
5. ในด้านที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม ผู้มีบุคลิกภาพประชาธิปไตย ไม่ผูกพันอยู่กับความเชื่ออย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว มีความโน้มเอียงที่จะแบ่งปันทุกข์สุขกับคนในสังคม มากกว่าที่จะผูกขาดในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

สาโรช บัวศรี (2520, หน้า 66-68 อ้างถึงใน สายใจ วอนขอพร, 2546, หน้า 15) ได้กำหนดคุณลักษณะบุคลิกภาพประชาธิปไตยในลักษณะวิถีชีวิตว่าการที่บุคคลได้อยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยนั้น จะต้องมีการแสดงออกที่สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย 3 ประการ คือ

ประการที่ 1 มีความเคารพซึ่งกันและกัน คือ คารวะธรรม หมายถึง การให้เกียรติซึ่งกันและกัน ทั้งทางกาย วาจา และความคิด เคารพในความคิดของผู้อื่น แสดงความคิดเห็นออกมาโดยไม่ล่วงเกินผู้อื่น ให้โอกาสและเคารพความคิดเห็นของทุกคน

ประการที่ 2 มีการแบ่งปันร่วมงานกันและประสานงานกัน คือ สามัคคีธรรม หมายถึง การที่บุคคลใดมีความสามารถในด้านใดก็ตาม ก็รับอาสางานไปทำ โดยไม่บ่ายเบี่ยงหรือหลีกเลี่ยง ทุกคนร่วมมือกันและประสานงานกันทำงานตามอัธยาศัย โดยทำตามที่ได้ตกลงกันตามแผนที่วางไว้ให้ลุล่วงไปด้วยดี

ประการที่ 3 มีความเชื่อมั่นในวิถีแห่งปัญญา คือ ปัญญาธรรม หมายถึง การร่วมมือกับความสามัคคี ซึ่งรวมไปถึงการได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาปัญญาธรรมเพื่อนำมาใช้ในการร่วมมือกัน

2. บุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม

วิสุทธิ์ โภธิแทน (2524 อ้างถึงใน จิตติมา ตริวิยะ, 2548, หน้า 17) ได้สรุปบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมไว้ดังนี้

- 2.1 การครอบงำหรือใช้อำนาจต่อผู้ที่อยู่ในฐานะต่ำกว่า
- 2.2 การข่มขู่อย่างสิ้นเชิงต่อผู้ที่อยู่ในฐานะสูงกว่า (ผู้มีอำนาจ)
- 2.3 การบูชาอำนาจ โดยเชื่อว่าอำนาจเป็นใหญ่
- 2.4 การมีความคิดล้าสมัย ยึดมั่นอยู่ในความคิดเก่าที่คับแคบ
- 2.5 การเชื่ออย่างงมงายในสิ่งเหนือธรรมชาติที่ไม่สามารถพิสูจน์ได้ตามหลัก

วิทยาศาสตร์หรือมีความเชื่อที่ไม่สมเหตุผล

- 2.6 การข่มเหงรังแกและการ ใช้อำนาจในอำนาจที่ตนมีอยู่ต่อบุคคลอื่น
- 2.7 การมองผู้อื่นในแง่ร้าย การชอบดูถูก ดูแคลน หยามเหยียด ประชดความสามารถของผู้อื่น โดยไม่ยอมรับแง่ดีของผู้อื่น

- 2.8 การมีจิตใจหยาบกระด้าง ไม่มีสุนทรียภาพ ไม่ยอมรับความรู้สึกอันละเอียดอ่อน
- 2.9 การมีความรู้สึกอ่อนแอแต่ปิดบังไว้โดยสร้างความแข็งแกร่งขึ้นมาแทน
- 2.10 การไม่ยอมรับการวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่น
- 2.11 การกดขี่ทางเพศ

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ

1. ความหมายของทัศนคติ

แนวความคิดเกี่ยวกับทัศนคติเป็นเรื่องที่นักวิชาการด้านจิตวิทยาให้ความสนใจศึกษาอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักวิชาการด้านจิตวิทยาสังคม ซึ่งมีแนวคิดที่สำคัญ ๆ ที่พอสรุปความหมายได้ดังนี้

ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็น ความเชื่อ หรือความโน้มเอียงของบุคคลที่มีต่อบุคคล ต่อสิ่งต่าง ๆ หรือสถานการณ์สิ่งแวดล้อม ที่จะเป็นไปได้ในทำนองที่พึงพอใจ หรือไม่พึงพอใจ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ ขึ้นอยู่กับประสบการณ์การรับรู้และค่านิยมของบุคคลอื่น ๆ โดยทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนี้จะประกอบด้วย 3 องค์ประกอบที่สำคัญคือ องค์ประกอบด้านการรับรู้ องค์ประกอบด้านความรู้สึก และองค์ประกอบด้านพฤติกรรม

ความหมายของ ทัศนคติ แบ่งเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ความหมายและลักษณะของทัศนคติ

องค์ประกอบของทัศนคติ

มูลเหตุของทัศนคติ

ทัศนคติทางการเมือง

ความหมายและลักษณะของทัศนคติ

ออลพอร์ต (Allport) ได้ให้ความหมายของทัศนคติว่า หมายถึง สภาพความพร้อมของจิตใจ และประสาทอันเกิดจากประสบการณ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่กำหนดทิศทางหรือมีอิทธิพลในการตอบสนองของบุคคลที่มีต่อสถานการณ์ และวัตถุต่าง ๆ ทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง (Allport, 1935, pp. 798-884 อ้างถึงใน วิโชติ วัน โธ, 2555, หน้า 46-49) ซึ่งมีลักษณะสำคัญดังนี้

1. เป็นภาวะทางจิตใจที่แสดงออกได้ทางพฤติกรรม เช่น รักเกลียด บุคคลที่รัก ชอบพอพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง หรือรัก ชอบ ผู้สมัครจากพรรคใดพรรคหนึ่งก็ย่อมที่จะสนับสนุน และลงคะแนนเสียงให้เวลาเมื่อมีการเลือกตั้ง

2. เป็นความพร้อมที่จะตอบสนอง คือเมื่อมีทัศนคติที่ดีหรือไม่ดีต่อสิ่งใดก็พร้อมจะตอบสนองต่อสิ่งนั้นตามทัศนคติที่เกิดขึ้น บุคคลที่มีทัศนคติที่ดีต่อพรรคการเมืองหนึ่งก็ย่อมช่วยเหลือพรรคการเมืองนั้น ๆ ในกิจการด้านการเมือง หรือกิจการด้านอื่น ๆ

3. เป็นสิ่งที่มีขึ้นอย่างเป็นระเบียบ เกิดขึ้นเองอย่างเป็นกลุ่ม และจัดระเบียบไว้แล้วในตัวเอง คือ เมื่อเกิดทัศนคติต่อสิ่งใดแล้วก็จะเกิดขึ้นต่อเนื่องกัน และจะติดตามมาด้วยพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์กัน

4. เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ ตัวอย่างเช่น บุคคลที่ได้รับผลกระทบที่ไม่ดีจากการยึดอำนาจโดยการรัฐประหารของทหารในอดีตของประเทศไทย เขาย่อมจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการรัฐประหาร ในขณะที่เดียวกันผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากการรัฐประหารก็จะมีทัศนคติที่ดีต่อการรัฐประหาร เป็นต้น ดังนั้นประสบการณ์ที่ผ่านมาของบุคคลจะมีส่วนทำให้ทัศนคติ ของบุคคลเป็นไปในทางนั้น ๆ ตามที่ ๆ ได้มีประสบการณ์

5. เป็นพลังสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคล

จะเห็นได้ว่า การที่บุคคลมีทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดแตกต่างกันเป็นเพราะบุคคลมีความเข้าใจ ความรู้สึก หรือมีแนวความคิดที่แตกต่าง
องค์ประกอบของทัศนคติ

ทัศนคติ ประกอบไปด้วย องค์ประกอบสามประการ ซึ่งองค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบเป็นมิติ หรือด้านที่ต่างกันไป ดังนี้ องค์ประกอบด้านความคิด องค์ประกอบด้านความรู้ และ องค์ประกอบด้านความเข้าใจ

องค์ประกอบทั้งสามด้านเป็นองค์ประกอบสำคัญขั้นพื้นฐานที่แสดงออกในรูปแบบที่แตกต่างกัน โดยขึ้นกับประสบการณ์และการเรียนรู้ของบุคคลนั้น แนวคิดด้านองค์ประกอบของทัศนคตินั้น ซิมบาโดและเอบบีเซน (Zimbardo and Ebbesen) แยกองค์ประกอบของทัศนคติได้ 3 ประการ คือ

ประการที่ 1 องค์ประกอบด้านความรู้ ความเข้าใจ (Cognitive component) ได้แก่ ความคิด ความเชื่อของบุคคล เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ทัวไป ทั้งชอบ และไม่ชอบ ที่เป็นองค์ประกอบที่มนุษย์ใช้ในการคิด ความรู้ที่สามารถแสดงความออกทางความคิดนี้ อาจอยู่ในรูปใดรูปหนึ่งที่แตกต่างกัน

ประการที่ 2 องค์ประกอบด้านอารมณ์ ความรู้สึก (Affective component) เป็นองค์ประกอบทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งจะเป็นตัวเร้า “ความคิด” อีกต่อหนึ่ง หรือกล่าวอีกหนึ่งว่าเกี่ยวข้องกับอารมณ์ที่เกี่ยวข้องเนื่อง ตามบุคลิกภาพ และค่านิยมของแต่ละบุคคลนั้น

ประการที่ 3 องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral component) เป็นองค์ประกอบที่มีแนวโน้มในทางปฏิบัติ แสดงออกต่อสิ่งหนึ่งหรือบุคคลหนึ่ง หรือต่อสิ่งเร้าที่เหมาะสม จะเกิดการปฏิบัติหรือมีปฏิกิริยาอย่างหนึ่งขึ้น

ในงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบของทัศนคติทั้งสามประการเป็นฐานในการกำหนดข้อคำถามในแบบสอบถาม เพื่อให้ครอบคลุมความหมายของทัศนคติในมิติสำคัญสามมิติ โดยครบถ้วน

มูลเหตุของทัศนคติ

ฟอสเตอร์ (Foster) กล่าวว่า ทัศนคติเกิดจากมูลเหตุ 2 ประการ

1. เกิดจากประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ประสบการณ์โดยตรง (Direct experiences) หมายถึง บุคคลหนึ่งบุคคลใดได้เห็น ได้ทดลองทำ มีความคุ้นเคย ต่อสถานการณ์ ผู้คน หรือสิ่งหนึ่งสิ่งใด เป็นต้น ประสบการณ์โดยอ้อม (Indirect experiences) บุคคลเคยได้ยิน ได้ฟังหรือได้อ่านเกี่ยวกับสถานการณ์ ผู้คนหรือสิ่งนั้น ๆ แต่ไม่เคยเห็นหรือทดลองกับของจริงด้วยตนเอง เนื่องจากทัศนคติเป็นเรื่องเกิดจากการรู้และเข้าใจ ดังนั้นบุคคลจะไม่มีทัศนคติต่อสิ่งที่เขาไม่เคยมีประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม

2. ค่านิยมและการคัดค้านค่านิยม หมายถึง บุคคลหนึ่งบุคคลใดเกิดทัศนคติที่ดีหรือไม่ดี ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดเกิดจากวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อและค่านิยม หรือมาตรฐานของสังคมหรือกลุ่มที่บุคคลนั้นสังกัดหรือดำเนินอยู่

ในขณะที่ ออลพอร์ต กล่าวว่า ทัศนคติอาจเกิดขึ้นจากสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. เกิดจากการเรียนรู้
2. เกิดจากความสามารถในการแยกแยะความแตกต่าง คือ แยกแยะสิ่งใดดี สิ่งใดไม่ดี
3. เกิดจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งอาจจะแตกต่างกันออกไป
4. เกิดจากการเลียนแบบหรือรับเอาทัศนคติของผู้อื่นมาเป็นของตน

ทัศนคติทางการเมือง (Political attitude) หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดทางการเมืองของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นผลมาจากกระบวนการเรียนรู้ของบุคคลนั้น ๆ เกี่ยวกับระบบทางการเมืองและองค์กรต่าง ๆ ทางการเมืองทั้งในทางตรงและทางอ้อม อาจเริ่มมาจากสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา และสถาบันทางสังคม กระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวเรียกว่า Political socialization process เป็นกระบวนการที่มีลักษณะของการปลูกฝังและอบรมหล่อหลอมถ่ายทอดสืบต่อกันมา ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง อาจจะสั้นหรือยาวขึ้นอยู่กับความเชื่อมั่นของคนในกลุ่มนั้น หากกระทำต่อเนื่องกันมาอย่างมั่นคงมีผลทำให้บุคคลนั้นเกิดความเชื่อหรือความนิยมที่ได้รับการปลูกฝังมา จนทำให้เกิดการยึดมั่นถือมั่นนำมาเป็นวิธีปฏิบัติในชีวิตการเมืองของตน การแสดงทัศนคติทางการเมืองตามความเข้าใจหรือความเชื่อมั่นจากการได้รับการปลูกฝังและอบรมหล่อหลอมต่อเนื่องกันมาจนมีลักษณะเป็นแบบแผน ลักษณะดังกล่าวเรียกว่า วัฒนธรรมทางการเมือง (ฝ่ายนโยบายและแผน, 2538, หน้า 12 อ้างถึงใน สุรพงษ์ สายวงศ์, 2544, หน้า 12)

2. วัฒนธรรมทางการเมือง

วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมในสังคมใดสังคมหนึ่ง เมื่อศึกษาวัฒนธรรมของสังคมใดจึงมักจะรวมถึงวัฒนธรรมทางการเมืองของสังคมนั้นด้วย (สัญญา

สัญญาวิวัฒน์, 2532, หน้า 183 อ้างถึงใน วรรณธรรม กาญจนสุวรรณ, 2544, หน้า 147) คำว่า “วัฒนธรรมทางการเมือง” มีความแตกต่างจากวัฒนธรรมโดยทั่วไป กล่าวคือ วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นส่วนหนึ่งของระบบวัฒนธรรมทั้งหมด (กมล สมวิเชียร, 2514, หน้า 12 อ้างถึงใน วรรณธรรม กาญจนสุวรรณ, 2544, หน้า 147) และถ้าหากพิจารณาตามความในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (746) ได้ให้ความหมายของคำว่า “วัฒนธรรม” หมายถึง “สิ่งที่ทำให้เจริญงอกงามแก่หมู่คณะ วิถีชีวิตของหมู่คณะ” ส่วนในพระราชบัญญัติวัฒนธรรม พุทธศักราช 2485 หมายถึง “ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียว ก้าวหน้าของชาติ การคิด การทำหรือในวิถีชีวิตทุกด้านของชีวิตมนุษย์ รวมทั้งด้านการเมือง การศึกษา วัฒนธรรมของสังคม” ส่วนการศึกษาทางตะวันตก คำว่า “วัฒนธรรม” มีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า “Culture” ซึ่งจากการศึกษาของ พัทธา สายหู กล่าวไว้ว่า “ความหมายของวัฒนธรรมทางตะวันตกนั้นเป็นความหมายของวิชาทางสังคมศาสตร์โดยเฉพาะเป็นความหมายที่กำหนดไว้ในวิชามานุษยวิทยาและสังคมวิทยา กล่าวคือ มีความเป็นแบบอย่างการดำรงชีวิตของกลุ่ม ซึ่งสมาชิกเรียนรู้ถ่ายทอดกันไปด้วยการสั่งสอนอบรมทั้งทางตรงและทางอ้อมหรือความหมายอย่างง่าย ๆ ว่า คือ แบบแผนการดำรงชีวิตตลอดจนความเป็นอยู่ของชนกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดในขณะหนึ่งขณะใดเท่านั้น ไม่ว่าทัศนคติของผู้อื่นมองว่าเป็นความเจริญงอกงามหรือมองว่าเป็นความตกต่ำ ตลอดจนแบบแผนนั้นมีความยั่งยืนดำรงมาอย่างยาวนานหรือเพิ่งเกิดขึ้นมาไม่นานก็ตาม ถ้าตราบใดคนที่กลุ่มชนนั้น ๆ เห็นชอบและเห็นว่าดีงามเหมาะสม ในการดำเนินชีวิตด้วยแบบแผนนั้นแล้ว นั่นก็คือ วัฒนธรรมของชนกลุ่มนั้นได้ (พัทธา สายหู, 2518, หน้า 3 อ้างถึงใน วรรณธรรม กาญจนสุวรรณ, 2544, หน้า 147)

3. ความหมายของวัฒนธรรมทางการเมือง

วัฒนธรรมทางการเมืองในความหมายกว้าง ๆ หมายถึง แบบในการคิด การกระทำเรื่องทางการเมือง ที่มีลักษณะเป็นพฤติกรรมทางการเมืองร่วมกัน มีความต้องการ ความคิดทางการเมืองที่มีผลกระทบต่อความเชื่อ ค่านิยม ปทัสถาน และพฤติกรรมของคนในกระบวนการหรือวิถีทางการเมืองนั้น ๆ นอกจากนี้วัฒนธรรมทางการเมืองนั้นจำเป็นต้องมีอยู่ในทุกรูปแบบการปกครอง จะแตกต่างกันไปตามวัฒนธรรมทางการเมืองของการปกครองระบอบนั้น ๆ และวัฒนธรรมทางการเมืองยังเป็นสิ่งที่ลอกเลียนแบบนำไปใช้ในการพัฒนาการเมืองตามความเหมาะสมได้ (วรรณธรรม กาญจนสุวรรณ, 2544, หน้า 148)

อัลมอน (Almond, 1956, p. 398) (อ้างถึงใน สมบัติ ชำรงธัญวงศ์, 2543, หน้า 258-263) เป็นผู้ริเริ่มใช้คำว่า “วัฒนธรรมทางการเมือง” (Political culture) เพื่ออธิบายแบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลในสังคมต่าง ๆ

อัลมอนด์ (Almond) อธิบายว่า วัฒนธรรมทางการเมือง หมายถึง แบบแผนของความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติของบุคคลหนึ่งบุคคลใดต่อระบบการเมืองและต่อส่วนต่าง ๆ ของระบบการเมือง ซึ่งมีความโน้มเอียง 3 ลักษณะ คือ

1. ความโน้มเอียงด้านความรู้ (Cognitive orientation) เป็นความรู้ ความเข้าใจ และการรับรู้ของบุคคลหนึ่งบุคคลใดต่อระบบการเมือง และส่วนต่าง ๆ ของระบบการเมือง
2. ความโน้มเอียงด้านความรู้สึก (Affective orientation) เป็นความรู้สึก ความเชื่อของบุคคลหนึ่งบุคคลใดต่อระบบการเมือง กิจกรรมการเมือง ตลอดจนส่วนต่าง ๆ ของระบบการเมือง
3. ความโน้มเอียงเกี่ยวกับการประเมินค่า (Evaluative orientation) เป็นการใช้ดุลพินิจ และการตัดสินใจของบุคคลหนึ่งบุคคลใดต่อคุณค่าของกิจกรรมทางการเมืองและปรากฏการณ์ทางการเมือง

ดังนั้น บุคคลหนึ่งบุคคลใดมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบใดจึงขึ้นอยู่กับความรู้ ความรู้สึก ตลอดจนการประเมินค่าของแต่ละบุคคลนั้นด้วย

ต่อมา อัลมอนด์ (Almond) ได้ทำการศึกษาร่วมกับ เวอร์บา (Verba) และได้อธิบายว่า ความโน้มเอียงของบุคคลทางการเมืองดังกล่าวสามารถจำแนกได้ 4 ลักษณะ คือ

1. บุคคลมีความรู้ในเรื่องชาติและระบบการเมืองโดยทั่วไปอย่างไร เช่น ความเป็นมาและขนาดพื้นที่ของประเทศ ความเป็นมาทางการเมืองและที่มาของ รัฐธรรมนูญ และอื่น ๆ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อลักษณะของระบบการเมืองดังกล่าวเป็นอย่างไร บุคคลมีความคิดเห็นและการตัดสินใจประเมินค่าระบบการเมืองอย่างไร
  2. บุคคลมีความรู้ในเรื่องโครงสร้างและบทบาททางการเมืองของผู้บริหารเมืองมีข้อเสนอเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะเพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายอย่างไร ตลอดจนบุคคลมีความเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างผู้นำ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะว่าเป็นอย่างไรบ้าง
  3. บุคคลมีความรู้ในเรื่องกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ และระเบียบตามนโยบายสาธารณะ และโครงสร้าง ตลอดจนตัวบุคคล รวมถึงการตัดสินใจเกี่ยวกับการทำงานของรัฐบาลว่าเป็นอย่างไร บุคคลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวข้างต้นอย่างไร
  4. บุคคลมองระบบการเมืองในฐานะสมาชิกคนหนึ่งว่าเป็นอย่างไร บุคคลมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ อำนาจ หน้าที่และวิธีการต่าง ๆ ซึ่งมีอิทธิพลในการตัดสินใจการเมืองอย่างไร บุคคลรู้จักความสามารถของตนในระบบการเมืองอย่างไร ใ้อะไรเป็นบรรทัดฐานในการมีส่วนร่วมและปฏิบัติหน้าที่พลเมือง ตลอดจนการแสดงความเห็นและการตัดสินใจทางการเมือง
- ถ้าบุคคลมีความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และการประเมินค่าต่อระบบการเมืองดังกล่าวแล้วอย่างใดอย่างหนึ่งนั้นก็คือแบบแผนทัศนคติทางการเมืองของบุคคลนั้นนั่นเอง

อัลมอนต์ และ เวอร์บา ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองของกลุ่มในสังคมต่าง ๆ และพบว่ามีความแตกต่างกัน 3 ลักษณะ ดังนี้

1. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ (The parochial political culture) เป็นวัฒนธรรมทางการเมืองของบุคคลซึ่งไม่มีความรู้ ไม่มีความเข้าใจ ไม่มีความเห็น ตลอดจนไม่มีการรับรู้เกี่ยวกับระบบการเมืองและประเด็นทางการเมืองใด ๆ บุคคลดังกล่าวจึงคิดว่าตนเองไม่มีความจำเป็นต้องมีส่วนร่วมทางการเมือง

2. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า (The subject political culture) เป็นวัฒนธรรมทางการเมืองของบุคคลซึ่งมีความรู้ความเข้าใจต่อระบบการเมืองโดยทั่ว ๆ ไป แต่ไม่สนใจในกระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองทุกกระบวนการ และบุคคลเหล่านี้รู้สึกว่า ตนเองไม่มีความสำคัญหรือความหมายหรือมีสิทธิในระบบการเมือง บุคคลเหล่านี้จะยอมรับอำนาจของรัฐ เชื้อฟัง และปฏิบัติตามกฎหมายของรัฐ

3. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม (The participant political culture) เป็นวัฒนธรรมทางการเมืองของบุคคลซึ่งมีความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองเป็นอย่างดี สามารถเห็นคุณค่าตลอดจนความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้งนี้เพื่อควบคุม กำกับ และตรวจสอบให้ผู้ปกครองทำการปกครองเพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชน

อย่างไรก็ตาม อัลมอนต์ และ เวอร์บา ชี้ให้เห็นว่า เป็นการยากในการชี้ชัดเจนว่า ในสังคมของประเทศหนึ่งประเทศใด ประชาชนทั้งประเทศมีวัฒนธรรมทางการเมืองเป็นแบบหนึ่งแบบใด โดยเฉพาะทั้งนี้เพราะประชาชนในสังคมต่าง ๆ มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมแตกต่างกัน ซึ่งมีผลต่อความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของบุคคลเหล่านั้นด้วย อัลมอนต์ และ เวอร์บา สรุปว่าในสังคมต่าง ๆ ประชาชนมีลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบผสมผสาน (Mixed subject culture) ได้แก่

1. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบผสมแบบไพร่ฟ้า (The parochial-subject culture) เป็นวัฒนธรรมทางการเมืองที่ประชาชนส่วนใหญ่ยอมรับอำนาจของผู้นำ (เผ่า, หมู่บ้าน, เจ้าของที่ดิน) แต่ประชาชนได้พัฒนาความจงรักภักดีไปสู่ระบบการเมืองของรัฐบาลกลางที่มีขอบเขตกว้างขวางและอยู่กว่าเผ่า หมู่บ้าน และเจ้าของที่ดิน แต่ประชาชนยังไม่สนใจเรียกร้องสิทธิทางการเมืองหรือแม้ได้รับสิทธิก็ยังไม่สนใจ รวมถึงไม่คิดว่าตนเองมีบทบาทหรืออิทธิพลต่อระบบการเมือง กล่าวคือ ประชาชนยังคงความเป็นอยู่แบบดั้งเดิม แต่ไม่ยอมรับอำนาจเด็ดขาดของหัวหน้าเผ่าหรือหมู่บ้านหรือเจ้าของที่ดินแต่หันมายอมรับและปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ของรัฐบาลกลาง

2. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าผสมแบบมีส่วนร่วม (The subject-participant culture) เป็นวัฒนธรรมทางการเมืองที่ประชาชนบางส่วนเริ่มสนใจมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเมือง

เนื่องจากเห็นบทบาทของตนเองที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้ จึงทำการเรียกร้องสิทธิทางการเมืองขึ้น ขณะที่ประชาชนบางส่วนยังไม่สนใจในการมีส่วนร่วมทางการเมือง วัฒนธรรมรูปแบบนี้ทำให้ระบบการเมืองไม่มั่นคงในระยะแรก แต่หากดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องสามารถมีอิทธิพลให้กลุ่มบุคคลที่มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าหรืออำนาจนิยมเปลี่ยนแนวความคิดหันกลับมาสนใจเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในที่สุด

3. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบผสมแบบมีส่วนร่วม (The parochial-participant culture) เป็นรูปแบบที่เกิดอยู่ในประเทศเกิดใหม่ และเป็นปัญหาในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมือง กล่าวคือ ประชาชนในประเทศเหล่านี้ยังไม่เคยมีความสนใจและความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมาก่อน แต่ถูกปลุกกระดมในประเด็นผลประโยชน์ด้านเชื้อชาติหรือศาสนา ทำให้เกิดความสนใจในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อต้องการรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มตน การมีส่วนร่วมทางการเมืองดังกล่าวอาจนำมาสู่ความขัดแย้งทางการเมืองได้ โดยกลุ่มชนหนึ่งอาจมีแนวคิดเอนเอียงไปทางอำนาจนิยม ในขณะที่อีกกลุ่มหนึ่งอาจเอนเอียงไปทางประชาธิปไตย ลักษณะความขัดแย้งนี้ทำให้โครงสร้างทางการเมืองไม่อิงอยู่กับรูปแบบหนึ่งรูปแบบใด

4. รูปแบบของวัฒนธรรมทางการเมือง

หากจำแนกวัฒนธรรมทางการเมืองตามกระบวนการทางการเมืองอาจจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะ สำคัญคือ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบอำนาจนิยม กับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ซึ่งวัฒนธรรมทั้งสองแบบมีลักษณะตรงกันข้ามกันเกือบโดยสิ้นเชิง

4.1 วัฒนธรรมทางการเมืองแบบอำนาจนิยม (Authoritative political culture) เป็นลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองที่เกิดขึ้นภายใต้สังคมที่มีการปกครองแบบอำนาจนิยมหรือเผด็จการ เช่น การปกครองของสังคมนิยมมิวนิสต์ รัฐสมบูรณาญาสิทธิราชย์ และรัฐเผด็จการทั้งหลายและพลเรือน เป็นต้น ลักษณะการปกครองของรัฐเหล่านี้อำนาจการปกครองทั้งหมดเป็นของผู้ปกครอง หรืออาจจะเรียกว่าอำนาจธิปไตยเป็นของผู้ปกครอง การบริหารประเทศล้วนเป็นไปตามอารมณ์และความต้องการของผู้ปกครองเป็นหลัก ประชาชนจะถูกตัดขาดออกจากการมีส่วนร่วมทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจะเกิดขึ้นได้เฉพาะกรณีที่เป็นคำสั่งของผู้ปกครอง เพื่อแสดงการสนับสนุนเจตนารมณ์ของผู้ปกครองเท่านั้น นอกจากนี้ประชาชนจะถูกปลูกฝังให้เชื่อว่าประชาชนที่ดีหรือพลเมืองที่ดีจะต้องเชื่อฟัง ยอมรับ และปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ผู้ปกครองกำหนดหน้าที่ในการบริหารประเทศเป็นของผู้ปกครองประชาชนไม่ควรเข้ามายุ่งเกี่ยว ประชาชนที่ดีต้องมีวินัยไม่กระทำการเรียกร้องอันจะก่อให้เกิดความสับสนวุ่นวายต่อประเทศ นอกจากนี้ผู้ปกครองมักจะกำหนดโทษต่อผู้ที่ฝ่าฝืนพยายามจะแสดงบทบาททางการเมืองอีกด้วย ทำให้ประชาชนส่วน

ใหญ่เกรงกลัวต่อการแสดงออกทางการเมือง โดยเฉพาะการคัดค้านผู้ปกครอง จะเป็นเรื่องที่อันตราย และน่าสะพึงกลัวมาก ผู้ใดละเมิดอาจมีโทษร้ายแรงถึงชีวิต

ระบอบการปกครองแบบอำนาจนิยมหรือเผด็จการนี้ จะปลูกฝังและอบรมกล่อมเกล่า ให้ประชาชนมีลักษณะนิยมชมชอบอำนาจเด็ดขาด ในขณะที่เดียวกันจะอ่อนน้อมยอมจำนนต่อผู้มี อำนาจมากกว่า เพราะเป็นผู้ที่ให้คุณให้โทษได้ ผู้ปกครองมักกระตุ้นให้ประชาชนมอบความ รับผิดชอบทุกอย่างไว้ที่ผู้นำ นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ประชาชนนิยมยึดถือในตัวบุคคลมากกว่าหลัก ของเหตุผล นับถือระบบอาวุโสมากกว่าความรู้ความสามารถของบุคคล นิยมระบบเจ้าขุนมูลนาย ไม่ยอมรับความเสมอภาคของบุคคล เชื่อว่าบุคคลแตกต่างกัน ไม่ยอมรับว่าบุคคลอื่นมีสิทธิเสรีภาพ เสมอภาคกับตน และถือว่ากิจกรรมทางการเมืองเป็นเรื่องของรัฐบาลประชาชนไม่เกี่ยว (Adorno, et al, 1976, p. 228)

ลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบอำนาจนิยมหรือเผด็จการ นอกจากจะพบเห็นใน ประเทศที่ปกครองแบบอำนาจนิยมหรือเผด็จการแล้ว อาจจะได้เห็นได้ในประเทศที่เพิ่งเปลี่ยนแปลง จากระบอบอำนาจนิยมไปเป็นระบอบประชาธิปไตย โดยเฉพาะประเทศที่ประชาชนส่วนใหญ่ ยากจนและความรู้ต่ำ แม้โครงสร้างการปกครองจะมีลักษณะเป็นประชาธิปไตย ประชาชนส่วนใหญ่ที่ไม่ได้รับโอกาสในการเรียนรู้และเข้าใจระบอบประชาธิปไตยก็จะยังคงยึดถือค่านิยมหรือ ทักษะคติทางการเมืองแบบอำนาจนิยมอยู่ดั้งเดิม และจะเป็นปัญหาอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนา ระบอบประชาธิปไตย รวมทั้งเป็นสาเหตุให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยขาดความมั่นคง โดย อาจเกิดการปฏิวัติรัฐประหารอยู่เสมอ (สมบัติ ชำรงชัญญวงศ์, 2543, หน้า 267-268)

2. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย (Democratic political culture) วัฒนธรรม ทางการเมืองแบบประชาธิปไตยหรือการมีจิตใจแบบประชาธิปไตย หมายถึงการมีทัศนคติความเชื่อ ที่มีเหตุผล มีการวิเคราะห์ วิจัย และมองโลกในความเป็นจริง วัฒนธรรมประชาธิปไตยซึ่งเป็น ส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมที่มีแบบแผนเป็นลักษณะเฉพาะ โดยเน้นการมี ส่วนร่วมของประชาชน ซึ่ง วิท (Wit, 1963, pp. 122-121 อ้างถึงใน วรรณธรรม กาญจนสุวรรณ, 2544, หน้า 154-155) ได้กล่าวถึงวัฒนธรรมประชาธิปไตยว่าประกอบไปด้วย

2.1 การมีทัศนคติที่ดีของแต่ละคนที่มีต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน เป็นการมองโลกในแง่ดี โดยมาจากความเชื่อที่ว่า มนุษย์สามารถเอาชนะสิ่งแวดล้อมได้ และเอาชนะความบกพร่องของตน หรือการกระทำของตนได้

2.2 การมีทัศนคติว่า รัฐบาลเป็นเครื่องมือของสังคม คือ รัฐบาลสามารถตอบสนองความ ต้องการของแต่ละคนได้ ไม่ใช่เป็นเจ้านายประชาชน การเมืองจึงเป็นเรื่องจำเป็นและเรื่องที่ เกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง

2.3 การมีความเชื่อว่า สิทธิและเสรีภาพเป็นสิ่งที่ศักดิ์สิทธิ์ที่ติดมาพร้อม ๆ กับการเป็นมนุษย์

2.4 การมีทัศนคติว่า ประชาชนสามารถล้มล้างรัฐบาลได้ ถ้ารัฐกระทำตัวเป็นนายประชาชน หรือไม่ทำตามความประสงค์ของมวลชน

ทินพันธุ์ นาคะตะ (2517, หน้า 16-18 อ้างถึงใน วรรณธรรม กาญจนสุวรรณ, 2544, หน้า 155-156) ได้สรุปลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยไว้ 8 ประการคือ

ประการที่ 1 ประชาชนต้องมีความเชื่อมั่นศรัทธาในการปกครองแบบประชาธิปไตย ประชาชนในสังคมต้องการให้มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยมากกว่าระบอบอื่น และเห็นด้วยในหลักการของระบอบประชาธิปไตยว่าเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน

ประการที่ 2 ประชาชนต้องยึดมั่นและเชื่อถือในหลักความสำคัญและศักดิ์ศรีของบุคคล หลักความเสมอภาคของบุคคล หลักแห่งเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น โดยต้องเคารพในสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่นในการพูดแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก แม้คนจะไม่เห็นด้วยกับความคิดเหล่านั้นก็ตาม ผู้มีจิตใจประชาธิปไตยจะต้องยอมรับหรือมีความอดกลั้นต่อการปฏิบัติที่แตกต่างไปของผู้อื่น หากพฤติกรรมเหล่านั้นไม่ขัดต่อการใช้สิทธิเสรีภาพของตน

ประการที่ 3 เคารพในกติกาของการปกครองระบอบประชาธิปไตย คือ หลักการตัดสินด้วยเสียงข้างมาก โดยมีข้อผูกพันที่จะต้องได้รับการปฏิบัติตามจากทุก ๆ ฝ่าย ทั้งนี้จะต้องให้ความสำคัญคุ้มครองในสิทธิเสรีภาพของเสียงส่วนน้อยด้วย เพื่อเป็นหลักประกันว่าการแก้ไขปัญหานั้น ๆ กระทำไปเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม โดยวางอยู่บนพื้นฐานของหลักแห่งเสรีภาพและความเสมอภาค นอกจากนั้นยังต้อง ปฏิบัติต่อกันอย่างยุติธรรม เคารพในกฎหมายและสิทธิของบุคคล

ประการที่ 4 มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง โดยติดตามข่าวคราวกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐบาล การแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ และเข้าไปมีส่วนร่วมต่อการตัดสินใจหรือกำหนดนโยบายของรัฐบาล รวมทั้งการใช้สิทธิเลือกตั้ง

ประการที่ 5 ต้องเป็นผู้มีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตน และมีความเชื่อมั่นในตนเอง กล่าวคือ ต้องเชื่อมั่นว่าตนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจหรือการกำหนดนโยบายของรัฐบาล การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง เนื่องจากการปฏิบัติเช่นนี้เป็นผลประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม

ประการที่ 6 มองโลกในแง่ดี มีความไว้วางใจในเพื่อนมนุษย์ มีความเชื่อมั่นในตัวเจ้าหน้าที่และสถาบันของทางราชการ เนื่องจากการเมืองเป็นเรื่องของความร่วมมือ ร่วมใจ และ

ไว้วางใจกัน ประชาชนจะต้องเชื่อมั่นและศรัทธาว่าระบอบประชาธิปไตยจะช่วยแก้ปัญหาและภาวะวิกฤตต่าง ๆ ได้ และมนุษย์สามารถปกครองตนเองได้

ประการที่ 7 การวิพากษ์วิจารณ์ต้องมีเหตุผลและเป็นไปในทางสร้างสรรค์ โดยเฉพาะต่อการใช้อำนาจหน้าที่และการปฏิบัติงานของทางราชการ กล่าวคือ ประชาชนจะต้องคอยตรวจสอบการใช้อำนาจของข้าราชการและผู้มีอำนาจทางการเมืองอยู่เสมอโดยการตรวจสอบคัดค้านและเหนี่ยวรั้ง มิฉะนั้นอำนาจนำความหายนะมาสู่สังคมได้

ประการที่ 8 จะต้องเป็นผู้ไม่มีจิตใจเป็นเผด็จการ เพราะหากคนส่วนใหญ่ในสังคมมีจิตใจเป็นเผด็จการก็ยากที่ระบอบประชาธิปไตยในประเทศนั้นจะประสบความสำเร็จได้ เพราะผู้มีจิตใจเป็นเผด็จการจะมอบความรับผิดชอบทุกอย่างไว้ที่ผู้นำ ชอบการใช้อำนาจเด็ดขาด อ่อนน้อมยอมจำนนต่อผู้มีอำนาจ นิยมระบบเจ้าขุนมูลนาย ไม่ยอมรับความเสมอภาคของบุคคล ไม่ยอมรับความแตกต่างของผู้อื่นในการใช้สิทธิเสรีภาพของเขา และยึดมั่นในค่านิยมแบบเดิม

สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ (2543, หน้า 269-270) ได้อธิบายถึง ลักษณะสำคัญของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยซึ่งประกอบด้วย ลักษณะสำคัญ 7 ประการ

ประการที่ 1 บุคคลต้องมีความเชื่อมั่นและศรัทธาในระบอบประชาธิปไตย กล่าวคือ จะต้องได้รับการปลูกฝังให้มีความรู้และความเข้าใจในคุณค่าของปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่ประกอบไปด้วย หลักสำคัญ 5 ประการคือ

1. หลักอำนาจอธิปไตยของปวงชน
2. หลักเสรีภาพ
3. หลักความเสมอภาค
4. หลักกฎหมาย
5. หลักเสียงข้างมาก

หลักการสำคัญดังกล่าวจะส่งเสริมให้ประชาชนมีชีวิตที่ดีและมีความสุข เป็นหลักการที่สะท้อนถึงการปกครองเพื่อสนองตอบเจตจำนงทั่วไปของประชาชนอย่างแท้จริง

ประการที่ 2 บุคคลจะต้องมีใจกว้าง ยอมรับในความคิดเห็นที่แตกต่างของผู้อื่น ไม่ยึดมั่นในความคิดเห็นของตนเป็นใหญ่ จนไม่รับฟังความคิดเห็นหรือเหตุผลของผู้อื่น เพราะบุคคลโดยธรรมชาติแล้วมีความคิดเห็นที่หลากหลายแตกต่างกัน การยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างกันจะนำไปสู่การสร้างสรรค์ความคิดใหม่ที่มีความรอบคอบรัดกุม และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างแท้จริง

ประการที่ 3 บุคคลจะต้องมีความไว้วางใจและยอมรับความสามารถของบุคคลอื่น ด้วยเหตุนี้ระบอบประชาธิปไตยจึงเปิดโอกาสให้ประชาชนมีความเสมอภาคเท่าเทียมกันในการพัฒนา

ตนเอง ดังนั้น แม้บุคคลจะมีความสามารถแตกต่างกัน แต่โอกาสที่เท่าเทียมกันจะทำให้บุคคลสามารถพัฒนาทักษะเพื่อบรรลุความสำเร็จในการมีชีวิตที่ดีได้อย่างเสมอภาคกัน ด้วยเหตุนี้จึงไม่มีใครดีไปกว่ากันจนไม่อาจไว้วางใจได้ แต่ทุกคนจะมีความสามารถเฉพาะหรือความถนัดของตนที่นำไปสู่ความสำเร็จได้ทั้งสิ้น ดังนั้น การยอมรับความสามารถของผู้อื่นจะก่อให้เกิดพลังแห่งการสร้างสรรค์ที่สำคัญของสังคม

ประการที่ 4 บุคคลจะต้องเห็นคุณค่าของการมีส่วนร่วมทางการเมือง กล่าวคือ เพื่อแสดงว่าประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ประชาชนจะต้องแสดงออกซึ่งการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย โดยการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแข็งขัน การมีส่วนร่วมทางการเมืองคือ การแสดงอำนาจของประชาชนในการกำหนดผู้ปกครอง ตลอดจนควบคุม กำกับ และตรวจสอบผู้ปกครองให้มุ่งมั่นในการบริหารเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนอย่างมั่นคง

ประการที่ 5 บุคคลจะต้องเคารพในกติกาและกฎระเบียบที่เป็นประชาธิปไตย การมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยโดยแท้จริง บุคคลจะต้องเคารพกติกาของสังคมโดยเคร่งครัด และเป็นการแสดงออกถึงการไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น และกติกาของสังคมจะส่งเสริมให้สังคมดำรงอยู่อย่างมีระเบียบวินัย เป็นระเบียบวินัยที่เกิดจากความสำนึกของผู้บุคคลในสังคมมิใช่เกิดจากการบังคับด้วยอำนาจเผด็จการ

ประการที่ 6 บุคคลจะต้องให้ความสนใจและติดตามกิจกรรมทางการเมืองการปกครองอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อมิให้นักการเมืองฉวยโอกาสใช้อำนาจไปในทางมิชอบและจะต้องมีความพร้อมในการแสดงออก ซึ่งความต้องการและการสนับสนุนหรือการคัดค้านของตนต่อรัฐบาลเกี่ยวกับประเด็นทางการเมืองต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อผลประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติ

ประการที่ 7 บุคคลจะต้องมีความกล้าหาญในการวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมืองด้วยความคิดที่สร้างสรรค์ เพื่อแสดงให้ผู้ปกครองตระหนักอยู่ตลอดเวลาว่า ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยและผู้ปกครองมีเพียง “หน้าที่” ที่จะต้องกระทำเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ผู้ปกครองไม่มี “สิทธิ” ที่จะละเมิดอำนาจอธิปไตยของปวงชน

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบอำนาจนิยมหรือเผด็จการ (ดัดแปลงบางส่วนจาก สมบัติ ชำรงชัยวงศ์, 2543 อ้างถึงใน วรรณธรรม กาญจนสุวรรณ, 2544, หน้า 157)

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย	วัฒนธรรมทางการเมืองแบบอำนาจนิยม
1. จะต้องมึจิตใจที่ต้องการการปกครองแบบประชาธิปไตย	1. นิยมยึดถือในตัวบุคคลมากกว่าหลักของเหตุผล
2. จะต้องยึดมั่นในความสำคัญและศักดิ์ศรีของบุคคล	2. นับถือระบบอาวุโส หรืออำนาจบารมี
3. จะต้องมีความเชื่อมั่นในความสามารถของบุคคล	3. การมอบความรับผิดชอบในทุกสิ่งทุกอย่างไว้ที่ผู้นำ
4. จะต้องเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น	4. การนิยมอำนาจเด็ดขาด
5. จะต้องมีความเชื่อมั่นในความเสมอภาคของมนุษย์	5. การอ่อนน้อมยอมจำนนต่อผู้มีอำนาจ
6. จะต้องยึดถือในกติกาของการปกครองแบบประชาธิปไตย	6. การนิยมระบบเจ้าขุนมูลนาย
7. จะต้องสนใจในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและการปกครอง	7. การไม่ยอมรับความเสมอภาคของบุคคล
8. จะต้องมีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตนและมีความเชื่อมั่นในตนเอง	8. การไม่ยอมรับความแตกต่างของผู้อื่นในสิทธิและเสรีภาพของเขา
9. จะต้องมองโลกในแง่ดี มีความไว้วางใจผู้อื่น	9. การยึดถือในค่านิยมแบบเดิม
10. จะต้องมีความเชื่อมั่นในตัวเจ้าหน้าที่และสถาบันของทางราชการ	10. การยึดถือเกี่ยวกับความแตกต่างในฐานะของปัจเจกชน เช่น เชื่อในเรื่องชั้นวรรณะ
11. จะต้องรู้จักการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและในทางสร้างสรรค์	11. การถือว่ากิจกรรมของบ้านเมืองเป็นเรื่องหลวงชาวบ้านไม่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อุมาพร อินทะวงศ์ (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่นำมาซึ่งการทำรัฐประหาร โดยพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน พบว่า พัฒนาการของความเป็นประชาธิปไตยในประเทศไทย มีอุปสรรคจากการถูกแทรกแซงจากสถาบันทหารในรูปแบบรัฐประหาร ทั้งนี้เนื่องด้วยทหารมีคุณลักษณะที่พร้อม

ในการเข้าแทรกแซงทางการเมืองที่สำคัญ แม้ว่ากระแสโลกาภิวัตน์ และความเป็นประชาธิปไตยจะแพร่กระจายในปัจจุบัน ก็ไม่เป็นปัจจัยสำคัญเพียงพอที่จะยับยั้งทหารไทยได้

ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ที่สำคัญคือ ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ด้านสังคม คือ การออกมาเคลื่อนไหวของประชาชนที่มีความเห็นต่างกันในเรื่องของการคอร์รัปชันของอดีตนายกรัฐมนตรีทักษิณ ชินวัตร อันก่อให้เกิดความแตกแยกขึ้นในสังคมไทย อย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน ส่วนด้านการเมือง คือ การบริหารงานภายใต้เผด็จการทางรัฐสภา ที่อำนาจสูงสุดอยู่ที่ผู้นำทางการเมืองแต่เพียงผู้เดียวเป็นลักษณะระบบการเมืองที่อำนาจบริหารควบคุมอำนาจนิติบัญญัติและอำนาจตุลาการ ทางด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจไม่เป็นปัจจัยนำไปสู่การรัฐประหารเพราะในช่วงเวลาดังกล่าวสภาพเศรษฐกิจไม่ได้ทำให้ประชาชนรู้สึกอึดอัด เพราะรัฐบาลมีนโยบายสร้างความพอใจให้กับประชาชน

จึงสรุปได้ว่า ความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคมการแบ่งพรรคแบ่งฝ่ายในเรื่องความเชื่อมั่นต่ออดีตนายกรัฐมนตรีทักษิณ ชินวัตร เป็นสาเหตุที่ทำให้ประชาชนรู้สึกอึดอัดมากที่สุดต่อรัฐบาล นำไปสู่การออกมามีบทบาทของกองทัพในการแทรกแซงทางการเมือง

อนันต์ แสงสีวัฒนกุล (2551, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ทศนคติของนักศึกษาคณะรัฐศาสตรมหาวิทาลัยธรรมศาสตร์ พบว่า 1. กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเชิงบวกต่อการรัฐประหารอยู่ในระดับปานกลาง และ 2. กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเชิงลบต่อการรัฐประหารอยู่ในระดับมาก สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติของนักศึกษาคณะรัฐศาสตรมหาวิทาลัยธรรมศาสตร์ ได้แก่ 1. ตัวแปรด้านการแสดงความคิดเห็นในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเชิงบวก 2. ตัวแปรด้านอายุ เพศ และชั้นปีที่ศึกษา มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเชิงลบ และ 3. ตัวแปรด้านชั้นปีที่ศึกษาและการแสดงความคิดเห็นในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับทัศนคติโดยรวม

อัมฤตา สารธิวงศ์ (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทาลัยเชียงใหม่หลังการรัฐประหาร วันที่ 19 กันยายน 2549 ถึง พ.ศ. 2551 พบว่านักศึกษามหาวิทาลัยเชียงใหม่สนใจข่าวสารตลอดจนสถานการณ์ทางการเมืองในระดับปานกลางซึ่งแสดงว่าไม่มีความสนใจในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งมีสาเหตุจากการขาดความเข้าใจในบทบาทของตนเองในการแสดงการมีส่วนร่วมทางการเมือง การขาดจิตสำนึกในประโยชน์ส่วนร่วม การเกิดความเบื่อหน่ายต่อสถานการณ์การเมืองที่วุ่นวาย การขาดการสนับสนุนจากสถาบันการศึกษา ครอบครัว การขาดโอกาสแสดงความคิดเห็นและขาดการยอมรับจากสังคมเนื่องจากว่ามีสถานภาพเป็นนักศึกษา, นักศึกษามีสิ่งอื่นดึงดูดความสนใจ เช่น แฟชั่น เกมส์ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ผู้วิจัยได้ เสนอแนะให้มีการเพิ่มหลักสูตรการเรียนการสอนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับบทบาท และการเมืองให้กับ นักศึกษาในทุกคณะมากขึ้น, ให้ผู้ปกครองและคณาจารย์ส่งเสริมสนับสนุน และเปิดโอกาส

ให้นักศึกษามีการแสดงออกถึงความคิด หรือมีกิจกรรมให้แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น มีเวทีสาธารณะให้นักศึกษาแสดงออกทางการเมือง โดยเฉพาะการส่งเสริมให้นักศึกษาร่วมกิจกรรมทางการเมือง กิจกรรมเพื่อสังคมต่าง ๆ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดสำนึกของพลเมือง ความเสียสละ และเกิดจิตสาธารณะที่มุ่งให้ความสำคัญต่อประโยชน์ส่วนรวม เพื่อให้ นักศึกษาตระหนักเห็นความสำคัญในเรื่องการเมืองว่าเป็นเรื่องใกล้ตัว และออกมาแสดงบทบาททางการเมืองเพิ่มขึ้น

อภิชาติ ศิริสุนทร (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการรัฐประหาร 19 กันยายน กับอิทธิพลของระบบอำมาตยาธิปไตย ผลการวิจัยพบว่า อิทธิพลของกลุ่มอำมาตย์ ได้ถูกทำลายและอ่อนตัวลงมาก เมื่อการเมืองไทยได้เข้าสู่ประชาธิปไตยเต็มใบ อย่างไรก็ตามผู้นำทหารในขณะนั้นกล่าวหาว่า การเมืองไทยเต็มไปด้วยการคอร์รัปชัน และเป็นอันตรายต่อสังคมไทย จึงนำไปสู่การรัฐประหารในปี 2534 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า อิทธิพลของกลุ่มอำมาตย์ในระบบการเมืองไทยยังเข้มแข็งอยู่ อย่างไรก็ตามการรัฐประหารในครั้งนี้ และความพยายามในการสืบทอดอำนาจ ได้ทำให้เกิดการตื่นตัวในทางการเมืองในหมู่ประชาชนอย่างกว้างขวาง การต่อต้านการสืบทอดอำนาจของกลุ่มผู้นำทหาร ได้นำไปสู่เหตุการณ์พฤษภาทมิฬ เหตุการณ์ทางการเมืองในครั้งนี้ ได้นำไปสู่การวางรากฐานการปฏิรูปการเมืองไทย และการประกาศใช้รัฐธรรมนูญในปี 2540 รัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวนี้ ได้ขยายขอบเขตสิทธิพลเรือนในทางการเมืองอย่างมาก แต่ในขณะเดียวกัน รัฐธรรมนูญก็ได้ออกแบบไว้ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจเข้มแข็ง เพื่อแก้ปัญหาความอ่อนแอของฝ่ายบริหาร อันเกิดจากการตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของกลุ่มย่อยทางการเมืองในปี 2540 เศรษฐกิจของประเทศไทยได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากวิกฤติทางเศรษฐกิจ และในเหตุการณ์นี้มีทุนไทยจำนวนหนึ่งได้รับความเสียหายอย่างมาก และในจำนวนนี้ก็มีกลุ่มทุนของอำมาตย์รวมอยู่ด้วย ภายใต้บริบทเช่นนี้เอง ทักษิณ ซึ่งเป็นทุนที่ได้รับประโยชน์จากวิกฤติเศรษฐกิจ ได้ก่อตั้งพรรคการเมืองขึ้นมา ที่รู้จักนามพรรคไทยรักไทย พรรคการเมืองดังกล่าวนี้ได้รับความนิยมนอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะในกลุ่มประชาชนรากหญ้า ในการเลือกตั้งทั่วไปปี 2544 พรรคไทยรักไทยชนะการเลือกตั้งอย่างท่วมท้น และสามารถจัดตั้งรัฐบาลพรรคเดียว ซึ่งไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนในการเมืองไทย อำนาจทางการเมืองที่เขาได้รับตามรัฐธรรมนูญปี 2540 ทำให้เขามีฐานะที่แข็งแกร่ง จนถูกกล่าวหาว่าเป็นเผด็จการรัฐสภา สถานะอันแข็งแกร่งของเขาได้ทำให้กลุ่มคู่แข่งทางการเมือง ทำทนาย ต่อต้านและในที่สุดนำไปสู่การรัฐประหาร อย่างไรก็ตาม การให้เหตุผลเพื่อสร้างความชอบธรรมในการรัฐประหาร ได้ขยายออกไปจากการคอร์รัปชันรวมไปถึงการแทรกแซงองค์กรอิสระ นำโดยผู้นำของเหล่าทัพ และรัฐธรรมนูญที่ประกาศใช้ในปี 2550 ก็ได้ให้อำนาจแก่กลุ่มการเมืองที่ไม่ได้ผ่านการเลือกตั้ง จึงพิจารณาได้ว่า เป็นการหวนกลับมา มีอิทธิพลของอำมาตยาธิปไตยในการเมืองไทย

ภูมิพงศ์ ภูมิคอนสาร (2552, หน้า 72-73) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครต่อความขัดแย้งทางการเมืองในช่วงรัฐประหาร 19 ก.ย. 2549-สิ้นปี 2551 จากผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานครมีความคิดเห็นต่อความขัดแย้งทางการเมืองในช่วงรัฐประหาร 19 ก.ย. 2549 – สิ้นปี 2551 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งหมายความว่า การแสดงออกของบุคคลไม่ยินดีหรือยินร้าย ไม่ชอบ และไม่เกลียดชัง แสดงให้เห็นว่าประชาชนรู้สึกเฉย และเริ่มมีความเบื่อหน่ายต่อสภาพการเมืองที่มีความขัดแย้งกันในสังคม และจากการสำรวจความคิดเห็นในรายประเด็นพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ในประเด็นรัฐประหาร 19 ก.ย. 2549 ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนขาดความมั่นใจใน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ในประเด็นเรื่อง ผลประโยชน์ส่วนตัว และมีการเผยแพร่ข่าวการขายหุ้น กลุ่มบริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ทำให้ประชาชนมองทางออกของความขัดแย้งคือการรัฐประหาร และพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ในประเด็นรัฐประหาร 2549 สามารถแก้ปัญหาการทุจริตคอร์ปชั่นของรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรได้ และรองลงมา ประชาชนมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยในประเด็นการรัฐประหาร 2549 ว่าเป็นทางออกที่ดีกว่าการเลือกตั้งในสถานการณ์บ้านเมืองในระบอบเวลานั้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ยังพบปัญหาของการปกครองระบอบประชาธิปไตยในประเทศไทยเพราะประชาชนยังยอมรับการรัฐประหารได้ แม้ว่าวิธีดังกล่าวไม่ใช่วิถีทางในระบบประชาธิปไตย ดังนั้น รัฐบาลต้องดำเนินการแก้ปัญหาการทุจริตคอร์ปชั่น และทำให้บ้านเมืองเดินต่อไปได้ โดยทำให้เกิดความสามัคคีขึ้นในสังคมไทยเพื่อลดความขัดแย้งทางการเมืองของประชาชนในสังคม เนื่องจากปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองส่งผลกระทบต่อตัวระบอบประชาธิปไตยเองตลอดจนระบบเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว และความเชื่อมั่นจากต่างชาติอีกด้วย

วิสุทธิ์ จรรย์ (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหลังการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ระหว่างประชาชนในอำเภอแม่แตงกับประชาชนในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า เหตุการณ์รัฐประหารทางการเมือง ซึ่งเกิดขึ้นหลังจากรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ในระดับมาก การรับรู้ของประชาชนส่วนใหญ่ ได้รับรู้เรื่องการรัฐประหารเกิดขึ้น โดยมี พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน เป็นหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คปค.) ได้ยึดอำนาจจาก พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร และแต่งตั้ง พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี พร้อมกับได้มีการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับปี 2550 ขึ้น เพื่อใช้แทนรัฐธรรมนูญฉบับปี 2540 โดยมีกระบวนการให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ และร่วมออกเสียงประชามติว่ารับหรือไม่รับร่างรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว ตามลำดับ โดยอาศัยช่องทางในการติดตามข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ มากที่สุด รองลงมาคือ สื่อทางหนังสือพิมพ์ ทราบข่าวจากหน่วยงานรัฐและข้าราชการระดับต่าง ๆ สื่อ

วิทย์ เพื่อนร่วมงาน หรือหัวหน้างาน นิตยสารการเมืองรายสัปดาห์ ตามลำดับ จากประเด็นดังกล่าว จึงได้เกิดความแตกต่างของการรับรู้และการใช้ช่องทางการรับทราบ ดังนี้

1. การรับรู้ของประชาชนในพื้นที่อำเภอสันกำแพง จะมีการรับทราบข้อมูลมากกว่า ประชาชนในพื้นที่อำเภอแม่แตง ถึงแม้ว่าจะมีช่องทางในการรับรู้เหมือนกันก็ตาม ซึ่งดูได้จากการ ได้รับทราบต่อเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงหลังการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 มากกว่าประชาชน ของอำเภอแม่แตง

2. ประชาชนในพื้นที่อำเภอแม่แตง กับประชาชนในพื้นที่อำเภอสันกำแพง ได้มีการ แสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ มากมาย จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งหลายเหตุการณ์เกิดความ ไม่แน่ใจในประเด็นเกี่ยวกับการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ของ พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน การ บริหารประเทศของ พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ การจัดการเลือกตั้งในช่วงสิ้นปี 2550 จะทำให้เกิดความ สนิทสนมกันได้ การที่ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร จะเลิกเล่นการเมืองและยุติบทบาททางการเมือง เป็น ต้น แต่ก็มีหลายประเด็นที่มึความคิดเห็นแตกต่างกันในเรื่อง การจัดการเลือกตั้งออกเสียงประชามติ โดยประชาชนทุกคนควรไปใช้สิทธิในการลงประชามติออกเสียงรับหรือไม่รับร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับปี 2550 โดยอำเภอสันกำแพงเห็นด้วยมากที่ต้องการให้ประชาชนไปใช้สิทธิออกเสียงลง ประชามติ แต่อำเภอแม่แตงกลับไม่แน่ใจว่าประชาชนจะไปใช้สิทธิออกเสียงลงประชามติหรือไม่ แต่มีประเด็นที่ทั้ง 2 แห่ง ต่างเห็นด้วยตรงกันมากที่สุด คือ ต้องการให้ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร เดินทางกลับประเทศไทยเพื่อสู้คดีที่คณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อรัฐ (คสช.) กล่าวหาไว้

กฤษฎี เรกะลาภ (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการแทรกแซงทางการเมืองของทหารไทย: ศึกษากรณีรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ผลการศึกษาพบว่า 1. ปัจจัยที่ทำให้เกิดการรัฐประหาร เมื่อ วันที่ 19 กันยายน 2549 มาจากสองปัจจัยหลัก คือ ปัจจัยภายในกองทัพ ได้แก่ ผลประโยชน์ของกลุ่ม ทหารถูกกระทบกระเทือน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การแต่งตั้งโยกย้ายนายทหารตำแหน่งสำคัญของ กองทัพ ปัจจัยภายนอกกองทัพ ได้แก่ รัฐบาลไม่สามารถแก้ไขปัญหาของชาติได้ 2. วิธีการ แทรกแซงทางการเมืองของทหาร ทำโดยการใช้อิทธิพลกดดันนโยบายและการตัดสินใจของรัฐบาล การข่มขู่ว่าจะใช้กำลัง การเปลี่ยนตัวผู้บริหารและการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลทั้งชุด โคนันลิ้มอำนาจหรือ การยึดอำนาจ 3. ปัจจัยที่ทำให้การรัฐประหารประสบความสำเร็จ ได้แก่ ความรวดเร็วในการ ปฏิบัติการ การประสานงานที่ดี และการมีระบบการสื่อสารที่ดีทันสมัย

อาภัสรา พีชพันธ์ (2550, บทคัดย่อ) ได้วิจัยข้อเท็จจริงและแง่มุมปัญหาของการ รัฐประหารวันที่ 19 กันยายน 2549 ผลการวิจัยพบว่า 1. การเมืองไทยอยู่ในสภาวะตึงเครียดจาก สภาพการณ์ทางการเมือง เนื่องจากการเผชิญกันระหว่างฝ่ายสนับสนุนนายกรัฐมนตรีนาย พ.ต.ท.ทักษิณ

ชินวัตร หัวหน้าพรรคไทยรักไทยกับฝ่ายต่อต้าน คือ กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยและกลุ่มอื่น ๆ จากปัญหาการบริหารงานของรัฐบาลต่อไปในทางเอื้อประโยชน์ให้กับ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร และพวกพ้อง ปรากฏว่า ก่อนที่ทหารจะเข้ายึดอำนาจ กลุ่มพันธมิตร ฯ ออกแถลงการณ์จะจัดให้มีการชุมนุมครั้งใหญ่ขึ้นเพื่อกดดันให้นายกรัฐมนตรีลาออกในวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2549 ซึ่งทำให้บรรยากาศการเมืองตึงเครียดมากขึ้น ส่งผลให้ผู้บัญชาการกองทัพบกมีคำสั่งให้แม่ทัพภาคที่ 1 และ แม่ทัพภาคที่ 3 นำทหารเคลื่อนกำลังพลเข้าไปควบคุมพื้นที่จุดยุทธศาสตร์พร้อมประกาศยึดอำนาจ และ 2. กระบวนการของการทำรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ขั้นตอนเริ่มต้นก่อนการรัฐประหารได้มีการเริ่มต้นวางแผนเตรียมความพร้อม โดยมี ผบ.ทบ. เป็นแกนนำในการวางแผนทำรัฐประหาร โดยใช้บ้านเกษะโกมลเป็นที่วางแผนร่วมกับนายทหารคนสนิท เพื่อกำหนดเป้าหมายหน่วยกำลัง สถานที่สำคัญทางราชการที่จะต้องเข้าควบคุม และมีแม่ทัพภาคที่ 1 เป็นฝ่ายวางแผนและคุมกำลังหลักที่จะเข้ายึดอำนาจ ด้านการควบคุมและสั่งการทำรัฐประหาร ผบ.ทบ. ใช้ศูนย์บัญชาการกองทัพบกสำหรับสั่งการผู้บัญชาการเหล่าทัพ และหน่วยกำลังภายใต้บังคับบัญชาพร้อมมีคำสั่งให้เคลื่อนย้ายอาวุธ ยุทโธปกรณ์ กำลังทหารเข้าควบคุมพื้นที่จุดยุทธศาสตร์ พร้อมอารักขาบุคคลสำคัญ ขั้นตอนระหว่างการทำรัฐประหาร โดยการใช้กองร้อยรบพิเศษ และกำลังทหารจากกองพันสารวัตร ดำเนินการควบคุมแกนนำสำคัญฝ่ายรัฐบาลและแกนนำเตรียมทหารรุ่น 10 จากนั้น ผบ.ทบ. ได้ประสานงานไปยัง ผบ.ทร. ผบ.ทอ. พร้อมทั้งองคมนตรี ได้เข้าเฝ้าฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เทียงเมื่อคืนวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 ผบ.ทบ. และคณะ (ผบ.ทร. ผบ.ทอ. ผบ.สส. และผบ.ตร.) ได้แถลงการณ์ชี้แจงการเข้ายึดอำนาจจากรัฐบาล หลังแถลงการณ์ยึดอำนาจของ คปค. ได้มีกลุ่มต่าง ๆ ออกมาเคลื่อนไหวต่อต้านการทำรัฐประหารในครั้งนี้ ส่งผลให้ คปค. ออกประกาศและคำสั่งตามมาอีกหลายฉบับ และนำไปสู่การแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีและประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับชั่วคราว พ.ศ. 2549 เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2549

นิรันดร์ ดอนสุวรรณ (2552, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การสื่อสารทางการเมืองในบริบทที่นำไปสู่การรัฐประหารวันที่ 19 กันยายน 2549 กรณีศึกษาหนังสือพิมพ์มติชนรายสัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า การสื่อสารทางการเมืองในบริบทของการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ในเชิงวาทกรรมทางการเมือง มีเนื้อหาสาระในบริบทที่เกี่ยวข้องกับการรัฐประหาร วันที่ 19 กันยายน 2549 คือ 1. การแข่งขันทางการเมือง 2. ขั้วพรรคการเมือง คือ พรรคไทยรักไทย กับพรรคประชาธิปัตย์ และการแข่งขันทางการเมืองภายในพรรค ของพรรคไทยรักไทย พรรคประชาธิปัตย์ และพรรคชาติไทย 2. การต่อรองทางการเมือง ในตำแหน่งทางการเมืองโดยใช้วิธีการการลาออกของรัฐมนตรีและ ส.ส. ในพรรคไทยรักไทย 3. การต่อต้านรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ของกลุ่ม

ชนชั้นนำทางการเมือง นักวิชาการปัญญาชน สื่อมวลชนและภาคประชาชน 4. การแต่งตั้งโยกย้ายตำแหน่งนายทหารระดับสูง 3 เหล่าทัพ และตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน 5. ประเด็นอื่นที่นำไปสู่การรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 คือ ความไม่โปร่งใสของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และคณะกรรมการการเลือกตั้ง การลาออกของนายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี และนายบวรศักดิ์ อุวรรณโณ เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ประเด็นผู้มีบารมีนอกรัฐธรรมนูญ และข่าวลือเรื่องการเตรียมการรัฐประหาร

สุรพัตม์ นาลอง (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทหน่วยรบพิเศษในการรัฐประหาร ในช่วงปี พ.ศ. 2509-2549 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยและสาเหตุที่ทหารก่อเกิดการรัฐประหารในช่วงปี พ.ศ. 2509 – 2549 เกิดจากปัจจัย ภายในของระบบทหารและปัจจัยภายนอกดังนี้ ปัจจัยภายในของระบบทหาร ได้แก่ ลักษณะโครงสร้างของระบบทหาร ที่มีการบังคับบัญชาอย่างแน่นแฟ้น อุดมการณ์ทางการเมืองของทหาร ความพยายามของผู้นำทางการเมืองที่จะเปลี่ยนแปลงนโยบายภายในกองทัพ ผลประโยชน์ของทหาร ถูกกระทบกระเทือน เป็นต้น และปัจจัยจากสภาพแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ ความชอบธรรมของรัฐบาลพลเรือน ประสิทธิภาพของการบริหารงาน ความล้มเหลวของการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจความรุนแรงและความขัดแย้งในสังคม สถาบันพระมหากษัตริย์ถูกกระทบกระเทือน เป็นต้น

บทบาทหน่วยรบพิเศษในการรัฐประหารในช่วงปีพ.ศ. 2509 – 2549 พบว่า บทบาทของทหารในการทำการรัฐประหารในแต่ละยุคมีทั้งเหมือนและแตกต่างกัน โดยประเด็นที่เหมือนกันคือ ผู้นำการทำการรัฐประหาร มักจะมาจากผู้มีอำนาจสูงสุดในกองทัพ ใช้กลยุทธ์การทำการรัฐประหารด้วยการยึดอำนาจรัฐบาลที่เหมือนกัน หลังจากนั้นจะจัดตั้งรัฐบาลเงาขึ้นมา โดยทหารยังมีอำนาจในการควบคุม ตั้งการอยู่เบื้องหลัง เป็นต้น และประเด็นที่แตกต่างกัน อาทิเช่น ยุคก่อนปี พ.ศ. 2549 เหตุการณ์รัฐประหารมักจะใช้วิธีการที่รุนแรงเข้าควบคุมเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองที่เกิดขึ้น เช่น เหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 และเหตุการณ์ 20 ตุลาคม 2520 เป็นต้น ขณะที่เหตุการณ์รัฐประหารในปี พ.ศ. 2549 พบว่า เป็นการทำการรัฐประหารเงียบที่ไม่มีการเสียเลือดเนื้อการต่อสู้การทำร้ายและไม่มีรายงานผู้ได้รับบาดเจ็บ ผลกระทบจากการรัฐประหารต่อพัฒนาการทางการเมืองไทยนั้น กล่าวได้ว่าการรัฐประหารเป็นวงจรการเมืองของประเทศไทยอย่างต่อเนื่องดังนั้นจึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่การทำรัฐประหารจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางการเมืองไทย ทำให้เกิดการสัปดาห์ กระบวนการพัฒนาประชาธิปไตยและถือเป็นการผลิตซ้ำวัฒนธรรมเผด็จการของทหาร ให้กลายเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองอย่างหนึ่ง หรืออาจทำให้เป็นเรื่องของความเคยชินว่ารัฐประหารก็เป็นอีกวิธีการหนึ่งในการบริหารจัดการบ้านเมือง เป็นต้น

นิลฉัตร ทองแท้ (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง สถาบันพระมหากษัตริย์กับกระบวนการสร้างรัฐธรรมนูญจารีตประเพณี ว่าด้วยการรัฐประหาร ทำการศึกษาถึงการรัฐประหารที่เกิดขึ้นทั้ง 12 ครั้ง โดยพิจารณาจากบทบาทความสัมพันธ์ของสถาบันพระมหากษัตริย์กับการรัฐประหารที่เกิดขึ้นและข้อถกเถียงทางกฎหมายที่เกิดขึ้นต่อการรัฐประหาร จากการศึกษาผู้ศึกษาพบว่าสามารถแบ่งบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์กับการรัฐประหารได้ 3 ช่วงเวลา ดังนี้

ช่วงที่ 1 ช่วงการรัฐประหารก่อนการก่อตัวเป็นรูปแบบจารีตประเพณี เป็นช่วงเวลาที่การรัฐประหารยังไม่ปรากฏรูปแบบความสัมพันธ์กับสถาบันพระมหากษัตริย์ที่แน่ชัด เนื่องจากเป็นช่วงที่เกิดขึ้นภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองไม่นาน คณะผู้ก่อการรัฐประหารยังไม่มีรูปแบบหรือแนวทางในการรัฐประหารที่ชัดเจน

ช่วงที่ 2 การรัฐประหารในช่วงที่ก่อตัวเป็นจารีตประเพณี เป็นช่วงเวลาที่การรัฐประหารเริ่มก่อตัวเป็นรูปแบบจารีตประเพณีที่ชัดเจน และเริ่มมีความสัมพันธ์กับสถาบันพระมหากษัตริย์ในการสร้างความชอบธรรมให้กับคณะผู้ก่อการรัฐประหาร จนนำไปสู่การสร้างจารีตประเพณีทางรัฐธรรมนูญของการรัฐประหารที่ชัดเจน โดยเริ่มจากการรัฐประหารและนำไปสู่การเข้าเฝ้าพระมหากษัตริย์เพื่อถวายรายงานสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่คณะรัฐประหารได้เตรียมมา

ช่วงที่ 3 การรัฐประหารตามจารีตประเพณี ซึ่งช่วงเวลานี้เป็นช่วงเวลาที่การรัฐประหารตามรูปแบบที่ชัดเจน และเป็นที่ยอมรับของประชาชนทั่วไป โดยสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างให้การรัฐประหารได้รับการยอมรับและมีรูปแบบการรัฐประหารที่กลายเป็นรัฐธรรมนูญจารีตประเพณี

ในบทสรุปจะแสดงให้เห็นว่าการรัฐประหารได้มีการพัฒนารูปแบบของการรัฐประหารมาอย่างช้า ๆ จนในที่สุดก็ปรากฏรูปแบบของการรัฐประหารที่ชัดเจน โดยมีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างการเป็นรัฐธรรมนูญจารีตประเพณีที่ได้รับการยอมรับจากประชาชน

ชยุตม์ พันทรัพย์ (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การเปลี่ยนแปลงบทบาททางการเมืองของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในจังหวัด เชียงใหม่หลังเหตุการณ์ รัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ผลการศึกษาพบว่า ภายหลังจากเหตุการณ์รัฐประหาร 19 กันยายน 2549 บทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ได้ถูกเปลี่ยนแปลงเพื่อแก้ปัญหาความทับซ้อนกันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้บทบาทหน้าที่ทางกฎหมายของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านลดลง แต่บทบาททางการเมืองที่ไม่เป็นทางการ ในฐานะหัวหน้าคณะของนักการเมืองระดับชาติและระดับท้องถิ่นมีความเข้มแข็งมากขึ้น เนื่องจาก กำนัน

ผู้ใหญ่มักเป็นผู้ประสานผลประโยชน์ระหว่างนักการเมืองระดับชาติ ระดับท้องถิ่น กับ ประชาชน ผ่านสายสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ที่แนบแน่น

จากการศึกษาในช่วงเวลาหลังรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ถึงก่อนการเลือกตั้งทั่วไป 3 กรกฎาคม 2554 พบว่าปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงบทบาททางการเมืองของกำนัน ผู้ใหญ่มัก ได้แก่ 1. การเปลี่ยนแปลงของพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ ที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2550 ฉบับที่ 11 และ พ.ศ. 2551 ฉบับที่ 12 2. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งมากขึ้นซึ่งเป็นผลมาจากนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น 3. การเปลี่ยนแปลงของการเมืองระดับชาติ นำมาสู่การเปลี่ยนรัฐบาลและนโยบายของรัฐบาลที่ส่งผลต่อบทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่มัก และ 4. การพัฒนาของเทคโนโลยีด้านข้อมูลข่าวสารที่ทำให้เกิดการรับรู้ข้อมูลทางการเมืองอย่างรวดเร็ว ดังนั้นจากผลการศึกษาสรุปได้ว่า การเปลี่ยนแปลงการเมืองระดับชาติส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง บทบาททางการเมืองของกำนัน ผู้ใหญ่มัก

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย สรุปได้ 2 ประเด็นดังนี้ ประเด็นแรก กำนัน ผู้ใหญ่มัก ควร ได้รับการส่งเสริมบทบาททั้งทางการเมืองและการปกครอง ด้วยการสร้างกลไกการเลือกตั้งโดยตรง จากประชาชนในพื้นที่ และมีการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งที่ชัดเจน โดยรัฐควรให้ กำนัน ผู้ใหญ่มักมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบ วาระการดำรงตำแหน่งของตนเองที่สอดคล้องกับ รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อไม่ให้ซ้อนทับกับการปกครองส่วนท้องถิ่น และ ประเด็นที่สอง สร้างแนวทางการผนวกกำนัน ผู้ใหญ่มักเข้าสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้มีบทบาทในการ ปกครองป้องกันภายในท้องถิ่น และมีที่มาจากการเลือกตั้งเสมือนสมาชิกสภาท้องถิ่นทั่วไป

ศุภวรรณ ภูเจริญ (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์บทบาทบรรณาธิการ หนังสือพิมพ์ต่อการทำรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 จากการศึกษาสรุปได้ 3 ประเด็น คือ 1. วัตถุประสงค์ในการนำเสนอบทบาทบรรณาธิการ พบว่าหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่เน้นนำเสนอ โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อเสนอ อธิบายข่าวมากที่สุด รองลงมาคือเพื่อโน้มน้าวใจ โดยบทบาทบรรณาธิการที่มี วัตถุประสงค์เพื่อแสดงความคิดเห็น ได้แย่งมีจำนวนน้อยที่สุด 2. การวิเคราะห์เนื้อหาของบท บรรณาธิการเกี่ยวกับรัฐประหาร พบว่าหนังสือพิมพ์นำเสนอเนื้อหา 2 ส่วนที่สำคัญ คือ ปัจจัยที่ ก่อให้เกิดการรัฐประหารและการบริหารประเทศภายหลังการรัฐประหาร สำหรับปัจจัยที่ก่อให้เกิด การรัฐประหารนั้น มี 2 ประเด็นที่สำคัญ คือ ความล้มเหลวในการบริหารประเทศของรัฐบาลชุดที่ ผ่านมา และความขัดแย้งกับกองทัพ ส่วนการบริหารประเทศภายหลังการรัฐประหาร พบว่า หนังสือพิมพ์ให้ความสำคัญสนับสนุนการบริหารประเทศของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ รัฐบาล และสภานิติบัญญัติแห่งชาติ รวมถึงการทำงานของสภา คณะกรรมการอื่น ๆ ที่ถูกตั้งขึ้นภายหลัง การรัฐประหารเป็นอย่างดี 3. การวิเคราะห์ทิศทางกรนำเสนอ พบว่าหนังสือพิมพ์นำเสนอเนื้อหา

ในทิศทางลบต่อปัจจัยที่ก่อให้เกิดรัฐประหาร คือการมุ่งวิพากษ์วิจารณ์ความล้มเหลวในการบริหารประเทศของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร มีทิศทางกรนำเสนอที่เป็นบวกต่อ พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี และนำเสนอเนื้อหาที่ค่อนข้างเป็นกลางในกรณีเกี่ยวกับคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ สถาบันบัญญัติแห่งชาติ และสภาคณะกรรมการอื่น ๆ ที่ถูกตั้งขึ้นหลังรัฐประหาร

ธีรโชติ ปริณูธรรม (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษณคติของนักศึกษาวิชาทหารที่มีต่อการเมือง กรณีศึกษา: ในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า 1. ทักษณคติทางการเมืองของนักศึกษาวิชาทหาร ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากคะแนนเฉลี่ยจากสูงไปหาลำ ได้แก่ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักอธิปไตยของปวงชน ด้านหลักเสรีภาพ ด้านหลักเสียงข้างมากและด้านหลักกฎหมาย 2. เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติทางการเมืองของนักศึกษาวิชาทหาร ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อจำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา พบว่านักศึกษาวิชาทหารมีทัศนคติทางการเมืองไม่แตกต่างกัน 3. เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติทางการเมืองของนักศึกษาวิชาทหารในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศชายและเพศหญิง นักศึกษาวิชาทหารมีทัศนคติทางการเมืองไม่แตกต่างกัน 4. เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติทางการเมืองของนักศึกษาวิชาทหารในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามสังกัดสถานศึกษา พบว่านักศึกษาวิชาทหารมีทัศนคติทางการเมืองแตกต่างกัน 5. เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติทางการเมืองของนักศึกษาวิชาทหารในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อจำแนกศูนย์ฝึกนักศึกษาวิชาทหาร พบว่านักศึกษาวิชาทหารมีทัศนคติทางการเมืองแตกต่างกัน

ธีรศักดิ์ กฤษณะเสรณี (2551, หน้า 85-88) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษณคติทางการเมืองของนายทหารนักเรียน โรงเรียนเสนาธิการทหารบก หลักสูตรหลักประจำชุดที่ 86 ต่อการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ผลการวิจัยพบว่า

1. จากผลการวิจัยครั้งนี้เมื่อพิจารณาถึงภูมิหลังทางสังคมและการเมือง พบว่า นายทหารนักเรียน โรงเรียนเสนาธิการทหารบก หลักสูตรหลักประจำชุดที่ 86 ที่มีภูมิหลังทางสังคมและการเมืองแตกต่างกันทั้งหมด 11 ปัจจัย คือ ชั้นยศ อายุ เหล่ากำเนิด จำนวนปีที่รับราชการ หน่วยงาน และพื้นที่ปฏิบัติงานที่ประจำอยู่นานที่สุดก่อนเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนเสนาธิการทหารบก ระดับการศึกษา สถานภาพ ความสนใจข่าวสารการเมืองและความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว ต่อสถาบันทหาร มีทัศนคติทางการเมืองเป็นกลางต่อการรัฐประหาร

2. สำหรับกลุ่มตัวแปรภูมิหลังทางสังคมและการเมืองที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละตัวแปร ได้แก่ นายทหารที่มียศพันตรี มาจากทหารกองหนุน สังกัดเหล่าทหารม้า มีอายุ 30 ปีขึ้นไป ปีรับราชการมาแล้ว 10 - 20 ปี กลุ่มที่มีหน่วยที่ปฏิบัติงานอยู่นานที่สุดในส่วนส่งกำลังบำรุง กลุ่มที่มีพื้นที่ปฏิบัติงานอยู่นานที่สุดในพื้นที่ภาคใต้ก่อนเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนเสนาธิการทหารบก

กลุ่มที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอก กลุ่มที่ไม่สนใจหรือสนใจติดตามข่าวสาร การเมืองตามโอกาส กลุ่มที่ไม่มีบุคคลในครอบครัวรับราชการทหาร ซึ่งประชากรในกลุ่มเหล่านี้มีแนวโน้มในการยอมรับการทำรัฐประหารมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ โดยมีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้ คือ

ประเด็นแรก คือมีวิเคราะห์ถึงกำเนิดหรือสถาบันการศึกษาก่อนเข้ารับราชการ พบว่า นายทหารนักเรียน โรงเรียนเสนาธิการทหารบก หลักสูตรหลักประจำชุดที่ 86 ที่สำเร็จการศึกษาจาก โรงเรียนนายร้อยต่างประเทศมีแนวโน้มยอมรับการทำรัฐประหารน้อยที่สุด เนื่องจากนายทหารที่เคยศึกษาในประเทศที่มีระบอบประชาธิปไตยที่มีความแข็งแกร่ง เช่น ประเทศในทวีปยุโรป สหรัฐอเมริกา และออสเตรเลีย เขาเหล่านั้นได้เรียนรู้แบบแผนทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย จึงไม่ยอมรับวิธีการรัฐประหารหรือการให้ทหารมีบทบาทเหนือการเมือง ในขณะที่กลุ่มที่มีกำเนิดจากกองหนุน และสำเร็จจากนักเรียนนายร้อยในประเทศมีแนวโน้มที่จะยอมรับการทำรัฐประหารสูงกว่า เนื่องจากกลุ่มนี้ได้รับการกล่อมเกลามาจากกระบวนการทางสังคมและการศึกษาในประเทศไทย

ประเด็นที่สอง นายทหารนักเรียน โรงเรียนเสนาธิการทหารบก หลักสูตรหลักประจำชุดที่ 86 ที่มีหน่วยที่ปฏิบัติงานอยู่นานที่สุดในส่วนกำลังรบ ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการก่อการรัฐประหารกลับมีค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อการรัฐประหารต่ำสุด อยู่ในระดับเป็นกลางต่อการ รัฐประหาร นั้นหมายความว่า กลุ่มที่ปฏิบัติงานในส่วนกำลังรบ มีแนวโน้มที่จะยอมรับการทำ รัฐประหารน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจมองได้ว่าการทำการปฏิวัติรัฐประหารนั้น ต้องอาศัยกำลังพล ในส่วนนี้เป็นหลักจึงทำให้ตลอดระยะเวลาตั้งแต่ก่อนทำจนถึงหลังการทำการปฏิวัติรัฐประหาร กำลังพลเหล่านี้ต้องรับภารกิจหนักและต่อเนื่องยาวนาน ตกอยู่ในภาวะความเครียดสูงถึงแม้จะได้รับ การตอบแทนอย่างดี หลังการทำรัฐประหารสำเร็จก็ตาม ทำให้เกิดความเบื่อและไม่ยอมรับในการกระทำดังกล่าวในที่สุด ซึ่งนายทหารนักเรียน โรงเรียนเสนาธิการทหารบกหลักสูตรหลักประจำชุดที่ 86 ซึ่งปฏิบัติงานในส่วนกำลังรบส่วนใหญ่มีประสบการณ์จากการมีส่วนร่วมในการทำรัฐประหารเมื่อ 19 กันยายน 2549 ที่ผ่านมาในภารกิจที่แตกต่างกันตามที่ได้รับมอบหมาย

ประเด็นที่สาม นายทหารนักเรียน โรงเรียนเสนาธิการทหารบก หลักสูตรหลักประจำชุดที่ 86 ที่เคยปฏิบัติงานในพื้นที่ภาคใต้มีทัศนคติเป็นกลางต่อการรัฐประหารแต่มีแนวโน้มที่จะยอมรับการทำรัฐประหารมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มดังกล่าวซึ่งเคยปฏิบัติงานในพื้นที่ภาคใต้ซึ่งมีสถานการณ์รุนแรงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องมาตลอดหลังเหตุการณ์การปล้นปืนที่กองพันพัฒนาที่ 4 อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส เมื่อ 4 มกราคม 2547 โดยอำนาจหน้าที่ภายใต้กฏอัยการศึกทำให้ทหารมีบทบาทหน้าที่ในการปกครองมากขึ้นและสามารถใช้กำลังในการเข้าปราบปรามการก่อความไม่สงบได้อย่างเต็มที่ ทำให้กลุ่มทหารเหล่านี้ยอมรับการใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาและ

มีแนวโน้มในการยอมรับการใช้กำลังทหารในการโค่นล้มรัฐบาลมากกว่ากลุ่มที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่อื่น ๆ

ประเด็นที่สี่ คือ ความสนใจติดตามข่าวสารการเมืองของนายทหารนักเรียนโรงเรียนเสนาธิการทหารบก หลักสูตรหลักประจำชุดที่ 86 พบว่า กลุ่มที่สนใจติดตามข่าวสารการเมืองอยู่เป็นประจำนั้นมีแนวโน้มที่ไม่ยอมรับการทำรัฐประหารมากกว่ากลุ่มที่สนใจติดตามข่าวสารการเมืองตามโอกาส ทั้งนี้อธิบายได้ว่ากลุ่มที่ติดตามข่าวสารการเมืองอยู่เป็นประจำรับทราบกระแสสังคมโลกในปัจจุบันที่มีแนวคิดการเมืองแบบใหม่โดยใช้การดำเนินการตามครรลองประชาธิปไตยและไม่ยอมรับการแก้ปัญหาการเมืองด้วยการรัฐประหาร ในขณะที่กลุ่มที่สนใจติดตามข่าวสารการเมืองตาม โอกาสนั้น ยังคงเห็นด้วยกับบทบาททหารในทางการเมืองมาก

ประเด็นสุดท้าย พบว่า จากการวิจัยครั้งนี้ นายทหารนักเรียนโรงเรียนเสนาธิการทหารบก หลักสูตรหลักประจำชุดที่ 86 ที่ไม่มีบุคคลในครอบครัวรับราชการทหารมีแนวโน้มในการยอมรับการทำรัฐประหารมากกว่านายทหารที่มีบุคคลในครอบครัวรับราชการทหาร

3. จากผลการวิจัย พบว่านายทหารนักเรียนโรงเรียนเสนาธิการทหารบก หลักสูตรประจำชุดที่ 86 ส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมสูง ถึงแม้ว่าจะมีค่าเฉลี่ยระดับทัศนคติต่อการรัฐประหารอยู่ในเกณฑ์เป็นกลางก็ตาม แต่ก็พบว่า กลุ่มที่มีบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมนั้นมีค่าเฉลี่ยซึ่งสูงกว่ากลุ่มที่มีบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมปานกลาง นั้นหมายความว่ากลุ่มที่มีบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมสูงมีแนวโน้มที่จะยอมรับการทำรัฐประหารมากกว่ากลุ่มที่มีบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมปานกลาง

4. จากการวิจัยครั้งนี้ เมื่อวิเคราะห์ถึงประเด็นเงื่อนไขการยอมรับหรือไม่ยอมรับการทำรัฐประหารนั้น มีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้ ความคิดเห็นสำหรับเงื่อนไขว่าหากรัฐบาลได้ปล่อยให้เกิดการประทุษร้ายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์โดยไม่หาแนวทางแก้ไขอย่างจริงจังสมควรใช้การรัฐประหาร โค่นล้มรัฐบาลมีค่าสูงที่สุด เงื่อนไขที่สำคัญรองลงมาคือ เงื่อนไขการใช้อำนาจทางการเมืองแทรกแซงภายในกองทัพ เงื่อนไขการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของบุคคลในคณะรัฐมนตรี เงื่อนไขการแก้ปัญหาผู้นำทางการเมืองขาดความชอบธรรมก่อให้เกิดความแตกแยกในสังคม รัฐสภาประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับการเลือกตั้งจากการซื้อเสียง การหมิ่นกองทัพ เป็นต้น ในขณะที่นายทหารส่วนใหญ่ไม่ยอมรับการทำรัฐประหารจากประเด็นเงื่อนไขบทบาทของทหารที่นอกเหนือจากใดหนึ่งในการดำเนินการของรัฐบาลโดยเป็นนโยบายทั้งหมดจากรัฐบาลและกองทัพ โดยมีระดับความคิดเห็นในเงื่อนไขดังกล่าวที่น้อยที่สุด แสดงว่า นายทหารนักเรียนโรงเรียนเสนาธิการทหารบกหลักสูตรหลักประจำชุดที่ 86 เห็นว่า บทบาทของทหารควรดำเนินการภายใต้กรอบนโยบายของรัฐบาลและกองทัพ

คณัฏ สมพฤต (2552, 74) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะคิดทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนิสิตปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในระดับมีความรู้มากซึ่งน่าพอใจ ในส่วนกลุ่มตัวอย่างที่สังกัดภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ซึ่งมีระดับทักษะคิดทางการเมืองแบบประชาธิปไตยค่อนข้างน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่สังกัดภาควิชาอื่น ๆ

กิตติพงษ์ ขจรรัตน์วัฒนา (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การกล่อมเกลາทางการเมืองและทักษะคิดทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนหนองวัลย์เปรียงวิทยา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่า การกล่อมเกลາทางการเมือง ด้านครอบครัว โรงเรียน กลุ่มเพื่อน และการติดตามข่าวสาร มีผลต่อการกล่อมเกลາทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ส่วนทักษะคิดทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ด้านสิทธิและเสรีภาพ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุด ในเรื่องของรัฐบาลไม่ควรอ้างความมั่นคงมาปิดกั้นเสรีภาพในการรับรู้ข่าวสารของประชาชน รองลงมาด้านการเลือกตั้งในเรื่องของแม้จะมีการเลือกตั้งแต่ประชาชนก็ยังไม่มิตสิทธิมีเสียงในการปกครองประเทศได้อย่างแท้จริง และด้านการบริหารงานในเรื่องของการอภิปรายไม่ไว้วางใจเป็นการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล เพื่อผลประโยชน์ของประชาชน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศ โปรแกรมวิชา ภูมิภาคและอาชีพหลักของหัวหน้าครอบครัวและการกล่อมเกลาทางการเมือง มีความสัมพันธ์กับทักษะคิดทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในเชิงบวก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ชวตล ใจชื่อสมบุญ (2557:บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นต่อการรัฐประหารของนิสิตปริญญาโท คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตปริญญาโท คณะสังคมศาสตร์ มีความคิดเห็นต่อการรัฐประหารอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศที่แตกต่างกันมีผลต่อความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ คือ อายุ สถานที่เกิด อาชีพ และรายได้ ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของนิสิตแตกต่างกัน และความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการรัฐประหารของนิสิตปริญญาโท คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

วิจัยต่างประเทศ

ทูซาเลม (Tusalem, 2010) ได้วิจัยปัจจัยทางด้านเศรษฐศาสตร์การเมืองของเหตุการณ์การรัฐประหารที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่ได้เข้าถึงบทบาทของการคุ้มครองสิทธิทางทรัพย์สินในการเพิ่มความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ระดับโลกและระดับภูมิภาคการรัฐประหาร กรณีศึกษาแสดงให้เห็นว่าสถาบันทางทหารของประเทศกำลังพัฒนาเริ่มเป็นตัวแทนของคุณค่าของชนชั้นนำ ซึ่งมีปฏิกิริยา

ในทางตรงข้ามต่อความพยายามของรัฐในการจัดสรรสัดส่วนความร่ำรวยและการเวนคืนทรัพย์สิน หลังจากช่วงทศวรรษที่ 70 จนถึงปัจจุบันนี้ ยังไม่มีการวิเคราะห์เชิงประจักษ์ที่ได้ทดสอบการยืนยัน ซึ่งเกิดขึ้นจากกรณีดังกล่าว โดยใช้ต้นแบบการศึกษาแบบช่วงเวลาและภาคตัดขวางทวิภาค จาก ช่วงเวลาดั้งแต่ทศวรรษที่ 70 ถึง 90 บทความนี้ได้ค้นหาข้อมูลของผลกระทบของอัตราส่วนของเงิน เข็มขึ้นตามสัญญาและมาตรการคุ้มครองความเสี่ยงของประเทศระหว่างประเทศ ซึ่งถูกพิจารณาว่าเป็น ตัวแปรแทนของสิทธิในทรัพย์สิน ในการลดความเป็นไปได้ของการเกิดรัฐประหาร ผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่าความเป็นไปได้ที่จะเกิดการรัฐประหารในประเทศกำลังพัฒนาซึ่งให้ความคุ้มครอง สิทธิในทรัพย์สิน (ในฐานะที่เป็นบทบาทหนึ่งของมาตรการเหล่านี้) จะลดลง ผลกระทบของการ คุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินต่อความเป็นไปได้ของการเกิดการรัฐประหารที่ลดลงแสดงให้เห็นถึง ความสำคัญทางสถิติในแอฟริกา เอเชีย และละตินอเมริกา ผลดังกล่าวยังคงเป็นความจริงแม้ว่าใน เวลาที่แบบจำลองของโลกจะขึ้นอยู่กับการวิเคราะห์ความอ่อนไหว ซึ่งเป็นที่ที่เหตุการณ์รัฐประหาร ที่ล่าสมัยรวมอยู่เป็นปัจจัยควบคุมมากกว่าช่วงเวลา 6 ปี

โบห์ลเคน (Bohlken, 2010) แม้ในเวลาที่ไม่มีการเลือกตั้ง บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งก็ยังคง ต้องประสบกับการคุกคามต่อความอยู่รอดของตนซึ่งอาจชักนำให้บุคคลดังกล่าวลดพฤติกรรมเห็น แก่ตัวและการแสวงหาค่าเช่าในทางเศรษฐกิจ ข้าพเจ้าเปรียบเทียบความแตกต่างของสิ่งจูงใจของผู้ ดำรงตำแหน่งในการลดการรีดค่าเช่าทางเศรษฐกิจเมื่อบุคคลดังกล่าวเผชิญหน้ากับการคุกคามของ การถูกล้มล้างอำนาจซึ่งตรงข้ามกับเมื่อบุคคลดังกล่าวเผชิญหน้ากับการเลือกตั้งที่มีการแข่งขัน ข้อ แตกต่างที่สำคัญระหว่างสถานการณ์ดังกล่าวคือ ในขณะที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้รับตำแหน่งเนื่องจาก การปลดบุคคลผู้ดำรงตำแหน่ง กลุ่มบุคคลที่ล้มล้างอำนาจของรัฐบาลได้รับอำนาจเนื่องจากผลของ การกระทำของตน ผลของการศึกษาแสดงให้เห็นว่าบางครั้งการคุกคามของการรัฐประหารก็ทำให้ผู้ ดำรงตำแหน่งดำเนินการรีดค่าเช่าน้อยกว่าเมื่อบุคคลดังกล่าวทำเมื่ออยู่ใต้การเลือกตั้ง อย่างไรก็ตาม เมื่อมูลค่าของการดำรงตำแหน่งในอนาคตสูงเพียงพอ การคุกคามของการรัฐประหารก็ไม่สามารถ ควบคุมบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งให้อยู่ในระเบียบได้เลย ข้าพเจ้ายังพบว่าความเป็นไปได้ที่ผู้ดำรง ตำแหน่งซึ่งเผชิญหน้ากับการคุกคามทางการเลือกตั้งและทางการรัฐประหาร หรืออยู่ภายใต้เงื่อนไข เฉพาะใด ๆ จะถูกล้มล้างอำนาจมีน้อยกว่าบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งเผชิญหน้าเฉพาะความคุกคาม การรัฐประหาร โดยเป็นผลที่สอดคล้องกับหลักฐานประจักษ์ที่มีอยู่เรื่องอิทธิพลของระบบการ ปกครองต่อผลการดำเนินการทางเศรษฐกิจและการเกิดการรัฐประหาร

ฮิโรอิ (Hiroi, 2014) โดยพิจารณาตามต้นแบบความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทาง เศรษฐกิจและความเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองซึ่งพัฒนาโดย บอยซ์ เอช โมกลู และ โรบินสัน เราพัฒนาทฤษฎีซึ่งเน้นไปที่ลักษณะทางโครงสร้างของสังคมและผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลง

นโยบายในสถานการณ์ดังกล่าว เราจัดวางความเปลี่ยนแปลงนโยบายที่สำคัญในสังคมที่ไม่เท่าเทียมกันหรือสังคมที่มีสินทรัพย์เฉพาะชกนำไปเกิดการรัฐประหารผู้นำทางการเมืองที่ดำรงตำแหน่งโดยกลุ่มบุคคลชนชั้นนำที่สูญเสียประโยชน์เพื่อป้องกันหรือลดความสูญเสียซึ่งเกี่ยวข้องกับ การเปลี่ยนแปลงนโยบาย การวิเคราะห์เชิงประจักษ์ของเราชี้ให้เห็นว่าความเสี่ยงของการรัฐประหารเกิดขึ้นอย่างมากในช่วงเวลาของการเปลี่ยนแปลงนโยบายที่สำคัญในสังคมซึ่งมีการกระจายรายได้ที่ไม่สมดุลและสังคมซึ่งถูกควบคุมโดยการผลิตโดยสินทรัพย์เฉพาะอย่าง เช่น น้ำมัน การทำเหมือง และการเกษตรกรรม

เบลล์ (Bell, 2015) แม้ว่าประมาณหนึ่งในสี่ของความพยายามในการทำรัฐประหารจะเกิดขึ้นในช่วงระหว่างที่เกิดสงครามการเมืองอย่างต่อเนื่อง นักวิชาการยังคงไม่ได้ทำการวิเคราะห์ว่า เหตุการณ์สงครามกลางเมืองส่งผลกระทบต่อความพยายามและผลลัพธ์ของการรัฐประหารได้อย่างไร เราได้จัดการวิเคราะห์เชิงประจักษ์ความสัมพันธ์ระหว่างสงครามการเมืองที่กำลังเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องกับกิจกรรมรัฐประหาร โดยผลจากการวิเคราะห์มีดังนี้ 1. สงครามเพิ่มความเสี่ยงของการพยายามทำรัฐประหาร แม้ว่า 2. ความพยายามในการทำรัฐประหารในช่วงสงครามจะมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จน้อยกว่ามากก็ตาม และ 3. ความเสี่ยงในการเกิดการรัฐประหารในช่วงสงครามมีสูงกว่ามากเมื่อรัฐเผชิญหน้ากับกลุ่มกบฏที่มีความเข้มแข็งมากกว่า ซึ่งก่อให้เกิดการคุกคามที่เพิ่มขึ้น ต่อการอยู่รอดทางการเมืองของรัฐบาลที่ดำรงตำแหน่ง เราพิจารณาว่าผลของการวิเคราะห์นี้เกิดจากผลกระทบที่เป็นอันตรายของสงครามที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องต่อสวัสดิภาพของกลุ่มชนชั้นนำทางการเมืองทหารและทหารผู้มีความสามารถสูงสุดในการปฏิบัติการเพื่อพยายามทำรัฐประหาร เมื่อสงครามทำให้สวัสดิภาพของบุคคลดังกล่าวลดลงและก่อให้เกิดความไม่แน่นอนในอนาคตของรัฐ ผู้คิดซึ่งมีความสามารถจึงมีความยินดีที่จะยอมรับความเสี่ยงความพยายามในการทำรัฐประหารที่มีมากกว่าในกรณีที่บุคคลดังกล่าวอาจวางแผนในช่วงเวลาสงบ เหตุจูงใจในการทำรัฐประหารมีสูงสุดเมื่อมีความเป็นไปได้มากขึ้นที่บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งจะพ่ายแพ้สงคราม และเหตุผลนี้ทำให้ผู้คิดการทำรัฐประหารพยายามก่อการรัฐประหารมากขึ้นและมีความเสี่ยงมากขึ้นเมื่อกบฏมีความเข้มแข็งกว่า

พิลสเตอร์ และ โบห์เมิร์ต (Pilster & Bohmelt, 2012) งานเขียนที่มีอยู่เรื่องประสิทธิภาพทางการเมืองทหารก่อให้เกิดข้ออ้างที่ตรงไปตรงมาว่าระบอบประชาธิปไตยประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพมากกว่าในการชนะสงครามระหว่างรัฐ กลไกหนึ่งซึ่งอธิบายความสัมพันธ์นี้ได้ว่า ผลกระทบที่สำคัญของประเภทของระบอบการปกครองบนความสัมพันธ์ของพลเมืองและทหารอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม ยังคงไม่มีการสำรวจความสัมพันธ์นี้เป็นระบบ และเป็นที่น่าประหลาดใจว่ายังคงขาดแคลน การวิจัยเชิงประจักษ์ที่ถูกต้องแม่นยำในประเด็นนี้ เพื่อเป็นการ

แก้ไขปัญหานี้ การศึกษานี้ได้ค้นคว้ารูปแบบของความสัมพันธ์ของพลเรือนและทหารตามประเภทของระบอบการปกครองต่าง ๆ กล่าวคือ ระบอบการปกครองที่เป็นประชาธิปไตย และระบอบการปกครองที่ไม่เป็นประชาธิปไตย กล่าวโดยละเอียดคือ ผู้เขียนได้ทำการตรวจสอบว่า ประชาธิปไตยสามารถป้องกันการเกิดรัฐประหารได้หรือไม่อย่างไร กล่าวคือ กลยุทธ์ที่ใช้ในการป้องกันมิให้กองทัพยึดอำนาจ ข้อโต้แย้งหลักได้มาจากตรรกะด้านตัวการตัวแทนและข้ออ้างที่ว่า การป้องกันการเกิดรัฐประหารเป็นทั้งเครื่องมือที่มีความน่าสนใจน้อยกว่าและเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับหลักการทางประชาธิปไตย โดยการวิเคราะห์ข้อมูลอนุกรมเวลาและเชิงตัดขวางซึ่งรวบรวมมาใหม่ในเรื่องความพยายามในการป้องกันการเกิดรัฐประหารของรัฐในระหว่างปี ค.ศ. 1975 – 1999 ได้มีการทดสอบข้อสันนิษฐานหลักในกรอบเชิงคุณภาพ

ไธยน์ และพาวเวลล์ (Thyne & Powell, 2014) รายงานฉบับนี้พิจารณาว่ารัฐประหารมีผลกระทบต่อการทำให้เป็นประชาธิปไตยอย่างไร งานวิจัยในปัจจุบันเน้นไปที่การรัฐประหารในฐานะที่เป็นการคุกคามประชาธิปไตยที่รวมเป็นหนึ่งในอันดับยประสพการณ์ ผู้จัดทำนโยบายได้ปรับตัวเข้ากับมุมมองนี้โดยมองว่าการรัฐประหารเป็นกลยุทธ์ที่ไม่เหมาะสมซึ่งจะต้องถูกจำกัด โดยรัฐมักจะหยุดการช่วยเหลือและองค์ระหว่างประเทศจะระงับความเป็นสมาชิกหลังจากการรัฐประหาร ในขณะที่การรัฐประหารทำให้เกิดความสับสนในการรวมเข้าเป็นหนึ่งเดียวกันของประชาธิปไตยอย่างชัดเจน เป็นที่น่าสังเกตว่าการทำรัฐประหารส่วนใหญ่ไม่เกิดขึ้นในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ดังนั้น เราจึงเน้นไปที่ระบอบการปกครองแบบเผด็จการเพื่อค้นหาว่าการรัฐประหารอาจเปิดเส้นทางที่นำไปสู่ประชาธิปไตยได้อย่างไร ลำดับแรกเราได้แย้งว่าการทำรัฐประหารที่ประสบความสำเร็จจะต้องส่งเสริมการทำให้เป็นประชาธิปไตยเนื่องจากผู้นำมีแรงจูงใจที่จะต้องทำให้เกิดประชาธิปไตยอย่างรวดเร็วเพื่อที่จะสร้างความชอบธรรมทางการเมืองและการเติบโตทางเศรษฐกิจ ลำดับที่สอง เรามองว่าการรัฐประหารที่ล้มเหลวเป็นสัญญาณที่น่าเชื่อถือซึ่งผู้นำจะต้องทำการปฏิรูปที่มีความหมายเพื่อที่จะได้อยู่ในตำแหน่งต่อไป การวิเคราะห์เชิงประจักษ์สนับสนุนข้อโต้แย้งว่าการรัฐประหารส่งเสริมการเกิดประชาธิปไตยอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในรัฐซึ่งมีความเป็นไปได้น้อยที่สุดที่จะเกิดประชาธิปไตยโดยวิธีอื่น

พาวเวลล์ และไธยน์ (Powell & Thyne, 2011) การรัฐประหารเคยเป็นหัวข้อที่เป็นที่นิยมในหมู่นักวิชาการ แต่การวิจัยเรื่องรัฐประหารมีจำนวนลดน้อยในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา การลดลงนี้เนื่องจากมาในระหว่างเดือน มกราคม ค.ศ. 2008 ถึง เดือนธันวาคม ค.ศ. 2010 เกิดการรัฐประหารขึ้นเพียง 7 ครั้ง ทำให้การทำรัฐประหารในรอบ 10 ปีที่มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 36 ครั้ง เหตุผลอย่างหนึ่งที่สามารถอธิบายการขาดแคลนของงานวิจัยเรื่องการรัฐประหารคือ การขาดชุดข้อมูลที่ครอบคลุมทางด้านเวลาและภูมิศาสตร์เพื่อใช้ในการทดสอบทฤษฎี และรวมถึงการขาดแคลนการอภิปรายว่า

อะไรที่ทำให้การรัฐประหารแตกต่างจากกิจกรรมการต่อต้านระบอบการปกครองรูปแบบอื่น ๆ บทความนี้มุ่งที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยผู้เขียนได้นำเสนอชุดข้อมูลของการรัฐประหาร นับตั้งแต่ช่วง ค.ศ. 1950 ถึง ค.ศ. 2010 โดยเริ่มจากการอธิบายคำนิยามทางทฤษฎีของผู้เขียนและ ขั้นตอนการเข้ารหัส ขั้นตอนต่อไป ผู้เขียนได้ตรวจสอบแนวโน้มทั่วไปของข้อมูลตามเวลาและที่ว่าง ผู้เขียนสรุปโดยอธิบายเหตุผลว่าทำไมนักวิชาการซึ่งศึกษาข้อหวัต่าง ๆ รวมถึงสงครามการเมือง ความมั่นคงของระบอบการปกครอง และการทำให้เกิดประชาธิปไตย จะได้รับประโยชน์จากการให้ความสนใจการรัฐประหารมากขึ้น

เชนนอน, ไชยัน และไฮเดน (Shannon, Thyne & Hayden, 2015) ด้วยความพยายามถึง 10 ครั้งนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 2010 การรัฐประหารกลายเป็นเหตุการณ์ทั่วไปซึ่งมีความเกี่ยวข้องที่สำคัญกับการพัฒนาการเมืองของรัฐ นอกเหนือจากการแตกแยกภายในรัฐรัฐประหารยังมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ แม้ว่าการรัฐประหารจะมีผลกระทบที่สำคัญ เราจะไม่ค่อยทราบว่าการชวาคมระหว่างประเทศตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้เกิดปัญหานี้อย่างไร รายงานฉบับนี้ได้ศึกษาสิ่งที่ทำให้ตัวแสดงในโลกตอบสนองต่อการรัฐประหาร ทฤษฎีของเราแสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างความกังวลด้านกฎเกณฑ์ (เช่น การปกป้องประชาธิปไตย) และผลประโยชน์ทางวัตถุ (เช่น การคุ้มครองผู้ส่งออกน้ำมัน) ในฐานะที่เป็นปัจจัยที่สำคัญของการตอบสนองต่อการรัฐประหารในทางระหว่างประเทศ เราโต้แย้งว่า การรัฐประหารต่อระบอบประชาธิปไตย การรัฐประหารหลังสงครามเย็น การรัฐประหารในรัฐต่าง ๆ ซึ่งรวมเป็นหนึ่งในเดียวกับชวาคมระหว่างประเทศ มีความเป็นไปได้มากกว่าที่จะก่อให้เกิดการตอบสนองของสังคมโลก ผู้เขียนได้ศึกษาจำนวนสัญญาต่าง ๆ ซึ่งรัฐและองค์กรระหว่างประเทศต่าง ๆ ส่งไปยังรัฐที่มีการทำรัฐประหาร ในช่วงค.ศ. 1950 ถึง 2011 จากข้อมูลซึ่งรวบรวมมาใหม่ การวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าการรัฐประหารในระบอบการปกครองประชาธิปไตยและรัฐที่มีความร่ำรวยสามารถสร้างความสนใจได้มากกว่า รัฐต่าง ๆ จะตอบสนองเมื่อประชาธิปไตยถูกท้าทายโดยการทำรัฐประหาร ในขณะที่องค์กรระหว่างประเทศตอบสนองต่อการรัฐประหารในแอฟริกา และการรัฐประหารในช่วงหลังสงครามเย็น เราค้นพบว่ารัฐผู้ทำการค้ารายใหญ่และรัฐที่มีน้ำมันไม่ได้รับการตอบสนองที่จำเป็นที่น่าประหลาดใจ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าเมื่อมีการรัฐประหารเกิดขึ้นผู้แสดงในสังคมระหว่างประเทศถูกขับเคลื่อนด้วยความกังวลทางด้านกฎเกณฑ์มากกว่าผลประโยชน์ทางวัตถุ

ฮาร์กเนส (Harkness, 2014) การก่อรัฐประหาร โดยทหารได้ก่อให้เกิดการคุกคามอย่างต่อเนื่องต่อความมั่นคงทางการเมืองในประเทศแอฟริกา โดยได้ทำลายความพยายามในการสร้างประชาธิปไตย และจุดประกายไฟให้เกิดการจลาจล และนำไปสู่ช่วงเวลาแห่งระบอบการปกครองทางทหารที่สร้างความเสียหายเป็นระยะเวลายาวนาน การศึกษาข้ามประเทศเบื้องต้นพบหลักฐานที่

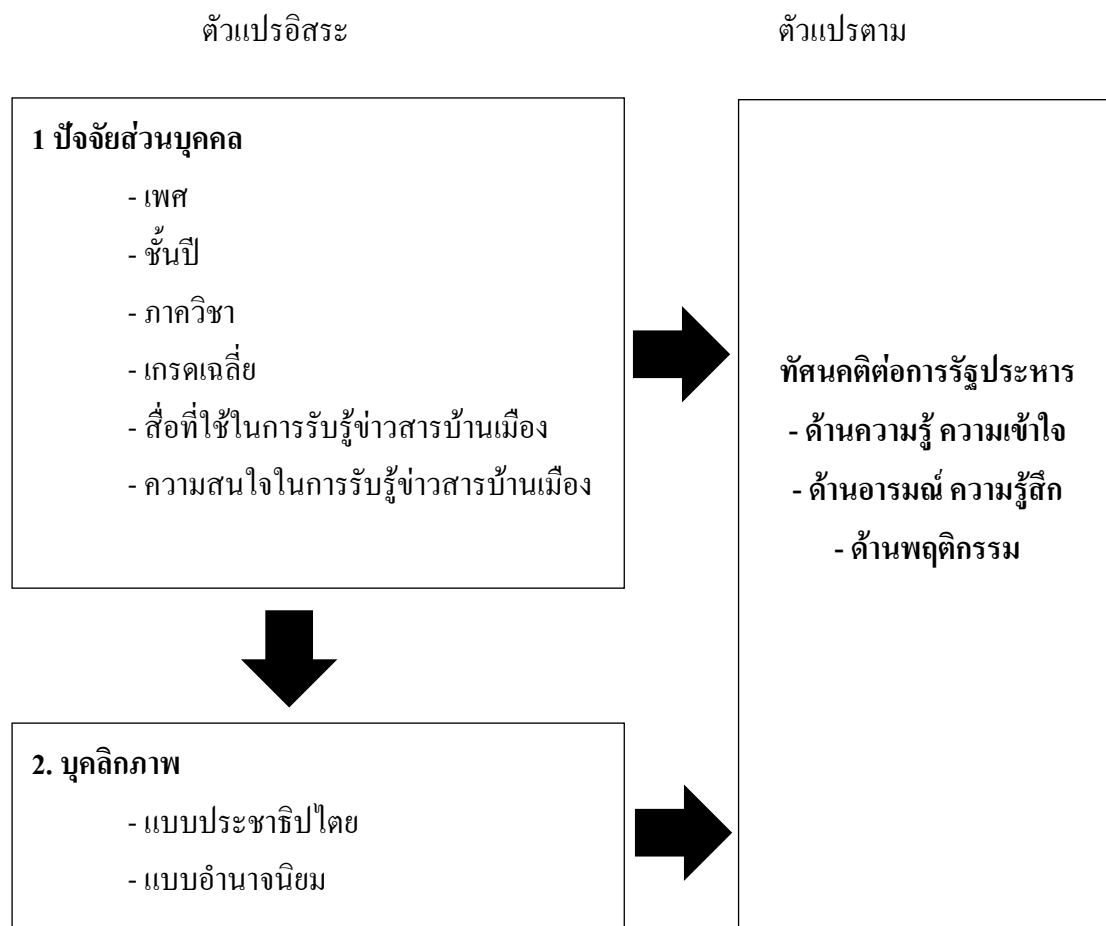
สอดคล้องกันเพียงเล็กน้อยซึ่งเชื่อมโยงลักษณะความเป็นชาติพันธุ์เข้ากับการรัฐประหาร นำไปสู่ งานอย่างมีแบบแผนและงานทางสถิติเรื่องความเสี่ยงของการเกิดรัฐประหารและการป้องกันการเกิด รัฐประหารเพื่อละเลยต่อการเมืองทางชาติพันธุ์ อย่างไรก็ตามบทความนี้ได้แย้งว่า ใน 2 บริบทที่ สำคัญของการพัฒนาการเมืองของแอฟริกา กล่าวคือ การให้อิทธิพล และการทำให้เป็น ประชาธิปไตย การเมืองทางชาติพันธุ์ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่ความเข้าใจของการเกิดการ รัฐประหาร หลักฐานจากการศึกษาและการวิเคราะห์ทางสถิติของข้อมูลเดิมของทั้งสองกรณีเรื่อง ประวัติศาสตร์ทางการเมืองและการเมืองทางชาติพันธุ์ของแอฟริกาแสดงให้เห็นว่าการจัดการชาติพันธุ์ ภายในสถาบันความมั่นคงเป็นตัวขับเคลื่อนให้เกิดความพยายามในการทำรัฐประหาร เมื่อผู้นำ พยายามสร้างกองทัพชาติพันธุ์ หรือทำลายกองทัพซึ่งก่อตั้งมาโดยบรรพบุรุษของตน ผู้นำได้กระตุ้น ให้เกิดการต่อต้านอย่างรุนแรงจากเจ้าหน้าที่ทหาร

พาวเวลล์ (Powell, 2012) การศึกษาที่ผ่านมาได้ยืนยันว่าผู้นำได้ป้องกันมิให้เกิดการ รัฐประหารในระบอบการปกครองของตนโดยการลดความสามารถหรือการจัดการของกองทัพของ ตนเพื่อให้เกิดการเคลื่อนย้าย บทความดังต่อไปนี้ได้ทดสอบประโยชน์ของความพยายามเหล่านี้ การป้องกันการรัฐประหารเชิงโครงสร้าง เช่น การคาดหวังว่าการถ่วงดุลอำนาจจะช่วยลด ความสามารถในการดำเนินการวางแผนการรัฐประหารโดยการสร้างอุปสรรคในการติดต่อ ประสานงานจำนวนมากแก่ทหาร เป็นที่คาดหวังว่าการป้องกันการเกิดรัฐประหารโดยการทำลาย กองกำลังด้วยทรัพยากรทางองค์กรจะช่วยลดความสมัครใจในการเข้าแทรกแซง อย่างไรก็ตาม เป็นที่คาดการณ์ว่าทรัพยากรทางองค์กรที่เพิ่มขึ้นก็จะไปเพิ่มความสามารถของกองทัพเช่นกัน ซึ่งจะ เพิ่มความเป็นไปได้ที่จะทำให้การรัฐประหารประสบความสำเร็จ ทฤษฎีถูกทดสอบในเชิงประจักษ์ โดยใช้ต้นแบบการเลือกตัวอย่างในโลกในช่วงปี ค.ศ. 1961-2000 ผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่ากล ยุทธ์การป้องกันการรัฐประหารเป็นอุปสรรคที่มีประสิทธิภาพของการดำเนินกิจกรรมการ รัฐประหาร และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ลักษณะของกองทัพมีความสำคัญต่อการรัฐประหารมากกว่า อิทธิพลทางเศรษฐกิจมาก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การ รัฐประหาร บุคลิกภาพ ทักษะคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาโดยมีตัวแปร อิสระ ได้แก่ 1. ปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย เพศ ชั้นปี ภาควิชา เกรดเฉลี่ย สื่อที่ใช้ในการรับรู้ ข่าวสารบ้านเมือง และความสนใจในการรับรู้ข่าวสารบ้านเมือง 2. บุคลิกภาพ ซึ่งประกอบด้วย บุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย และบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม และในส่วนของตัวแปรตาม ได้แก่

ทัศนคติต่อการรัฐประหาร ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ความเข้าใจ ด้านอารมณ์
ความรู้สึก และด้านพฤติกรรม จึงนำมาซึ่งกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง บุคลิกภาพที่มีผลต่อทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3 ประการคือ 1. เพื่อศึกษาบุคลิกภาพและทัศนคติต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา 2. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อบุคลิกภาพและทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 และ 3. เพื่อศึกษาบุคลิกภาพที่มีผลต่อทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557

ดำเนินการศึกษาตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การออกแบบการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือวิจัย
4. การสร้างเครื่องมือวิจัย
5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การออกแบบการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณเพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบบุคลิกภาพที่มีผลต่อทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 สรุปวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 5 กลุ่มตัวอย่างและรูปแบบการศึกษาวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง	รูปแบบการศึกษาวิจัย
นิสิตระดับปริญญาตรี คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ 1. ภาควิชารัฐศาสตร์ 2. ภาควิชานิติศาสตร์ 3. ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์	วิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 นิสิตระดับปริญญาตรี คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาจำนวนทั้งหมด 4,401 คน โดยผู้วิจัยใช้สูตรของทาโร ยามานะ (Yamane, 1973, p. 726 อ้างถึงใน ไพฑูรย์ โภธิสว่าง, 2556) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.05 ปรากฏได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 367 คน โดยมีสูตรดังนี้

สูตรการคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างดังนี้คือ

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N คือ ขนาดประชากรทั้งหมด

e คือ กลาดคลาดเคลื่อนอยู่ที่ระดับ .05

จำนวนนิสิตปริญญาตรีทั้งหมดของคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาจำนวน 4,401 คน เมื่อนำมาแทนค่าสูตร จะได้ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

$$n = \frac{4,401}{1 + (4,401 * 0.0025)}$$

$$n = \frac{4,401}{12.0025}$$

$$n = 366.67$$

เมื่อผลการคำนวณออกมาได้ 366.67 คน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างไว้ 367 คน เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างแล้ว ได้ดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างของประชากรใช้วิธีจัดกลุ่มแบบสัดส่วน (Stratified random sampling) ดังตาราง

ตารางที่ 6 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน

นิตยปริญาตรีคณะรัฐศาสตร์ และนิติศาสตร์	จำนวน ประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง				รวม
		ชั้นปี 1	ชั้นปี 2	ชั้นปี 3	ชั้นปี 4	
ภาควิชารัฐศาสตร์	1,341	23	26	30	33	112
ภาควิชานิติศาสตร์	862	16	17	18	21	72
ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์	2,198	25	66	60	32	183
รวม	4,401			367		

ที่มา : (ระบบทะเบียนมหาวิทยาลัยบูรพา ณ วันที่ 19 มกราคม 2559)

เมื่อทำการแบ่งสัดส่วนตัวอย่างจากทุกระดับชั้นแล้ว ผู้วิจัยทำการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการทำวิจัยขึ้นมา 1 ชุดคือ

1. แบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

แบบสอบถาม เป็นคำถามปลายปิด (Close-ended Question) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบ

ตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามต่อบุคลิกภาพโดยแบ่งเป็น 2 แบบ คือ

1. บุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย

2. บุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม

แบบสอบถามในตอนที่ 2 มีหลักเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง น้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง น้อย

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง มาก

ค่าเฉลี่ย 4.20 – 5.00 หมายถึง มากที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการรัฐประหาร

ปี พ.ศ. 2557 โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ

1. ด้านความรู้ ความเข้าใจ

2. ด้านอารมณ์ ความรู้สึก

3. ด้านพฤติกรรม

แบบสอบถามในตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating scales) ตามแบบของ
ลิเคิร์ต (Likert) เกณฑ์การวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (ไพฑูรย์ โพธิ์สว่าง, 2554,
134)

แบบสอบถามในตอนที่ 3 มีหลักเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง มากที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง มาก

ระดับ 3 หมายถึง ปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง น้อย

ระดับ 5 หมายถึง น้อยที่สุด

เมื่อรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่ในแต่ละกลุ่มข้างต้นได้แล้ว จะนำค่าเฉลี่ยของ
ระดับทัศนคติ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ สำหรับเกณฑ์ที่ผู้ศึกษาใช้ในการแปลความหมายหรือใช้ในการ
วัดระดับคะแนนทัศนคติ ดังนี้

$$\text{ช่วงกว้างของระดับทัศนคติ} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

$$\text{ช่วงกว้างของระดับทัศนคติ} = \frac{5 - 1}{5} = 0.8$$

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง มาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง น้อย

ค่าเฉลี่ย 4.20 – 5.00 หมายถึง น้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือวิจัย

1. ศึกษาแนวความคิดทฤษฎี ผลงานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติทางการเมือง การปฏิวัติรัฐประหาร แนวคิดทฤษฎีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การรัฐประหาร บุคลิกภาพ และทัศนคติ เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการศึกษาครั้งนี้

2. สร้างเครื่องมือแบบสอบถามเพื่อตอบจุดมุ่งหมายของการศึกษาให้ครอบคลุมตามกรอบแนวคิดของการศึกษา โดยขอรับการปรึกษาแนะนำจาก อาจารย์โชติสา ขาวสนิท อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปปรึกษากับอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ ร้อยตำรวจเอก ดร.วิเชียร ต้นศิริคงคล ดร.จักรี ไชยพิณี และดร.โชติสา ขาวสนิท เพื่อตรวจสอบความแม่นยำ (Validity) ของเนื้อหา (IOC) ซึ่งเป็นการหาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามในแบบสอบถามและวัตถุประสงค์

เกณฑ์การพิจารณาค่า IOC มีดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญทุกคน

n หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ค่าคะแนน 1 หมายถึง ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือสิ่งที่ต้องการวัด

0 หมายถึง ข้อคำถามที่ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือสิ่งที่ต้องการวัด

-1 หมายถึง ข้อคำถามที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือสิ่งที่ต้องการวัด

ทั้งนี้ ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 จะถือว่ามีความเที่ยงตรง สามารถนำไปใช้ได้ แต่หากข้อคำถามใดที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ผู้วิจัยจะต้องปรับเนื้อหาใหม่ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างนิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 30 ชุด เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น (Reliability Coefficient) ของครอนบาค อัลฟา (Cronbach's Alpha) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .901

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามจนถูกต้องสมบูรณ์แล้ว จัดพิมพ์และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

1.1 ผู้ศึกษาทำหน้าที่ออกหมายจากคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

1.2 ลงพื้นที่ เพื่อแจกแบบสอบถามให้กับประชากรกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ระดับปริญญาตรี จำนวน 367 ชุด ตามจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ในแต่ละระดับ

1.3 เก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำแบบสอบถามที่รวบรวมมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามหากครบถ้วนและสมบูรณ์ทุกฉบับจึงนำไปประมวลผลต่อไป

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามภาคสนาม มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลทั้งหมด จัดระเบียบและจัดกลุ่มข้อมูล จากนั้นจึงนำข้อมูลมาตรวจให้คะแนนและลงรหัส (Coding) ตรวจสอบความถูกต้องของการลงรหัส และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

1. ลักษณะทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของนิสิตที่ศึกษา ใช้สถิติค่าความความถี่ (Frequency) อัตราส่วนร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation = SD) ตามความเหมาะสม

2. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ซึ่งสถิติในการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 2 กลุ่มตัวอย่างและที่มากกว่า 2 กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการวิเคราะห์ผันแปรทางเดียว (One way analysis of variance) และทดสอบความแตกต่างหรือเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มโดยสถิติ t-Test, และทดสอบความแตกต่างหรือเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มโดยสถิติ F-test

การวิเคราะห์ข้อมูลได้แบ่งประเด็นการวิเคราะห์การใช้เครื่องมือการวิจัย คือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งใช้ข้อมูลจากแบบสอบถาม จำนวน 367 ชุด โดยทำการจำแนกข้อมูลตามลำดับดังนี้

1.1 ส่วนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลจะนำเสนอการวิเคราะห์ในเชิงบรรยายเป็นค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

1.2 ส่วนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์และประเมินบุคลิกภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจะนำเสนอการวิเคราะห์ในเชิงบรรยาย และแจกแจงความถี่เป็นร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) จากนั้นทำการจัดกลุ่มเพื่อความเหมาะสมในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในระดับบุคลิกภาพต่อไป

1.3 ส่วนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์ระดับทัศนคติต่อการรัฐประหารปี 2557 ของผู้ตอบแบบสอบถามโดยจะนำเสนอการวิเคราะห์ในเชิงบรรยาย และแจกแจงความถี่เป็นร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) จากนั้นทำการจัดกลุ่มเพื่อความเหมาะสมในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในระดับทัศนคติต่อการรัฐประหารต่อไป

1.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนที่ 1, 2 และ 3 เพื่อหาระดับความแตกต่างของทัศนคติทางการเมืองต่อการรัฐประหารของกลุ่มประชากรจำแนกตามประเด็นศึกษา ดังนี้ ปัจจัยส่วนบุคคล บุคลิกภาพ และทัศนคติ ที่แตกต่างกันของกลุ่มประชากรผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์การผันแปรทางเดียว (One way analysis of variance) และทดสอบระดับความแตกต่างหรือเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มโดยสถิติ t-Test, และทดสอบความแตกต่างหรือเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม โดยสถิติ F-test

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผล ประกอบด้วย

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม คือ สถิติที่ใช้ในการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (ไพฑูรย์ โปธิสว่าง, 2554, หน้า 167)

2. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าร้อยละ

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมและบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย และทัศนคติทางการเมืองต่อการรัฐประหาร

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์มีดังนี้

4.1 ความถี่

4.2 ร้อยละ

4.3 ค่าเฉลี่ย

4.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. สถิติทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ T-test และ F-test และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson correlation analysis)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อบุคลิกภาพที่มีผลต่อทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิสิตศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 โดยเก็บข้อมูลกับประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 367 คน ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลในวันที่ 1 พฤษภาคม 2559 ถึง 31 พฤษภาคม 2559 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอผลการวิจัย และแปลความหมายตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์บุคลิกภาพและทัศนคติต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิสิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อบุคลิกภาพและทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิสิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์บุคลิกภาพที่มีผลต่อทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิสิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

SD แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

t แทน ค่าสถิติในการแจกแจงแบบที

F แทน ค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกแบบทางเดียว

p แทน ค่าความน่าจะเป็นของความคลาดเคลื่อน

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปประมวลผลและนำเสนอผลดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 7 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	181	49.3
หญิง	186	50.7
รวม	367	100.0

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างในการศึกษารั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 50.7 ส่วนเพศชายมีจำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 49.3

ตารางที่ 8 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นปี 1	64	17.4
ชั้นปี 2	109	29.7
ชั้นปี 3	108	29.5
ชั้นปี 4	86	23.4
รวม	367	100.0

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างในการศึกษารั้งนี้ ส่วนใหญ่อยู่ชั้นปีที่ 2 จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 29.7 รองลงมาคือชั้นปีที่ 3 จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 29.5 ชั้นปีที่ 4 จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 23.4 และชั้นปีที่ 1 จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 17.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภาควิชา

ภาควิชา	จำนวน	ร้อยละ
รัฐศาสตร์	112	30.5
นิติศาสตร์	72	19.6
รัฐประศาสนศาสตร์	183	49.9
รวม	367	100.0

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 49.9 รองลงมาคือ ภาควิชารัฐศาสตร์ จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 30.5 และภาควิชานิติศาสตร์ จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 19.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 10 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเกรดเฉลี่ย

เกรดเฉลี่ย	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 2.00	19	5.2
2.00-2.50	132	36.0
2.51-2.99	105	28.6
3.00-3.50	94	25.6
ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป	17	4.6
รวม	367	100.0

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ยอยู่ที่ช่วง 2.00-2.50 จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 รองลงมาคือ เกรดเฉลี่ยช่วง 2.51-2.99 จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 เกรดเฉลี่ยช่วง 3.00-3.50 จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 25.6 เกรดเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 5.2 และเกรดเฉลี่ยตั้งแต่ 3,51 ขึ้นไป จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสื่อที่ใช้ในการรับรู้ข่าวสาร

สื่อที่ใช้ในการรับรู้ข่าวสาร	จำนวน	ร้อยละ
โทรทัศน์	114	31.1
วิทยุ	6	1.6
หนังสือพิมพ์	30	8.2
อินเทอร์เน็ต	217	59.1
รวม	367	100.0

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ส่วนใหญ่มีการรับรู้ข่าวสารผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 59.1 รองลงมาคือ โทรทัศน์ จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 31.1 หนังสือพิมพ์ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 8.2 และวิทยุ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 12 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความสนใจในการรับรู้ข่าวสารบ้านเมือง

ความสนใจในการรับรู้ข่าวสารบ้านเมือง	จำนวน	ร้อยละ
1-3 วัน/สัปดาห์	102	27.8
4-6 วัน/สัปดาห์	95	25.9
ติดตามเป็นประจำ	111	30.2
ไม่ติดตาม	4	1.1
นาน ๆ ครั้ง	55	15.0
รวม	367	100.0

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ส่วนใหญ่มีความสนใจในการรับรู้ข่าวสารบ้านเมือง โดยติดตามเป็นประจำ จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 30.2 รองลงมาคือ 1-3วัน/ต่อสัปดาห์ จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 27.8 4-6วัน/สัปดาห์ จำนวน 95 คน

คิดเป็นร้อยละ 25.9 นาน ๆ ครั้ง จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 15.0 และไม่ติดตาม จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์บุคลิกภาพและทัศนคติต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ของ นิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตยของนิสิตคณะ
รัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

บุคลิกภาพ	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	SD	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)			
1.บุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย								
1.1 พัฒนาความสามารถ และเพิ่มความรู้ให้กับตนเอง เพื่อส่งเสริมประชาธิปไตย	60 (16.3)	186 (50.7)	120 (32.7)	1 (0.3)	0 (0.0)	3.83	.689	มาก
1.2 มีส่วนรวมในทางการเมือง และการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตย เช่น การใช้สิทธิ เลือกตั้ง	64 (17.4)	137 (37.3)	137 (37.3)	25 (6.8)	4 (1.1)	3.63	.886	มาก
1.3 รู้จักสิทธิและหน้าที่ ของตนเองและของผู้อื่นตาม กฎระเบียบในสังคมของ ประชาธิปไตย	102 (27.8)	163 (44.4)	92 (25.1)	10 (2.7)	0 (0.0)	3.97	.799	มาก
1.4 เชื่อมั่นในระบอบการ ปกครองแบบประชาธิปไตย มากกว่าระบอบการปกครอง อื่น	91 (24.8)	135 (36.8)	119 (32.4)	17 (4.6)	5 (1.4)	3.79	.916	มาก
1.5 ให้ความเคารพซึ่งกัน และกัน ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น	136 (37.1)	158 (43.1)	62 (16.9)	9 (2.5)	2 (0.5)	4.14	.818	มาก

ตารางที่ 13 (ต่อ)

บุคลิกภาพ	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	SD	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)			
1.6 มีความอดทนและอดกลั้น ในความแตกต่างทั้งด้าน การรับรู้ ความคิด และรวมถึง ความรู้สึกที่มีต่อผู้อื่น	87 (23.7)	171 (46.6)	86 (23.4)	23 (6.3)	0 (0.0)	3.88	.842	มาก
1.7 เห็นแก่ประโยชน์ ส่วนรวมและทำเพื่อส่วนรวม มากกว่าส่วนตน	88 (24.0)	167 (45.5)	101 (27.5)	6 (1.6)	5 (1.4)	3.89	.832	มาก
1.8 ดำเนินชีวิตในการอยู่ ร่วมกันในสังคม อย่างสันติสุข มากกว่าใช้ความรุนแรง	105 (28.6)	178 (48.5)	73 (19.9)	11 (3.0)	0 (0.0)	4.03	.778	มาก
1.9 มีความรักชาติ และเห็น แก่ประเทศชาติเป็นสำคัญ	131 (35.7)	158 (43.1)	64 (17.4)	10 (2.7)	4 (1.1)	4.10	.855	มาก
1.10 เป็นคนมีเหตุผล โดย ใช้เหตุและผลในการตัดสินใจ ไม่ว่าจะ เป็นในเรื่องของตนเอง และส่วนรวม	112 (30.5)	180 (49.0)	62 (16.9)	12 (3.3)	1 (0.3)	4.06	.792	มาก
รวม						3.93	.821	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า นิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์มีบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยโดยรวม คือ 3.93 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ได้แก่ ข้อที่ให้ความเคารพซึ่งกันและกัน ทั้งต่อตนเองและผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.14 ข้อที่มีความ รักชาติ และเห็นแก่ประเทศชาติเป็นสำคัญมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.10 ข้อที่เป็นคนมีเหตุผล โดยใช้เหตุและ ผลในการตัดสินใจ ไม่ว่าจะ เป็นในเรื่องของตนเองและส่วนรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.06 ข้อที่ดำเนินชีวิต ในการอยู่ร่วมกันในสังคม อย่างสันติสุข มากกว่าใช้ความรุนแรงมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.03 ข้อที่รู้จักสิทธิ และหน้าที่ของตนเองและของผู้อื่นตามกฎระเบียบในสังคมของประชาธิปไตยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.97 ข้อที่เห็นแก่ประ โยชน์ส่วนรวมและทำเพื่อส่วนรวม มากกว่าส่วนตนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.89 ข้อที่มี

ความอดทนและอดกลั้น ในความแตกต่างทั้งด้านการรับรู้ ความคิด และรวมถึงความรู้สึกที่มีต่อผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.88 ข้อที่พัฒนาความสามารถและเพิ่มความรู้ให้กับตนเอง เพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.83 ข้อที่เชื่อมั่นในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยมากกว่าระบอบการปกครองอื่นมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.79 และข้อที่มีส่วนรวมในทางการเมืองและการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เช่น การใช้สิทธิเลือกตั้งมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.63 ตามลำดับ

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมของนิสิต
คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

บุคลิกภาพ	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	SD	ระดับ
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)			
2. บุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม								
2.1 ไม่ชอบให้ใครมามีอำนาจเหนือกว่าตนเอง	55 (15.0)	110 (30.0)	131 (35.7)	52 (14.2)	19 (5.2)	3.35	1.061	ปาน กลาง
2.2 มองคนในแง่ร้าย และมักจะประชดประชัน ดุจกดูแคลนหรือเหยียดหยามผู้อื่นและความสามารถของผู้อื่น	17 (4.6)	60 (16.3)	104 (28.3)	109 (29.7)	77 (21.0)	2.54	1.130	น้อย
2.3 ไม่ยอมรับต่อการวิพากษ์วิจารณ์โดยผู้อื่น	25 (6.8)	70 (19.1)	125 (34.1)	104 (28.3)	43 (11.7)	2.81	1.087	ปาน กลาง
2.4 ผู้ชายควรเป็นผู้นำมากกว่าผู้หญิง	27 (7.4)	63 (17.2)	145 (39.5)	75 (20.4)	57 (15.5)	2.80	1.121	ปาน กลาง
2.5 เชิดชู อ่อนน้อม ยอมจำนน และหวังพึ่งพาผู้ที่มีอำนาจ และมีบารมีมากกว่า	16 (4.4)	83 (22.6)	133 (36.2)	101 (27.5)	34 (9.3)	2.85	1.014	ปาน กลาง
2.6 ทำเพื่อประโยชน์ของตนเอง โดยไม่มองถึงความเดือดร้อนของผู้อื่น	28 (7.6)	49 (13.4)	89 (24.3)	124 (33.8)	77 (21.0)	2.53	1.182	น้อย
2.7 ใช้อำนาจในการบังคับขู่เข็ญ โดยให้ผู้อื่นทำตาม	22 (6.0)	61 (16.6)	76 (20.7)	93 (25.3)	115 (31.3)	2.41	1.251	น้อย

ตารางที่ 14 (ต่อ)

บุคลิกภาพ	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	SD	ระดับ
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)			
2. บุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม								
2.8 มองผู้อื่นในฐานะที่เป็น เครื่องมือที่จะสร้างความ ยิ่งใหญ่ให้กับตนเอง	27 (7.4)	54 (14.7)	89 (24.3)	81 (22.1)	116 (31.6)	2.44	1.272	น้อย
2.9 ให้ความสำคัญกับ เสรีภาพส่วนบุคคลน้อยกว่า อำนาจรัฐ	22 (6.0)	78 (21.3)	119 (32.4)	91 (24.8)	57 (15.5)	2.77	1.129	ปาน กลาง
2.10 ไม่เชื่อว่าบุคคลมี ความเท่าเทียมกัน ไม่ว่าในด้าน ชาติกำเนิด การศึกษาและฐานะ ทางสังคม	46 (12.5)	68 (18.5)	105 (28.6)	74 (20.2)	74 (20.2)	2.83	1.293	ปาน กลาง
	รวม					2.73	1.154	ปาน กลาง

จากตารางที่ 14 พบว่า นิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์มีบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 2.73 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อที่ไม่ชอบให้ใครมาใช้อำนาจเหนือกว่าตนเองมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.35 ข้อที่เชิดชูอ่อนน้อม ยอมจำนน และหวังพึ่งพาผู้ที่มีอำนาจ และมีบารมีมากกว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.85 ข้อที่ไม่เชื่อว่าบุคคลมีความเท่าเทียมกัน ไม่ว่าในด้านชาติกำเนิด การศึกษาและฐานะทางสังคมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.83 ข้อที่ไม่ยอมรับการวิพากษ์วิจารณ์โดยผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.81 ข้อที่ผู้ชายควรเป็นผู้นำมากกว่าผู้หญิงมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.80 และข้อที่ให้ความสำคัญกับเสรีภาพส่วนบุคคลน้อยกว่าอำนาจรัฐมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.77 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ข้อที่มองคนในแง่ร้าย และมักจะประชดประชัน ดูถูกดูแคลนหรือเหยียดหยามผู้อื่น และความสามารถของผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.54 ข้อที่ทำเพื่อประโยชน์ของตนเอง โดยไม่มองถึงความเดือดร้อนของผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.53 ข้อที่มองผู้อื่นในฐานะที่เป็นเครื่องมือที่จะสร้างความยิ่งใหญ่ให้กับตนเองมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.44 และข้อที่ใช้อำนาจในการบังคับขู่เข็ญ โดยให้ผู้อื่นทำตามมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.41 ตามลำดับ

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ของ
 นิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ด้านความรู้ ความเข้าใจ

ทัศนคติต่อการรัฐประหาร	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	SD	ระดับ
	มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย			
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด			
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)			
1. ด้านความรู้ ความเข้าใจ								
1.1 การรัฐประหาร	102	131	108	18	8	2.18	.967	มาก
ก่อให้เกิดความเสียหายกับ	(27.8)	(35.7)	(29.4)	(4.9)	(2.2)			
ประเทศชาติรวมทั้งเศรษฐกิจ								
สังคม และการเมืองการ								
ปกครอง								
1.2 การรัฐประหาร	100	135	103	28	1	2.17	.926	มาก
ก่อให้เกิดการทำลายและซาก	(27.2)	(36.8)	(28.1)	(7.6)	(0.3)			
ต่อการพัฒนาระบบ								
ประชาธิปไตย								
1.3 การรัฐประหารถือเป็น	98	135	103	30	1	2.19	.931	มาก
การละเมิดสิทธิมนุษยชน	(26.7)	(36.8)	(28.1)	(8.2)	(0.3)			
1.4 การรัฐประหารเป็นการ	107	133	104	22	1	2.12	.909	มาก
แทรกแซงทางการเมืองที่ไม่	(29.2)	(36.2)	(28.3)	(6.0)	(0.3)			
เป็นธรรม และไม่ชอบด้วย								
กฎหมาย								
1.5 การรัฐประหารเป็น	118	112	109	26	2	2.13	.967	มาก
เพียงอำนาจของคนส่วนน้อย	(32.2)	(30.5)	(29.7)	(7.1)	(0.5)			
ซึ่งไม่ใช่เสียงของคนส่วนใหญ่								
รวม						2.16	.940	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่า ทัศนคติต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ของนิสิตคณะรัฐศาสตร์ และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในด้านความรู้ ความเข้าใจ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 2.16 กล่าวคือ ทัศนคติด้านความรู้ ความเข้าใจต่อด้านลบของรัฐประหารตามมุมมองแบบ ประชาธิปไตยตัวแทนสมัยใหม่ของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา อยู่ใน

ระดับที่มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ข้อที่การรัฐประหารเป็นการแทรกแซงทางการเมืองที่ไม่เป็นธรรม และไม่ชอบด้วยกฎหมายมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.12 ข้อที่การรัฐประหารเป็นเพียงอำนาจของคนส่วนน้อยซึ่งไม่ใช่เสียงของคนส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.13 ข้อที่การรัฐประหารก่อให้เกิดการทำลายและยากต่อการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.17 ข้อที่การรัฐประหารก่อให้เกิดความเสียหายกับประเทศชาติรวมทั้งเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครองมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.18 และข้อที่การรัฐประหารถือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.19 ตามลำดับ

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ของ นิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ด้านอารมณ์ ความรู้สึก

ทัศนคติต่อการรัฐประหาร	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	SD	ลำดับ
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)			
2. ด้านอารมณ์ ความรู้สึก								
2.1 ไม่พอใจและไม่ยอมรับ การที่ทหารเข้ามาบีบบทบาท หรือเข้ามายุ่งเกี่ยวกับการเมือง ไม่ว่าจะกรณีใด ๆ นั้น	77 (21.0)	102 (27.8)	132 (36.0)	36 (9.8)	20 (5.4)	2.51	1.094	มาก
2.2 รู้สึกไม่พอใจกับการ รัฐประหารเพราะเป็นวิธีที่ล้า หลังและไม่เป็นที่ยอมรับของ สังคมโลกในปัจจุบัน	86 (23.4)	118 (32.2)	138 (37.6)	23 (6.3)	2 (0.5)	2.28	.912	มาก
2.3 รู้สึกว่าการรัฐประหาร เป็นเรื่องไม่ถูกต้อง ไม่เป็นที่ ยอมรับ เพราะเป็นวิถีทางที่ใช้ ความรุนแรง เผด็จการ และไม่ เป็นประชาธิปไตย	102 (27.8)	114 (31.1)	108 (29.4)	34 (9.3)	9 (2.5)	2.28	1.044	มาก

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ทัศนคติต่อการรัฐประหาร	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	SD	ลำดับ
	มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย			
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด			
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)			
2.ด้านอารมณ์ ความรู้สึก								
2.4 ไม่พอใจและไม่ยอมรับ	96	120	111	25	15	2.30	1.057	มาก
รัฐประหาร เพราะการ	(26.2)	(32.7)	(30.2)	(6.8)	(4.1)			
รัฐประหารนั้นเป็นเพียงการ								
กระทำของทหารกลุ่มหนึ่งเพื่อ								
รักษาผลประโยชน์ของทหาร								
เท่านั้น								
2.5 พึงพอใจและยอมรับ	103	114	119	27	4	2.22	.975	มาก
การปกครองในระบอบ	(28.1)	(31.1)	(32.4)	(7.4)	(1.1)			
ประชาธิปไตยว่าเป็นการ								
ปกครองที่ดีที่สุด								
	รวม					2.32	1.016	มาก

จากตารางที่ 16 พบว่า ทัศนคติต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ของนิสิตคณะรัฐศาสตร์ และนิสิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในด้านอารมณ์ ความรู้สึก อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 2.32 กล่าวคือ ทัศนคติด้านอารมณ์ ความรู้สึกทางลบต่อการรัฐประหาร เช่น การไม่พอใจ การไม่ยอมรับการรัฐประหารและการพอใจ ยอมรับประชาธิปไตยอันเป็นอารมณ์ ความรู้สึกที่สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตยตัวแทนสมัยใหม่ของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิสิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา อยู่ในระดับที่มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีทัศนคติต่อการรัฐประหาร โดยที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ข้อที่ไม่พอใจและไม่ยอมรับการที่ทหารเข้ามาบีบบทบาทหรือเข้ามายุ่งเกี่ยวกับการเมืองไม่ว่าจะกรณีใด ๆ นั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.51 ข้อที่ไม่พอใจและไม่ยอมรับรัฐประหาร เพราะการรัฐประหารนั้นเป็นเพียงการกระทำของทหารกลุ่มหนึ่งเพื่อรักษาผลประโยชน์ของทหารเท่านั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.30 ข้อที่รู้สึกไม่พอใจกับการรัฐประหารเพราะเป็นวิธีที่ล่าช้าและไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมโลกในปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.28 ข้อที่รู้สึกว่าการรัฐประหารเป็นเรื่องไม่ถูกต้องไม่เป็นที่ยอมรับ เพราะเป็นวิถีทางที่ใช้ความรุนแรง เผด็จการ และไม่ใช่วิถีทางประชาธิปไตยมีค่าเฉลี่ยอยู่

ที่ 2.28 และข้อที่พึงพอใจและยอมรับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยว่าเป็นการปกครองที่ดีที่สุดมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.22 ตามลำดับ

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทัศนคติต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ของ
นิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ด้านพฤติกรรม

ทัศนคติต่อการรัฐประหาร	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	SD	ลำดับ
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)			
3. ด้านพฤติกรรม								
3.1 สนับสนุนให้มีรัฐบาล มาจากการเลือกตั้งของ ประชาชนและยึดถือในเสียง ข้างมาก	135 (36.8)	113 (30.8)	91 (24.8)	22 (6.0)	6 (1.6)	2.05	1.002	มาก
3.2 สนับสนุนให้การ เมืองไทยมีความเป็น ประชาธิปไตย และไม่อยู่ใน ระบอบเผด็จการทหาร	125 (34.1)	95 (25.9)	123 (33.5)	16 (4.4)	8 (2.2)	2.15	1.014	มาก
3.3 กัดค้านการเกิด รัฐประหารเพราะเป็นการ กระทำโดยคนกลุ่มเดียว มี กฎเกณฑ์บังคับใช้ประชาชน ไม่มีสิทธิในการแสดงออก ขาด สิทธิและเสรีภาพ	105 (28.6)	109 (29.7)	119 (32.4)	22 (6.0)	12 (3.3)	2.26	1.040	มาก
3.4 กัดค้านการเกิด รัฐประหารเพราะไม่สามารถ พัฒนาประเทศให้ดีขึ้นได้ และ ไม่ใช่ทางออกของปัญหา ยัง ส่งผลเสียให้กับประเทศทั้งด้าน เศรษฐกิจ และการเมืองการ ปกครอง ประเทศไม่เกิดการ พัฒนา	109 (29.7)	96 (26.2)	125 (34.1)	23 (6.3)	14 (3.8)	2.28	1.074	มาก

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ทัศนคติต่อการรัฐประหาร	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	SD	ลำดับ
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)			
3. ด้านพฤติกรรม								
3.5 คัดค้านการรัฐประหาร	111	91	131	18	16	2.28	1.082	มาก
เพราะยังสร้างความแตกแยก และเกิดความสับสนในสังคม	(30.2)	(24.8)	(35.7)	(4.9)	(4.4)			
	รวม					2.20	1.042	มาก

จากตารางที่ 17 พบว่า ทัศนคติต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ของนิสิตคณะรัฐศาสตร์ และนิสิตสาคร มหาวิทยาลัยบูรพา ในด้านพฤติกรรม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 2.20 กล่าวคือ พฤติกรรมทางด้านลบต่อการรัฐประหาร เช่น การสนับสนุนประชาธิปไตย การคัดค้านการรัฐประหารอันเป็นพฤติกรรมที่สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตยตัวแทนสมัยใหม่ของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิสิตสาคร มหาวิทยาลัยบูรพา อยู่ในระดับที่มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีทัศนคติต่อการรัฐประหารโดยที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ข้อที่คัดค้านการเกิดรัฐประหาร เพราะไม่สามารถพัฒนาประเทศให้ดีขึ้นได้ และไม่ใช่วางออกของปัญหา ยังส่งผลเสียให้กับประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ และการเมืองการปกครอง ประเทศไม่เกิดการพัฒนามีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.28 ข้อที่คัดค้านการรัฐประหารเพราะยังสร้างความแตกแยกและเกิดความสับสนในสังคมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.28 คัดค้านการเกิดรัฐประหารเพราะเป็นการกระทำโดยคนกลุ่มเดียว มีกฎเกณฑ์บังคับใช้ประชาชน ไม่มีสิทธิในการแสดงออก ขาดสิทธิและเสรีภาพมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.26 ข้อที่สนับสนุนให้การเมืองไทยมีความเป็นประชาธิปไตย และไม่อยู่ในระบอบเผด็จการทหารมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.15 และข้อที่สนับสนุนให้มีรัฐบาลมาจากการเลือกตั้งของประชาชนและยึดถือในเสียงข้างมากมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.05 ตามลำดับ

**ตอนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อบุคลิกภาพและทัศนคติ
ของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี
พ.ศ. 2557**

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย
ของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามเพศ

เพศ	บุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย			ค่า	
	N	$\bar{X}$	SD	T	Sig.
ชาย	181	3.93	.613		
หญิง	186	3.92	.555	.025	.875
รวม	367	3.93	.584		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 18 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของเพศ ของนิสิตผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาระดับบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย พบว่า นิสิตเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 3.93

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ t-Test เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีคำตอบ 2 กลุ่ม คือ เพศชายและเพศหญิง พบว่า ค่า t เท่ากับ .025 และค่า Sig เท่ากับ .875 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ นิสิตที่มีเพศต่างกันมีบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตยที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมของ
นิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามเพศ

เพศ	บุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม			ค่า	
	N	$\bar{X}$	SD	t	Sig.
ชาย	181	2.84	.926		
หญิง	186	2.62	.783	5.902	.016
รวม	367	2.73	.855		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 19 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของเพศ ของนิสิตผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาระดับนัยสำคัญทางสถิติ พบว่า นิสิตเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 2.73

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ t-Test เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีคำตอบ 2 กลุ่ม คือ เพศชายและเพศหญิง พบว่า ค่า t เท่ากับ 5.902 และค่า Sig เท่ากับ .016 ซึ่งน้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงสามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ นิสิตที่มีเพศต่างกันมีบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์ และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ในด้านความรู้ความเข้าใจ จำแนกตามเพศ

เพศ	ด้านความรู้ ความเข้าใจ			ค่า	
	N	$\bar{X}$	SD	t	Sig.
ชาย	181	2.08	.790		
หญิง	186	2.23	.827	-1.716	.327
รวม	367	2.16	.808		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 20 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของเพศ ของนิสิตผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาระดับทัศนคติด้านความรู้ความเข้าใจ พบว่า นิสิตเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 2.16

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ t-Test เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระที่มีคำตอบ 2 กลุ่ม คือ เพศชายและเพศหญิง พบว่า ค่า t เท่ากับ -1.716 และค่า Sig เท่ากับ .327 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ นิสิตที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติด้านความรู้ความเข้าใจที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 21 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์ และนิสิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านอารมณ์ ความรู้สึกจำแนกตามเพศ

เพศ	ด้านอารมณ์ ความรู้สึก			ค่า	
	N	$\bar{X}$	SD	T	Sig.
ชาย	181	2.23	.804		
หญิง	186	2.39	.789	-1.966	.660
รวม	367	2.31	.797		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 21 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของเพศ ของนิสิตผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาระดับทัศนคติในด้านอารมณ์ ความรู้สึก พบว่า นิสิตเพศชายและเพศหญิง ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 2.31

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ t-Test เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย โดยตัวแปรอิสระ ที่มีคำตอบ 2 กลุ่ม คือ เพศชายและเพศหญิง พบว่า ค่า t เท่ากับ -1.966 และค่า Sig เท่ากับ .660 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ นิสิตที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติในด้านอารมณ์ ความรู้สึก ที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 22 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์ และนิสิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านพฤติกรรม จำแนกตามเพศ

เพศ	ด้านพฤติกรรม			ค่า	
	N	$\bar{X}$	SD	t	Sig.
ชาย	181	2.13	.886		
หญิง	186	2.27	.851	-1.548	.399
รวม	367	2.22	.869		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 22 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของเพศ ของนิสิตผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาระดับทัศนคติในด้านพฤติกรรม พบว่า นิสิตเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 2.22

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ t-Test เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีคำตอบ 2 กลุ่ม คือ เพศชายและเพศหญิง พบว่า ค่า t เท่ากับ -1.548 และค่า Sig เท่ากับ .399 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ นิสิตที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติเชิงลบในด้านพฤติกรรม ที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 23 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตยของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี	บุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย			ค่า	
	N	$\bar{X}$	SD	F	Sig.
ชั้นปี 1	64	3.90	.636		
ชั้นปี 2	109	3.98	.553		
ชั้นปี 3	108	3.92	.573	.601	.615
ชั้นปี 4	86	3.88	.598		
รวม	367	3.92	.590		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 23 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของชั้นปี ของนิสิตผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาระดับบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 1, ชั้นปีที่ 2, ชั้นปีที่ 3, และชั้นปีที่ 4 ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 3.92

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test (One Way Analysis of Variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีคำตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ ชั้นปี พบว่า ค่า F เท่ากับ .601 และค่า Sig เท่ากับ .615 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ นิสิตที่มีชั้นปีต่างกันมีบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย ที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมของ
นิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี	บุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม			ค่า	
	N	$\bar{X}$	SD	F	Sig.
ชั้นปี 1	64	2.83	.806	.738	.530
ชั้นปี 2	109	2.64	.947		
ชั้นปี 3	108	2.77	.890		
ชั้นปี 4	86	2.71	.750		
รวม	367	2.74	.848		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 24 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของชั้นปี ของนิสิตผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาระดับบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 1, ชั้นปีที่ 2, ชั้นปีที่ 3, และชั้นปีที่ 4 ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 2.74

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ F-test (One Way Analysis of Variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระที่มีคำตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ ชั้นปี พบว่า ค่า F เท่ากับ .738 และค่า Sig เท่ากับ .530 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ นิสิตที่มีชั้นปีต่างกันมีบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม ที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 25 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์
และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านความรู้
ความเข้าใจ จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี	ด้านความรู้ ความเข้าใจ			ค่า	
	N	$\bar{X}$	SD	F	Sig.
ชั้นปี 1	64	2.10	.773	1.161	.325
ชั้นปี 2	109	2.18	.828		
ชั้นปี 3	108	2.07	.753		
ชั้นปี 4	86	2.27	.885		
รวม	367	2.16	.810		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 25 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของชั้นปี ของนิสิตผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาระดับทัศนคติด้านความรู้ ความเข้าใจ พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 1, ชั้นปีที่ 2, ชั้นปีที่ 3, และชั้นปีที่ 4 ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 2.16

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test (One Way Analysis of Variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระที่มีค่าตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ ชั้นปี พบว่า ค่า F เท่ากับ 1.161 และค่า Sig เท่ากับ .325 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ นิสิตที่มีชั้นปีต่างกันมีทัศนคติด้านความรู้ความเข้าใจ ที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 26 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์ และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านอารมณ์ความรู้สึกร่วมกันตามชั้นปี

ชั้นปี	ด้านอารมณ์ ความรู้สึก			ค่า	
	N	$\bar{X}$	SD	F	Sig.
ชั้นปี 1	64	2.40	.742		
ชั้นปี 2	109	2.29	.804		
ชั้นปี 3	108	2.19	.788	1.796	.147
ชั้นปี 4	86	2.43	.837		
รวม	367	2.33	.793		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 26 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของชั้นปี ของนิสิตผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาระดับทัศนคติในด้านอารมณ์ ความรู้สึก พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 1, ชั้นปีที่ 2, ชั้นปีที่ 3, และชั้นปีที่ 4 ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 2.33

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test (One way analysis of variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีค่าตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ ชั้นปี พบว่า ค่า f เท่ากับ 1.796 และค่า Sig เท่ากับ .147 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ นิสิตที่มีชั้นปีต่างกันมีทัศนคติในด้านอารมณ์ ความรู้สึก ที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 27 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์ และนิสิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านพฤติกรรม จำแนกตามชั้นปี

ชั้นปี	ด้านพฤติกรรม			ค่า	
	N	$\bar{X}$	SD	F	Sig.
ชั้นปี 1	64	2.31	.852		
ชั้นปี 2	109	2.04	.719		
ชั้นปี 3	108	2.21	.919	1.953	.121
ชั้นปี 4	86	2.30	.975		
รวม	367	2.22	.866		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 27 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของชั้นปี ของนิสิตผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาระดับทัศนคติในด้านพฤติกรรม พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 1, ชั้นปีที่ 2, ชั้นปีที่ 3, และชั้นปีที่ 4 ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 2.22

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ F-test (One Way Analysis of Variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีค่าตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ ชั้นปี พบว่า ค่า F เท่ากับ 1.953 และค่า Sig เท่ากับ .121 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ นิสิตที่มีชั้นปีต่างกันมีทัศนคติในด้านพฤติกรรม ที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 28 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย ของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิสิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามภาควิชา

ภาควิชา	บุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย			ค่า	
	N	$\bar{X}$	SD	F	Sig.
รัฐศาสตร์	112	3.99	.609		
นิติศาสตร์	72	3.96	.478		
รัฐประศาสนศาสตร์	183	3.88	.604	.601	.615
รวม	367	3.94	.564		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 28 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของภาควิชา ของนิสิต ผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาระดับบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย พบว่า นิสิตภาควิชารัฐศาสตร์, นิติศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยโดยรวม อยู่ที่ 3.94

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test (One way analysis of variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีค่าตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ ภาควิชา พบว่า ค่า f เท่ากับ .601 และค่า Sig เท่ากับ .615 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ นิสิตที่มีภาควิชาต่างกัันมี บุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย ที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 29 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมของ นิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามภาควิชา

ภาควิชา	บุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม			ค่า	
	N	$\bar{X}$	SD	F	Sig.
รัฐศาสตร์	112	2.84	.849	.738	.530
นิติศาสตร์	72	2.65	.783		
รัฐประศาสนศาสตร์	183	2.69	.896		
รวม	367	2.73	.843		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 29 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของภาควิชา ของนิสิต ผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาระดับบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม พบว่า นิสิตภาควิชารัฐศาสตร์, นิติศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง และมีค่าเฉลี่ย โดยรวมอยู่ที่ 2.73

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test (One way analysis of variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีค่าตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ ภาควิชา พบว่า ค่า F เท่ากับ .738 และค่า Sig เท่ากับ .530 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ นิสิตที่มีภาควิชาต่างกัันมี บุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม ที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 30 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์ และนิสิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านความรู้ ความเข้าใจ จำแนกตามภาควิชา

ภาควิชา	ด้านความรู้ ความเข้าใจ			ค่า	
	N	$\bar{X}$	SD	F	Sig.
รัฐศาสตร์	112	2.15	.764	.056	.946
นิติศาสตร์	72	2.19	.861		
รัฐประศาสนศาสตร์	183	2.15	.824		
รวม	367	2.16	.816		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 30 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของภาควิชา ของนิสิต ผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาระดับทัศนคติในด้านความรู้ ความเข้าใจ พบว่า นิสิตภาควิชา รัฐศาสตร์, นิติศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 2.16

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test (One way analysis of variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีค่าตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ ภาควิชา พบว่า ค่า F เท่ากับ .056 และค่า Sig เท่ากับ .946 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ นิสิตที่มีภาควิชาต่างกันมีทัศนคติในด้านความรู้ ความเข้าใจ ที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 31 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์ และนิสิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านอารมณ์ ความรู้สึก จำแนกตามภาควิชา

ภาควิชา	ด้านอารมณ์ ความรู้สึก			ค่า	
	N	$\bar{X}$	SD	F	Sig.
รัฐศาสตร์	112	2.42	.699	2.404	.092
นิติศาสตร์	72	2.37	.880		
รัฐประศาสนศาสตร์	183	2.22	.817		
รวม	367	2.34	.799		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 31 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของภาควิชา ของนิสิต ผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาระดับทัศนคติในด้านอารมณ์ ความรู้สึก พบว่า นิสิตภาควิชา รัฐศาสตร์, นิติศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 2.34

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ F-test (One way analysis of variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีค่าตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ ภาควิชา พบว่า ค่า F เท่ากับ 2.404 และค่า Sig เท่ากับ .092 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ นิสิตที่มีภาควิชาต่างกันมี ทัศนคติในด้านอารมณ์ ความรู้สึก ที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 32 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์ และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านพฤติกรรม จำแนกตามภาควิชา

ภาควิชา	ด้านพฤติกรรม			ค่า	
	N	$\bar{X}$	SD	F	Sig.
รัฐศาสตร์	112	2.23	.867	1.425	.242
นิติศาสตร์	72	2.32	.996		
รัฐประศาสนศาสตร์	183	2.13	.816		
รวม	367	2.23	.893		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 32 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของภาควิชา ของนิสิต ผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาระดับทัศนคติในด้านพฤติกรรม พบว่า นิสิตภาควิชา รัฐศาสตร์, นิติศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยโดยรวม อยู่ที่ 2.23

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ F-test (One way analysis of variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีค่าตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ ภาควิชา พบว่า ค่า F เท่ากับ 1.425 และค่า Sig เท่ากับ .242 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึง

ไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ นิสิตที่มีภาควิชาต่างกันมีทัศนคติในด้านพฤติกรรม ที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 33 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตยของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

เกรดเฉลี่ย	บุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย			ค่า	
	N	$\bar{X}$	SD	F	Sig.
ต่ำกว่า 2.00	19	3.88	.648	1.440	.238
2.00 - 2.50	132	3.85	.523		
2.51 - 2.99	105	4.01	.604		
3.00 - 3.50	94	3.99	.612		
ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป	17	3.74	.611		
รวม	367	3.89	.599		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 33 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของเกรดเฉลี่ย ของนิสิตผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาระดับบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย พบว่า นิสิตที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00, 2.00-2.50, 2.51-2.99, 3.00-3.50 และตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 3.89

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test (One Way Analysis of Variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีค่าตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ เกรดเฉลี่ย พบว่า ค่า F เท่ากับ 1.440 และค่า Sig เท่ากับ .238 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ นิสิตที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันมีบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย ที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 34 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมของ
 นิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

เกรดเฉลี่ย	บุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม			ค่า	
	N	$\bar{X}$	SD	F	Sig.
ต่ำกว่า 2.00	19	2.55	.725		
2.00 - 2.50	132	2.71	.853	1.434	.240
2.51 - 2.99	105	2.75	.892		
3.00 - 3.50	94	2.71	.854		
ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป	17	3.05	.936		
รวม	367	2.75	.852		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 34 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของเกรดเฉลี่ย ของนิสิต ผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาระดับบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม พบว่า นิสิตที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00, 2.00-2.50, 2.51-2.99, 3.00-3.50 และตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 2.75

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ F-test (One Way Analysis of Variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีค่าตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ เกรดเฉลี่ย พบว่า ค่า F เท่ากับ 1.434 และค่า Sig เท่ากับ .240 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ นิสิตที่มีเกรดเฉลี่ย ต่างกันมีบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม ที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 35 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์ และนิสิตาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านความรู้ ความเข้าใจ จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

เกรดเฉลี่ย	ด้านความรู้ ความเข้าใจ			ค่า	
	N	$\bar{X}$	SD	F	Sig.
ต่ำกว่า 2.00	19	2.49	.831	1.060	.376
2.00 - 2.50	132	2.12	.806		
2.51 - 2.99	105	2.17	.814		
3.00 - 3.50	94	2.10	.882		
ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป	17	2.26	.754		
รวม	367	2.23	.805		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 35 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของเกรดเฉลี่ย ของนิสิต ผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาระดับทัศนคติในด้านความรู้ ความเข้าใจ พบว่า นิสิตที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00, 2.00-2.50, 2.51-2.99, 3.00-3.50 และตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 2.23

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ F-test (One Way Analysis of Variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีค่าตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ เกรดเฉลี่ย พบว่า ค่า F เท่ากับ 1.060 และค่า Sig เท่ากับ .376 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ นิสิตที่มีเกรดเฉลี่ย ต่างกันมีทัศนคติด้านความรู้ความเข้าใจ ที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 36 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์ และนิสิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านอารมณ์ ความรู้สึกจำแนกตามเกรดเฉลี่ย

เกรดเฉลี่ย	ด้านอารมณ์ ความรู้สึก			ค่า	
	N	$\bar{X}$	SD	F	Sig.
ต่ำกว่า 2.00	19	2.48	.650	.515	.725
2.00 - 2.50	132	2.25	.825		
2.51 - 2.99	105	2.32	.790		
3.00 - 3.50	94	2.34	.826		
ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป	17	2.41	.679		
รวม	367	2.36	.754		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 36 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของเกรดเฉลี่ย ของนิสิต ผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาระดับทัศนคติในด้านอารมณ์ ความรู้สึก พบว่า นิสิตที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00, 2.00-2.50, 2.51-2.99, 3.00-3.50 และตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ และมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 2.36

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test (One way analysis of variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีค่าตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ เกรดเฉลี่ย พบว่า ค่า F เท่ากับ .515 และค่า Sig เท่ากับ .725 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ นิสิตที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันมีระดับทัศนคติในด้านอารมณ์ ความรู้สึก ที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 37 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์ และนิสิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านพฤติกรรม จำแนกตามเกรดเฉลี่ย

เกรดเฉลี่ย	ด้านพฤติกรรม			ค่า	
	N	$\bar{X}$	SD	F	Sig.
ต่ำกว่า 2.00	19	2.29	.895	.865	.485
2.00 - 2.50	132	2.10	.867		
2.51 - 2.99	105	2.20	.841		
3.00 - 3.50	94	2.29	.909		
ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป	17	2.35	.841		
รวม	367	2.25	.871		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 37 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของเกรดเฉลี่ย ของนิสิต ผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาระดับทัศนคติในด้านพฤติกรรม พบว่า นิสิตที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00, 2.00-2.50, 2.51-2.99, 3.00-3.50 และตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ และมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 2.25

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test (One way analysis of variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีค่าตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ เกรดเฉลี่ย พบว่า ค่า F เท่ากับ .865 และค่า Sig เท่ากับ .485 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ นิสิตที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันมีระดับทัศนคติในด้านพฤติกรรม ที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 38 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย
ของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามสื่อที่ใช้ใน
การรับรู้ข่าวสาร

สื่อที่ใช้ในการรับรู้ข่าวสาร	บุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย			ค่า	
	N	$\bar{X}$	SD	F	Sig.
โทรทัศน์	114	4.02	.588		
วิทยุ	6	3.51	.402		
หนังสือพิมพ์	30	3.96	.622	1.894	.111
อินเทอร์เน็ต	217	3.88	.573		
รวม	367	3.84	.546		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 38 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสื่อที่ใช้ในการรับรู้
ข่าวสาร ของนิสิตผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาระดับบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย พบว่า นิสิตที่
ใช้สื่อ โทรทัศน์, วิทยุ, หนังสือพิมพ์ และอินเทอร์เน็ต ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และ
มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 3.84

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test (One way analysis of variance)
เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีคำตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ สื่อที่ใช้
ในการรับรู้ข่าวสาร พบว่า ค่า F เท่ากับ 1.894 และค่า Sig เท่ากับ .111 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ นิสิตที่ใช้
สื่อในการรับรู้ข่าวสารต่างกันมีระดับบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย ที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 39 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมของ
 นิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามสื่อที่ใช้ในการรับรู้
 ข่าวสาร

สื่อที่ใช้ในการรับรู้ข่าวสาร	บุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม			ค่า	
	N	$\bar{X}$	SD	F	Sig.
โทรทัศน์	114	2.67	.845		
วิทยุ	6	2.95	.931		
หนังสือพิมพ์	30	2.70	.930	.813	.517
อินเทอร์เน็ต	217	2.76	.863		
รวม	367	2.77	.892		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 39 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสื่อที่ใช้ในการรับรู้
 ข่าวสาร ของนิสิตผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาระดับบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม พบว่า นิสิตที่ใช้
 สื่อ โทรทัศน์, วิทยุ, หนังสือพิมพ์ และอินเทอร์เน็ต ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
 และมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 2.77

จากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ F-test (One way analysis of variance)
 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีคำตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ สื่อที่ใช้
 ในการรับรู้ข่าวสาร พบว่า ค่า F เท่ากับ .813 และค่า Sig เท่ากับ .517 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ นิสิตที่ใช้
 สื่อในการรับรู้ข่าวสารต่างกันมีระดับบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม ที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 40 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์ และนิสิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านความรู้ ความเข้าใจ จำแนกตามสื่อที่ใช้ในการรับรู้ข่าวสาร

สื่อที่ใช้ในการรับรู้ข่าวสาร	ด้านความรู้ ความเข้าใจ			ค่า	
	N	$\bar{X}$	SD	F	Sig.
โทรทัศน์	114	2.09	.792		
วิทยุ	6	2.10	.787		
หนังสือพิมพ์	30	2.37	.954	1.022	.383
อินเทอร์เน็ต	217	2.17	.801		
รวม	367	2.18	.834		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 40 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสื่อที่ใช้ในการรับรู้ข่าวสาร ของนิสิตผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาระดับทัศนคติในด้านความรู้ความเข้าใจ พบว่า นิสิตที่ใช้สื่อ โทรทัศน์, วิทยุ, หนังสือพิมพ์ และอินเทอร์เน็ต ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 3.81

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test (One Way Analysis of Variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีคำตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ สื่อที่ใช้ในการรับรู้ข่าวสาร พบว่า ค่า F เท่ากับ 1.022 และค่า Sig เท่ากับ .383 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ นิสิตที่ใช้สื่อในการรับรู้ข่าวสารต่างก็มีระดับทัศนคติในด้านความรู้ความเข้าใจที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 41 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์ และนิสิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านอารมณ์ ความรู้สึก จำแนกตามสื่อที่ใช้ในการรับรู้ข่าวสาร

สื่อที่ใช้ในการรับรู้ข่าวสาร	ด้านอารมณ์ ความรู้สึก			ค่า	
	N	$\bar{X}$	SD	F	Sig.
โทรทัศน์	114	2.18	.814		
วิทยุ	6	2.33	.755		
หนังสือพิมพ์	30	2.62	.883	2.642	.049
อินเทอร์เน็ต	217	2.34	.771		
รวม	367	2.37	.806		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 41 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสื่อที่ใช้ในการรับรู้ข่าวสาร ของนิสิตผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาระดับทัศนคติในด้านอารมณ์ ความรู้สึก พบว่า นิสิตที่ใช้สื่อ โทรทัศน์, วิทยุ, หนังสือพิมพ์ และอินเทอร์เน็ต ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ และมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 2.37

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test (One way analysis of variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีคำตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ สื่อที่ใช้ในการรับรู้ข่าวสาร พบว่า ค่า f เท่ากับ 2.649 และค่า Sig เท่ากับ .049 ซึ่งน้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงสามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ นิสิตที่ใช้สื่อในการรับรู้ข่าวสารต่างกันมีระดับทัศนคติเชิงลบในด้านอารมณ์ ความรู้สึก ที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 42 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์ และนิสิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านพฤติกรรม จำแนกตามสื่อที่ใช้ในการรับรู้ข่าวสาร

สื่อที่ใช้ในการรับรู้ข่าวสาร	ด้านพฤติกรรม			ค่า	
	N	$\bar{X}$	SD	F	Sig.
โทรทัศน์	114	1.96	.829		
วิทยุ	6	2.06	.688		
หนังสือพิมพ์	30	2.44	.933	4.828	.003
อินเทอร์เน็ต	217	2.30	.864		
รวม	367	2.19	.829		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 42 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสื่อที่ใช้ในการรับรู้ข่าวสาร ของนิสิตผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาระดับทัศนคติในด้านพฤติกรรม พบว่า นิสิตที่ใช้สื่อโทรทัศน์, วิทยุ, หนังสือพิมพ์ และอินเทอร์เน็ต ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ และมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 2.19

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test (One Way Analysis of Variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีคำตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ สื่อที่ใช้ในการรับรู้ข่าวสาร พบว่า ค่า F เท่ากับ 4.828 และค่า Sig เท่ากับ .003 ซึ่งน้อยกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงสามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ นิสิตที่ใช้สื่อในการรับรู้ข่าวสารต่างกันมีระดับทัศนคติในด้านพฤติกรรม ที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 43 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย
ของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามความสนใจ
การรับรู้ข่าวสารบ้านเมือง

ความสนใจในการรับรู้ข่าวสาร บ้านเมือง	บุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย			ค่า	
	N	$\bar{X}$	SD	F	Sig.
1-3 วัน/สัปดาห์	102	3.92	.549	.870	.482
4-6 วัน/สัปดาห์	95	3.97	.488		
ติดตามเป็นประจำ	111	3.95	.673		
ไม่ติดตาม	4	4.05	.479		
นาน ๆ ครั้ง	55	3.80	.609		
รวม	367	3.94	.560		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 43 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสนใจในการรับรู้
ข่าวสารบ้านเมือง ของนิสิตผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาระดับบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย
พบว่า นิสิตที่มีความสนใจในการรับรู้ข่าวสารบ้านเมือง 1-3 วัน/สัปดาห์, 4-6 วัน/สัปดาห์, ติดตาม
เป็นประจำ, ไม่ติดตาม และนาน ๆ ครั้ง ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ย
โดยรวมอยู่ที่ 3.94

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test (One way analysis of variance)
เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีค่าตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ ความ
สนใจในการรับรู้ข่าวสารบ้านเมือง พบว่า ค่า F เท่ากับ .870 และค่า Sig เท่ากับ .482 ซึ่งมากกว่ากว่า
ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล
ได้แก่ นิสิตที่มีความสนใจในการรับรู้ข่าวสารบ้านเมืองต่างกันมีระดับบุคลิกภาพแบบ
ประชาธิปไตย ที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 44 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมของ
 นิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำแนกตามความสนใจการรับรู้
 ข่าวสารบ้านเมือง

ความสนใจในการรับรู้ข่าวสาร บ้านเมือง	บุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม			ค่า	
	N	$\bar{X}$	SD	F	Sig.
1-3 วัน/สัปดาห์	102	2.63	.887	.618	.650
4-6 วัน/สัปดาห์	95	2.74	.893		
ติดตามเป็นประจำ	111	2.76	.879		
ไม่ติดตาม	4	3.05	1.047		
นาน ๆ ครั้ง	55	2.80	.713		
รวม	367	2.80	.884		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 44 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสนใจในการรับรู้
 ข่าวสารบ้านเมือง ของนิสิตผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาระดับบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม พบว่า
 นิสิตที่มีความสนใจในการรับรู้ข่าวสารบ้านเมือง 1-3 วัน/สัปดาห์, 4-6 วัน/สัปดาห์, ติดตามเป็น
 ประจำ, ไม่ติดตาม และนาน ๆ ครั้ง ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง และมีค่าเฉลี่ย
 โดยรวมอยู่ที่ 2.80

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test (One way analysis of variance)
 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีค่าตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ ความ
 สนใจในการรับรู้ข่าวสารบ้านเมือง พบว่า ค่า F เท่ากับ .618 และค่า Sig เท่ากับ .650 ซึ่งมากกว่ากว่า
 ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล
 ได้แก่ นิสิตที่มีความสนใจในการรับรู้ข่าวสารบ้านเมืองต่างกันมีระดับบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม ที่
 ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 45 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์ และนิสิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านความรู้ ความเข้าใจ จำแนกตามความสนใจการรับรู้ข่าวสารบ้านเมือง

ความสนใจในการรับรู้ข่าวสาร บ้านเมือง	ด้านความรู้ ความเข้าใจ			ค่า	
	N	$\bar{X}$	SD	F	Sig.
1-3 วัน/สัปดาห์	102	2.14	.816	2.109	.079
4-6 วัน/สัปดาห์	95	2.14	.786		
ติดตามเป็นประจำ	111	2.05	.841		
ไม่ติดตาม	4	2.40	.712		
นาน ๆ ครั้ง	55	2.42	.756		
รวม	367	2.23	.782		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 45 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสนใจในการรับรู้ข่าวสารบ้านเมือง ของนิสิตผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาระดับทัศนคติในด้านความรู้ ความเข้าใจ พบว่า นิสิตที่มีความสนใจในการรับรู้ข่าวสารบ้านเมือง 1-3 วัน/สัปดาห์, 4-6 วัน/สัปดาห์, ติดตามเป็นประจำ, ไม่ติดตาม และนาน ๆ ครั้ง ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 3.68

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test (One way analysis of variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีค่าตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ ความสนใจในการรับรู้ข่าวสารบ้านเมือง พบว่า ค่า F เท่ากับ 2.109 และค่า Sig เท่ากับ .079 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ นิสิตที่มีความสนใจในการรับรู้ข่าวสารบ้านเมืองต่างกันมีระดับทัศนคติในด้านความรู้ ความเข้าใจ ที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 46 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์ และนิสิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านอารมณ์ ความรู้สึก จำแนกตามความสนใจในการรับรู้ข่าวสารบ้านเมือง

ความสนใจในการรับรู้ข่าวสาร บ้านเมือง	ด้านอารมณ์ ความรู้สึก			ค่า	
	N	$\bar{X}$	SD	F	Sig.
1-3 วัน/สัปดาห์	102	2.40	.788	2.195	.069
4-6 วัน/สัปดาห์	95	2.28	.756		
ติดตามเป็นประจำ	111	2.17	.880		
ไม่ติดตาม	4	2.20	.748		
นาน ๆ ครั้ง	55	2.52	.680		
รวม	267	2.31	.770		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 46 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสนใจในการรับรู้ข่าวสารบ้านเมือง ของนิสิตผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาระดับทัศนคติในด้านอารมณ์ ความรู้สึก พบว่า นิสิตที่มีความสนใจในการรับรู้ข่าวสารบ้านเมือง 1-3 วัน/สัปดาห์, 4-6 วัน/สัปดาห์, ติดตามเป็นประจำ, ไม่ติดตาม และนาน ๆ ครั้ง ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ และมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 2.31

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test (One way analysis of variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีค่าตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ ความสนใจในการรับรู้ข่าวสารบ้านเมือง พบว่า ค่า F เท่ากับ 2.195 และค่า Sig เท่ากับ .069 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ นิสิตที่มีความสนใจในการรับรู้ข่าวสารบ้านเมืองต่างกันมีระดับทัศนคติในด้านอารมณ์ ความรู้สึก ที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 47 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์ และนิสิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านพฤติกรรม จำแนกตามความสนใจในการรับรู้ข่าวสารบ้านเมือง

ความสนใจในการรับรู้ข่าวสาร บ้านเมือง	ด้านพฤติกรรม			ค่า	
	N	$\bar{X}$	SD	F	Sig.
1-3 วัน/สัปดาห์	102	2.23	.802	1.926	.106
4-6 วัน/สัปดาห์	95	2.10	.813		
ติดตามเป็นประจำ	111	2.13	.990		
ไม่ติดตาม	4	2.85	.472		
นาน ๆ ครั้ง	55	2.41	.815		
รวม	367	2.34	.778		

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 47 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความสนใจในการรับรู้ข่าวสารบ้านเมือง ของนิสิตผู้ตอบแบบสอบถาม พิจารณาระดับทัศนคติในด้านพฤติกรรม พบว่า นิสิตที่มีความสนใจในการรับรู้ข่าวสารบ้านเมือง 1-3 วัน/สัปดาห์, 4-6 วัน/สัปดาห์, ติดตามเป็นประจำ, ไม่ติดตาม และนาน ๆ ครั้ง ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ และมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 2.34

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test (One way analysis of variance) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยตัวแปรอิสระ ที่มีค่าตอบมากกว่า 2 กลุ่ม คือ ความสนใจในการรับรู้ข่าวสารบ้านเมือง พบว่า ค่า F เท่ากับ 1.926 และค่า Sig เท่ากับ .106 ซึ่งมากกว่าค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ นิสิตที่มีความสนใจในการรับรู้ข่าวสารบ้านเมืองต่างกันมีระดับทัศนคติในด้านพฤติกรรม ที่ไม่แตกต่างกัน

**ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์บุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของนิสิตคณะ
รัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557**

ตารางที่ 48 เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และ
นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านความรู้ ความเข้าใจ

ตัวแปร	ด้านความรู้ ความเข้าใจ
	r
บุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย	-.232**
บุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม	.133*

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 48 แสดงสัมประสิทธิ์สหพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับทัศนคติของนิสิตคณะ
รัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านความรู้ ความเข้าใจ
พบว่า บุคลิกภาพแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์กับทัศนคติด้านความรู้ ความเข้าใจ ($r = -.232^{**}$)
อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 บุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมมีความสัมพันธ์กับทัศนคติด้าน
ความรู้ ความเข้าใจ ($r = .133^*$) อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 49 เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และ
นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านอารมณ์ ความรู้สึก

ตัวแปร	ด้านอารมณ์ ความรู้สึก
	r
บุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย	-.129*
บุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม	-.008

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 49 แสดงสัมประสิทธิ์สหพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับทัศนคติของนิสิตคณะ
รัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านอารมณ์ ความรู้สึก
พบว่า บุคลิกภาพแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์กับทัศนคติด้านอารมณ์ ความรู้สึก ($r = -.129^*$)

อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 บุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติด้าน
อารมณ์ ความรู้สึก ($r=-.008$)

ตารางที่ 50 เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และ
นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านพฤติกรรม

ตัวแปร	ด้านพฤติกรรม
	r
บุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย	-.197**
บุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม	.075

* นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 50 แสดงสัมประสิทธิ์สหพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับทัศนคติของนิสิตคณะ
รัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านพฤติกรรม พบว่า
บุคลิกภาพแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์กับทัศนคติด้านพฤติกรรม ($r= -.197^{**}$) อย่างมีระดับ
นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 บุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติด้านพฤติกรรม
($r= .075$)

บทที่ 5

สรุป และ อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง “บุคลิกภาพที่มีผลต่อทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ เพื่อศึกษาบุคลิกภาพและทัศนคติทางการเมืองต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อบุคลิกภาพและทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 และเพื่อศึกษาบุคลิกภาพที่มีผลต่อทัศนคติทางการเมืองของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557

ประชากรของการศึกษาในครั้งนี้คือ นิสิตระดับปริญญาตรี คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวนทั้งหมด 4,401 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 367 คน ประกอบด้วย นักศึกษาภาควิชารัฐศาสตร์ 112 คน นักศึกษาภาควิชานิติศาสตร์ 72 คน นักศึกษาภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ 183 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน ในการสุ่มเลือกตัวอย่างของการวิจัย และใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา โดยวัดจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และตรวจสอบความเที่ยงของแบบสอบถามโดยวัดจากค่าความเชื่อมั่น

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ตรวจสอบแล้ว ไปทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลด้วยตนเอง ข้อมูลที่รวบรวมได้จะทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อการวิเคราะห์ทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ประกอบด้วย ค่าความความถี่ อัตราส่วนร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และสถิติเชิงอ้างอิง (Referential statistics) ประกอบด้วย การวิเคราะห์ผันแปรทางเดียว (One way Analysis of Variance) และทดสอบความแตกต่างหรือเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มโดยสถิติ t-Test ผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 50.7 ส่วนเพศชายมีจำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 49.3 กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 29.7 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 49.9 และส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ยอยู่ที่ช่วง 2.00-2.50 จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ ส่วนใหญ่มีการรับรู้ข่าวสารผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตมากที่สุด จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 59.1 และมีความสนใจในการรับรู้ข่าวสารบ้านเมืองโดยติดตามเป็นประจำมากที่สุด จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 30.2

2. บุคลิกภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยโดยรวม คือ 3.93 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ข้อที่ให้ความเคารพซึ่งกันและกัน ทั้งต่อตนเองและผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.14 ข้อที่มีความรักชาติ และเห็นแก่ประเทศชาติเป็นสำคัญมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.10 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การปกครองในระบอบประชาธิปไตย เช่น การใช้สิทธิเลือกตั้งมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.63 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างมีบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 2.73 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อที่ไม่ชอบให้ใครมาใช้อำนาจเหนือกว่าตนเองมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.35 ข้อที่เชิดชู อ่อนน้อม ขอมจำนน และหวังพึ่งพาผู้ที่มีอำนาจ และมีบารมีมากกว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.85 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือข้อ การใช้อำนาจในการบังคับบัญชา โดยให้ผู้อื่นทำตามมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.41 ตามลำดับ

3. ทศนคติทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ทศนคติด้านความรู้ ความเข้าใจ

ผลการศึกษาพบว่าทศนคติทางการเมืองต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ของกลุ่มตัวอย่าง ในด้านความรู้ ความเข้าใจ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 2.16 กล่าวคือ ทศนคติด้านความรู้ ความเข้าใจต่อด้านลบของรัฐประหารตามมุมมองแบบประชาธิปไตยตัวแทนสมัยใหม่ของนิติคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา อยู่ในระดับที่มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ข้อที่การรัฐประหารเป็นการแทรกแซงทางการเมืองที่ไม่เป็นธรรม และไม่ชอบด้วยกฎหมายมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.12 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การรัฐประหารถือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.19 ตามลำดับ

3.2 ทศนคติด้านอารมณื ความรู้สึก

กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อการรัฐประหารด้านอารมณื ความรู้สึก อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 2.32 กล่าวคือ ทศนคติด้านอารมณื ความรู้สึกทางลบต่อการรัฐประหาร เช่น การไม่พอใจ การไม่ยอมรับการรัฐประหารและการพอใจ ยอมรับประชาธิปไตยอันเป็นอารมณื ความรู้สึกที่สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตยด้วยตัวแทนสมัยใหม่ของนิติคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา อยู่ในระดับที่มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีทัศนคติต่อการรัฐประหารโดยที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ข้อที่ไม่พอใจและไม่ยอมรับการที่ทหารเข้ามา มีบทบาทหรือเข้ามายุ่งเกี่ยวกับการเมืองไม่ว่าจะกรณีใด ๆ นั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.51 ข้อที่ไม่พอใจและไม่ยอมรับรัฐประหาร เพราะการรัฐประหารนั้นเป็นเพียงการกระทำของทหารกลุ่มหนึ่งเพื่อรักษาผลประโยชน์ของทหารเท่านั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.30 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ข้อ “พึงพอใจและยอมรับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยว่าเป็นการปกครองที่ดีที่สุด” มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.22 ตามลำดับ

3.3 ทศนคติด้านพฤติกรรม

กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อการรัฐประหารด้านพฤติกรรม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 2.20 กล่าวคือ พฤติกรรมทางด้านลบต่อการรัฐประหาร เช่น การสนับสนุนประชาธิปไตย การคัดค้านรัฐประหารอันเป็นพฤติกรรมที่สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตย ด้วยตัวแทนสมัยใหม่ของนิติคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา อยู่ในระดับที่มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีทัศนคติต่อการรัฐประหารโดยที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ข้อที่คัดค้านการเกิดรัฐประหารเพราะไม่สามารถพัฒนาประเทศให้ดีขึ้นได้ และไม่ใช่วางออกของปัญหา ยังส่งผลเสียให้กับประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ และการเมืองการปกครอง ประเทศไม่เกิดการพัฒนามีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.28 ข้อที่คัดค้านการรัฐประหารเพราะยังสร้างความแตกแยกและเกิดความสับสนในสังคมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.28 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ข้อ “การสนับสนุนให้มีรัฐบาลมาจากการเลือกตั้งของประชาชนและยึดถือในเสียงข้างมาก” มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.05 ตามลำดับ

4. ผลการทดสอบสมมติฐาน

4.1 นิติคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีผลต่อทัศนคติในการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ที่ต่างกัน พบว่า

นิสิตที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติด้านความรู้ ความเข้าใจ ด้านอารมณื ความรู้สึก และด้านพฤติกรรมที่ไม่แตกต่างกัน

นิสิตที่มีชั้นปีต่างกันมีทัศนคติด้านความรู้ ความเข้าใจ ด้านอารมณื ความรู้สึก และด้านพฤติกรรมไม่แตกต่างกัน

นิสิตที่มีภาควิชาต่างกันมีทัศนคติในด้านความรู้ ความเข้าใจ ด้านอารมณ์ ความรู้สึก และด้านพฤติกรรมที่ไม่แตกต่างกัน

นิสิตที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันมีทัศนคติในด้านความรู้ ความเข้าใจ ด้านอารมณ์ ความรู้สึก และด้านพฤติกรรมไม่แตกต่างกัน

นิสิตที่ใช้สื่อในการรับรู้ข่าวสารต่างกันมีระดับทัศนคติในด้านความรู้ ความเข้าใจที่ไม่แตกต่างกัน ส่วนระดับทัศนคติในด้านอารมณ์ ความรู้สึก และในด้านพฤติกรรมที่แตกต่างกัน

นิสิตที่มีความสนใจในการรับรู้ข่าวสารบ้านเมืองต่างกันมีระดับทัศนคติในด้านความรู้ ความเข้าใจ ด้านอารมณ์ ความรู้สึก และในด้านพฤติกรรมที่ไม่แตกต่างกัน

4.2 นิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีผลต่อบุคลิกภาพ ที่ต่างกัน พบว่า

นิสิตที่มีเพศต่างกันมีบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตยที่ไม่แตกต่างกัน นิสิตที่มีเพศต่างกันมีบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมที่แตกต่างกัน

นิสิตที่มีชั้นปีต่างกันมีบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตยและบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมที่ไม่แตกต่างกัน

นิสิตที่มีภาควิชาต่างกันมีบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตยบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมที่ไม่แตกต่างกัน

นิสิตที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันมีบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย และบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม ที่ไม่แตกต่างกัน

นิสิตที่ใช้สื่อในการรับรู้ข่าวสารต่างกันมีบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย และบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม ที่ไม่แตกต่างกัน

นิสิตที่มีความสนใจในการรับรู้ข่าวสารบ้านเมืองต่างกันมีระดับบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย ระดับบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม ที่ไม่แตกต่างกัน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและทัศนคติของนิสิตต่อการรัฐประหาร

3.1 ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า บุคลิกภาพแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์กับทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ด้านความรู้ ความเข้าใจ ($r = -.232^{**}$) อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ยิ่งไปกว่านั้นยังพบว่าบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์กับทัศนคติด้านอารมณ์ ความรู้สึกต่อการทำรัฐประหาร ($r = -.129^*$) อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์กับทัศนคติด้านพฤติกรรม ($r = -.197^{**}$) อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

3.2 บุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมมีความสัมพันธ์กับทัศนคติด้านความรู้ ความเข้าใจ ($r=.133^*$) อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติด้านอารมณ์ ความรู้สึกต่อการรัฐประหาร ($r=-.008$) อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติด้านพฤติกรรม ($r=.075$) อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

อภิปรายผล

ในส่วนนี้ผู้วิจัยจะนำผลการวิจัยมาทำการอภิปรายโดยใช้แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่านิสิตคณะรัฐศาสตร์ และนิสิตสาขารัฐศาสตร์มีบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตยมากกว่า การมีบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม ซึ่งไมเคิลลิส (Michaelis) กล่าวว่า บุคลิกภาพประชาธิปไตย หมายถึง ลักษณะนิสัยของผู้ที่มีวิถีประชาธิปไตย โดยเป็นผู้ที่รู้จักปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น ให้ความร่วมมือมีส่วนร่วม มีความรับผิดชอบ ใจกว้าง รู้จักห่วงใยผู้อื่น และรู้จักการทำงานเป็นหมู่คณะ (Michaelis, 1953, pp. 36-42 อ้างถึงใน สายใจ วอนขอพร, 2546, หน้า 13) และ บุคคลที่มีทัศนคติแบบประชาธิปไตยจะมีลักษณะที่สำคัญคือ มีบุคลิกเปิดเผย มีความสามารถที่จะแบ่งปันคุณค่า สิ่งที่มีประโยชน์ กับผู้อื่น มีวิสัยทัศน์ที่กว้างขวางเปิดรับความคิดเห็นของผู้อื่น และให้ความไว้วางใจและเชื่อมั่นในสิ่งแวดล้อมทางสังคมและเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ซึ่งสามารถอภิปรายได้ว่า นิสิตเป็นชนรุ่นใหม่ที่เกิดมาในยุคที่ประเทศไทย และประเทศต่าง ๆ จำนวนมากต่างมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ที่ถูกมองว่าเป็นระบอบการปกครองที่ส่งเสริมให้เกิดความเจริญเติบโตทั้งในส่วนของปัจเจกบุคคล และระดับประเทศชาติ อีกทั้งคำว่า ประชาธิปไตยก็ได้หยั่งรากลึกกลงในสังคมไทย จนถึงในระดับครอบครัว และปัจเจกบุคคล โดยที่เยาวชนถูกปลูกฝังให้เข้าใจความหมายของคำว่า ประชาธิปไตย ตั้งแต่อยู่ในโรงเรียน นอกจากนี้ในหน่วยของครอบครัวก็อาจมีการนำแนวคิดการเป็นประชาธิปไตยไปใช้ในการอยู่ร่วมกันของสมาชิกในครอบครัวอีกด้วย ทำให้คนรุ่นใหม่ค่อนข้างมีบุคลิกแบบประชาธิปไตย เนื่องจากถูกหล่อหลอมมาด้วยแนวคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตย ตั้งแต่เป็นเยาวชน สอดคล้องกับที่ สุรพงษ์ สายวงศ์ (2544, หน้า 12) กล่าวว่า ทัศนคติทางการเมือง (Political attitude) หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดทางการเมืองของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นผลมาจากกระบวนการเรียนรู้ของบุคคลนั้น ๆ เกี่ยวกับระบบทางการเมืองและองค์กรต่าง ๆ ทางการเมืองทั้งในทางตรงและทางอ้อม อาจเริ่มมาจากสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา และสถาบันทางสังคม กระบวนการเรียนรู้

ดังกล่าวเรียกว่า Political socialization process เป็นกระบวนการที่มีลักษณะของการปลูกฝังและอบรมหล่อหลอมถ่ายทอดสืบต่อกันมาในช่วงระยะเวลาหนึ่ง อาจจะสั้นหรือยาวนานอยู่กับความเชื่อมั่นของคนในกลุ่มนั้น หากกระทำต่อเนื่องกันมาอย่างมั่นคงมีผลทำให้บุคคลนั้นเกิดความเชื่อหรือความนิยมที่ได้รับการปลูกฝังมา จนทำให้เกิดการยึดมั่นถือมั่นนำมาเป็นวิถีปฏิบัติในชีวิตการเมืองของคน

อย่างไรก็ตามเราต้องยอมรับว่า ในโลกใบนี้ไม่ใช่มีแต่ระบอบการปกครอง หรือแนวคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตยเท่านั้น แต่ยังมีระบอบการปกครอง และ แนวคิดในการปกครองอีกหลายแบบที่ยังคงดำเนินเป็นคู่ขนานกับระบอบประชาธิปไตย อาทิเช่น แนวคิดอำนาจนิยม (Authoritarianism) ซึ่งเป็นรูปแบบการจัดระเบียบทางสังคมที่มีลักษณะของการอ่อนน้อมต่ออำนาจหน้าที่ ลักษณะสำคัญของระบอบอำนาจนิยม คือ การกระทำและการตัดสินใจของผู้ปกครองไม่ถูกจำกัดโดยสิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคของประชาชน ในขณะที่สิทธิ เสรีภาพของประชาชนมีอยู่อย่างจำกัด กล่าวอีกนัยหนึ่ง สิทธิทางการเมืองของประชาชน หากมีอยู่บ้าง ก็จำกัดเต็มที่ ด้วยเหตุที่ผู้ปกครองอำนาจนิยมจะสร้างกฎระเบียบ มาตรการที่เข้มงวด เพื่อจำกัดกิจกรรมของบุคคลและกลุ่มบุคคลที่ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าในสังคม ซึ่งระบอบอำนาจนิยมเป็นระบอบการเมืองที่ใช้แพร่หลายมากที่สุดเป็นระยะเวลายาวนานที่สุด ในประวัติศาสตร์การปกครองของมนุษยชาติ

ในสังคมไทยเรา ก็มีการปกครองในระบอบอำนาจนิยมมาช้านาน ซึ่งแนวคิดดังกล่าวยังสืบทอดมาซึ่งคนรุ่นต่อมา ที่ปัจจุบันเป็นพ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ที่อาจส่งผ่านแนวคิดอำนาจนิยมไปสู่รุ่นลูกหลาน ทางการอบรมสั่งสอน หรือการทำตัวเป็นแบบอย่างของการใช้อำนาจภายในครอบครัว แม้กระทั่งครูอาจารย์ที่มีแนวคิดแบบอำนาจนิยมก็อาจส่งผ่านแนวคิดดังกล่าวไปยังนักเรียนโดยไม่รู้ตัว นอกจากการที่มีการนำแนวคิดแบบอำนาจนิยมมาใช้ทางการเมืองและการปกครองของประเทศไทยอยู่เป็นระยะ ๆ จนถึงปัจจุบัน ดูเหมือนจะเป็นการตอกย้ำให้เห็นว่า ระบอบอำนาจนิยมยังคงมีความจำเป็นสำหรับประเทศไทย อิทธิพลจากสังคม และการเมือง ได้ส่งผลให้บุคคลิกอำนาจนิยมยังคงฝังตัวอยู่เป็นส่วนหนึ่งของคนรุ่นใหม่ ซึ่งผู้มีบุคลิกอำนาจนิยมจะมีลักษณะดังนี้คือ ชอบครอบงำหรือใช้อำนาจต่อผู้ที่อยู่ในฐานะต่ำกว่า แต่ยอมจำนนอย่างสิ้นเชิงต่อผู้ที่อยู่ในฐานะสูงกว่า (ผู้มีอำนาจ) เชื่อว่าอำนาจเป็นใหญ่ มีความคิดล้าสมัย ยึดมั่นอยู่ในความคิดเก่าที่คับแคบ มีความเชื่ออย่างมงายในสิ่งเหนือธรรมชาติที่ไม่สามารถพิสูจน์ได้ตามหลักวิทยาศาสตร์หรือมีความเชื่อที่ไม่สมเหตุผล ข่มเหงรังแกและการโอ้อวดในอำนาจที่ตนมีอยู่ต่อบุคคลอื่น มองผู้อื่นในแง่ร้าย การชอบดูถูก ดูแคลน หยามเหยียด ประชดความสามารถของผู้อื่น โดยไม่ยอมรับแง่ดีของผู้อื่น มีจิตใจหยาบ

กระด้าง ไม่มีสุนทรียภาพ ไม่ยอมรับความรู้สึกอันละเอียดอ่อน มีความรู้สึกอ่อนแอแต่ปิดบังไว้โดยสร้าง ความแข็งแกร่งต่างขึ้นมาแทน การไม่ยอมรับการวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่น

อย่างไรก็ตามผลจากการศึกษาแสดงว่า นิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์มีบุคลิกภาพ ประชาธิปไตยระดับสูง แต่มีบุคลิกภาพอำนาจนิยมในระดับปานกลางเท่านั้น ซึ่งอาจเป็นเพราะนิสิต เป็นคนรุ่นใหม่ที่เกิดมาในสังคมประชาธิปไตยซึ่งให้คุณค่ากับระบอบประชาธิปไตยมากกว่า ระบอบอำนาจนิยม จึงถูกหล่อหลอมมาให้มีบุคลิกประชาธิปไตยมากกว่าบุคลิกอำนาจนิยม ผล การศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของอนันต์ แสงสีวัฒนกุล (2551, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ทักษะคตินักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติ ต่อการรัฐประหารอยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษาพบว่าทัศนคติทางการเมืองต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ของกลุ่มตัวอย่าง ในด้านความรู้ ความเข้าใจ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจมองได้ว่า สถานการณ์ความวุ่นวายทาง การเมือง ก่อนหน้าที่จะเกิดรัฐประหารในปี พ.ศ. 2557 ทำให้ประชาชนในทุกระดับรวมถึงนักศึกษา มีความตื่นตัวและให้ความสนใจต่อการเมือง และการก่อรัฐประหาร ซึ่งทำให้สถานการณ์ เปลี่ยนแปลงไปโดยสิ้นเชิง และแม้ความวุ่นวายภายในประเทศจะสงบลง แต่ความไม่แน่นอนและ ความไม่มั่นใจในอนาคตของประชาชน ได้เกิดขึ้นแทนที่ ทำให้ประชาชน รวมทั้งนิสิต นักศึกษา ล้วนให้ความสนใจศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับรัฐบาลดังกล่าว โดยเฉพาะนิสิตคณะรัฐศาสตร์และ นิติศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพาซึ่งมีความสนใจในเรื่องการเมืองอยู่แล้วจึงไม่เป็นที่น่าประหลาดใจที่ นิสิตจะมีทัศนคติในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องรัฐประหารครั้งนี้ในระดับมาก ซึ่ง สอดคล้องกับผลการศึกษาครั้งนี้ ผลการศึกษาครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของอัมฤตา สารธีวงศ์ (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่หลังการรัฐประหาร วันที่ 19 กันยายน 2549 ถึง พ.ศ. 2551 และพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่สนใจข่าวสารตลอดจนสถานการณ์ทางการเมืองในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงว่า ไม่มีความสนใจในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งมีสาเหตุจากการขาดความเข้าใจใน บทบาทของตนเองในการแสดงการมีส่วนร่วมทางการเมือง การขาดจิตสำนึกในประโยชน์ส่วนร่วม การเกิดความเบื่อหน่ายต่อสถานการณ์การเมืองที่วุ่นวาย การขาดการสนับสนุนจากสถาบัน การศึกษา ครอบครัว การขาดโอกาสแสดงความคิดเห็นและขาดการยอมรับจากสังคมเนื่องจากว่ามี สถานภาพเป็นนักศึกษา, นักศึกษามีสิ่งอื่นดึงดูดความสนใจ เช่น แฟชั่น เกมส์ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติด้านอารมณ์ ความรู้สึกต่อการรัฐประหาร อยู่ในระดับมาก สามารถอภิปรายได้ว่า นิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพาซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่

ได้รับการหล่อหลอมและปลูกฝังมาให้มีความรักในระบอบประชาธิปไตย เนื่องจากเป็นระบอบที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพเท่าเทียมกัน อีกทั้งยังมีอำนาจอธิปไตยที่ใช้ในการบริหารประเทศด้วย ดังนั้น เพราะการทำรัฐประหารเป็นการลดอนสิทธิเสรีภาพ และอำนาจอธิปไตยของประชาชนถือเป็นการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประเทศ ผลการศึกษาจึงแสดงว่านิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพามีทัศนคติด้านอารมณ์ความรู้สึกอยู่ในระดับมาก และถึงแม้การรัฐประหารในปี พ.ศ. 2557 จะมีวัตถุประสงค์เพื่อนำความสงบกลับคืนสู่ประเทศชาติ และสร้างความปรองดองให้แก่คนในชาติก็ตาม เนื่องจากนิสิตให้คุณค่ากับการปกครองระบอบประชาธิปไตยมากกว่า การปกครองระบอบอำนาจนิยม หรือเผด็จการ สอดคล้องกับทัศนคติด้านอารมณ์ และความรู้สึก ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อการรัฐประหารด้านพฤติกรรม อยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ทัศนคติด้านอารมณ์ และความรู้สึก ส่งผลต่อพฤติกรรมของนิสิต โดยนิสิตฯ มีพฤติกรรมที่จะต่อต้านการทำรัฐประหารมากกว่าให้การสนับสนุน เช่น การคัดค้านการเกิดรัฐประหารเพราะไม่สามารถพัฒนาประเทศให้ดีขึ้นได้ และไม่ใช้ทางออกของปัญหา การคัดค้านการรัฐประหารเพราะยังสร้างความแตกแยกและเกิดความสับสนในสังคม เป็นต้น

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นิสิตที่มีเพศต่างกันมีบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมที่แตกต่างกัน โดยที่พบว่านักศึกษาเพศชายมีค่าเฉลี่ยของบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า เพศชายเป็นเพศที่มีลักษณะทางกายภาพที่แข็งแรง ตั้งแต่ครั้งโบราณกาลมา เพศชายต้องทำหน้าที่หาอาหาร ต้องใช้พลังกำลังในการล่าสัตว์ ใช้พลังกำลังในการปกป้องตนเอง และหมุ่คณะ ยิ่งไปกว่านั้นในธรรมชาติ ผู้ที่มีพลังกำลังเหนือกว่าจะเป็นผู้ที่มีอำนาจเหนือผู้อื่น และจะเป็นผู้ปกครองผู้อื่น แนวคิดดังกล่าวนี้ได้หล่อหลอม และส่งผลทำให้เพศชายมักจะให้ความสำคัญกับการมีอำนาจอยู่เหนือผู้อื่น มากกว่าเพศหญิง ยิ่งไปกว่านั้นเพศชายมักให้ความสนใจและมีส่วนร่วมทางการเมืองมากดังจะเห็นได้ว่านักการเมือง รวมถึงผู้บริหารประเทศส่วนใหญ่ยังคงเป็นเพศชาย ด้วยความสนใจดังกล่าวนี้นิสิตชายสนใจทำการศึกษาและหาข้อเท็จจริง เกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเมืองมากกว่าเพศหญิง ซึ่งอธิบายได้ว่านิสิตเพศชายมีการสนใจและแสดงออกทางการเมืองมากกว่านิสิตเพศหญิง ผลการศึกษารังนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของชวตล ใจเชื้อสมบุรณ์ (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นต่อการรัฐประหารของนิสิตปริญญาโท คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตปริญญาโท คณะสังคมศาสตร์ที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการรัฐประหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าชั้นปีของนักศึกษาไม่ส่งผลต่อบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย และบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม รวมถึงทัศนคติต่อการรัฐประหารในทุกด้าน อาจ

อภิปรายได้ว่า ก่อนหน้าที่จะเกิดการรัฐประหารในปี พ.ศ. 2557 คนไทยในทุกระดับต่างมีความตื่นตัวทางการเมืองอยู่แล้ว เนื่องจากเหตุการณ์การเดินขบวนเพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลลาออก และความขัดแย้งทางการเมืองของฝ่ายต่าง ๆ การเกิดรัฐประหารจึงเป็นเหตุการณ์อย่างหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง และมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนทั้งประเทศ นิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่ทำให้คุณค่าความเป็นประชาธิปไตยถึงแม้จะศึกษาในชั้นปีที่แตกต่างกัน (แต่ก็ไม่ต่างกันมากนัก) จึงมีแนวคิดและทัศนคติที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของธีร โชติ ปริณูรัมย์ (2552, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องทัศนคติของนักศึกษาวิชาทหารที่มีต่อการเมือง กรณีศึกษา: ในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติทางการเมืองของนักศึกษาวิชาทหาร ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และพบว่า เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติทางการเมืองของนักศึกษาวิชาทหาร ในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อจำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา พบว่า นักศึกษาวิชาทหารมีทัศนคติทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

นิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพาที่มีภาควิชาต่างกันมีทัศนคติในด้านอารมณ์ ความรู้สึก และ ทัศนคติในด้านพฤติกรรม ที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจอธิบายได้ว่า นิสิตที่เรียนในภาควิชาแตกต่างกันอาจได้รับการหล่อหลอมจากคณาจารย์ และวิชาที่เรียนไม่แตกต่างกัน ส่งผลให้มีมุมมอง และให้คุณค่า ต่อแนวคิดประชาธิปไตย และ แนวคิดอำนาจนิยมไม่แตกต่างกัน จึงทำให้นิสิตที่มีภาควิชาที่แตกต่างกัน มีทัศนคติด้านอารมณ์ และความรู้สึกรวมถึงพฤติกรรม การสนับสนุนการทำรัฐประหารที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นในผลการศึกษาครั้งนี้ว่า นิสิตที่มีภาควิชาต่างกันมีทัศนคติในด้านอารมณ์ ความรู้สึก และ ทัศนคติในด้านพฤติกรรมต่อการรัฐประหาร ที่ไม่แตกต่างกัน

นอกจากนี้ ผลการทดสอบสมมติฐานยังพบว่า นิสิตที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกันมีบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย และบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม ที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจอธิบายได้ว่าทัศนคติ และบุคลิกภาพของบุคคลได้มาจากการหล่อหลอม และสั่งสมมาเป็นระยะเวลาอันไม่เกี่ยวข้องกับผลการศึกษาของนิสิตในช่วงเวลาที่ทำการเก็บข้อมูลแต่อย่างใด

ผลจากการทดสอบสมมติฐานแสดงว่า นิสิตที่ใช้สื่อในการรับข่าวสารต่างกันมีระดับทัศนคติในด้านอารมณ์ ความรู้สึก และระดับทัศนคติในด้านพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจอธิบายได้ว่า สื่อแต่ละประเภทอาจจะมีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารในแง่มุม และความถี่ที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ข่าวสารจากบางแหล่งเช่นหนังสือพิมพ์ก็อาจมีการใส่ความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนลงไปด้วย นอกจากนี้สื่ออินเทอร์เน็ต นอกจากนั้นในปัจจุบันนิสิตมักจะค้นหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเป็นส่วนใหญ่ และใช้เวลาจำนวนมากอยู่กับหน้าจอโทรศัพท์ ดังนั้นการได้รับข่าวสาร

ทางอินเทอร์เน็ตหรือมือถือ จึงมีความเข้มข้นมากเมื่อเทียบกับสื่ออื่น ๆ โดยสรุปคือข้อมูลข่าวสารที่มีความแตกต่างจากสื่อต่างประเภท และความถี่หรือความเข้มข้นของข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจึงมีส่วนให้ นิสิตที่ใช้สื่อในการรับรู้ข่าวสารต่างกันมีระดับทัศนคติในด้านอารมณ์ ความรู้สึก และระดับทัศนคติต่อการรัฐประหาร ในด้านพฤติกรรมที่แตกต่างกัน

นอกจากนี้ยังพบว่า นิสิตที่มีความสนใจในการรับรู้ข่าวสารบ้านเมืองต่างกันมีระดับทัศนคติในด้านความรู้ ความเข้าใจ ด้านอารมณ์ ความรู้สึก และด้านพฤติกรรมที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถอภิปรายได้ว่า นิสิตที่มีความสนใจในการรับรู้ข่าวสารบ้านเมืองที่มากหรือน้อยไม่มีความแตกต่างในการแสดงทัศนคติต่อการรัฐประหาร เนื่องจากเป็นนิสิตที่มีความรู้ ความเข้าใจในการรัฐประหารเป็นอย่างดี รวมถึงมีความรู้พื้นฐานในระบอบการปกครอง ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของธีรศักดิ์ กฤษณะเศรษฐี (2551, หน้า 85-88) ได้ศึกษาเรื่อง ทัศนคติทางการเมืองของนายทหารนักเรียนโรงเรียนเสนาธิการทหารบก หลักสูตรหลักประจำชุดที่ 86 ต่อการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ผลการวิจัยพบว่านายทหารนักเรียนโรงเรียนเสนาธิการทหารบก หลักสูตรหลักประจำชุดที่ 86 พบว่า กลุ่มที่สนใจติดตามข่าวสารการเมืองอยู่เป็นประจำนั้นมีแนวโน้มที่ไม่ยอมรับการทำรัฐประหารมากกว่ากลุ่มที่สนใจติดตามข่าวสารการเมืองตามโอกาส ทั้งนี้อธิบายได้ว่ากลุ่มที่ติดตามข่าวสารการเมืองอยู่เป็นประจำรับทราบกระแสสังคมโลกในปัจจุบันที่มีแนวความคิดการเมืองแบบใหม่โดยใช้การดำเนินการตามครรลองประชาธิปไตย และไม่ยอมรับการแก้ปัญหาการเมืองด้วยการรัฐประหาร ในขณะที่กลุ่มที่สนใจติดตามข่าวสารการเมืองตามโอกาสนั้น ยังคงเห็นด้วยกับบทบาททหารในทางการเมืองมาก

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า บุคลิกภาพแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์กับทัศนคติด้านความรู้ ความเข้าใจ อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งสามารถอภิปรายได้ว่า การที่นิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา มีบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตยทำให้นิสิตมีความรู้ ความเข้าใจ ($r=-.232^{**}$) หรือมีความรู้สึกที่ดีต่อการศึกษาหาความรู้ และทำความเข้าใจในเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตย รวมถึงการล้มล้างระบอบประชาธิปไตยโดยการทำรัฐประหาร ยิ่งไปกว่านั้นยังพบว่า บุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมมีความสัมพันธ์กับทัศนคติด้านความรู้ ความเข้าใจ ($r=.133^{*}$) อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

นอกจากนี้ยังพบว่า นิสิตที่มีบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์กับทัศนคติด้านอารมณ์ ความรู้สึก ($r=-.129^{*}$) ซึ่งสามารถอภิปรายได้ว่า นิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา ที่มีบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย จะให้คุณค่ากับการปกครองระบอบประชาธิปไตยมากกว่าการทำรัฐประหาร ถึงแม้ว่าการทำรัฐประหารในปีพ.ศ. 2557 จะเป็น การทำรัฐประหารที่นำมาซึ่งการยุติความรุนแรง และความสงบในประเทศ

ยิ่งไปกว่านั้นยังพบว่า บุคลิกภาพแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์กับทัศนคติด้าน
อารมณ์ ความรู้สึกต่อการทำรัฐประหาร ($r=-.129^*$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญทาง
สถิติ 0.05 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่ายิ่งนิสิตมีบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตยมากเท่าไร ก็จะยิ่งมี
ทัศนคติในทางลบต่อการทำรัฐประหารมากยิ่งขึ้น

ผลการทดสอบสมมติฐานยังพบว่า บุคลิกภาพแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์กับ
ทัศนคติด้านพฤติกรรม ($r = -.197^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่ง
สามารถอธิบายได้ว่า ยิ่งนิสิตที่มีบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตยมากขึ้นเท่าไร นิสิตก็มีแนวโน้มที่
จะให้คุณค่าและมีพฤติกรรมในทางลบ คือการต่อต้านการทำรัฐประหารมากขึ้นเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารมหาวิทยาลัยบูรพา

1. ผู้บริหารมหาวิทยาลัยบูรพา ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบต่าง ๆ
เพื่อให้นิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความรู้อย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง
ในรูปแบบการปกครองต่าง ๆ สามารถวิเคราะห์และแยกแยะข้อดี และข้อเสียของรูปแบบการ
ปกครองแต่ละรูปแบบได้
2. ผู้บริหารมหาวิทยาลัยบูรพา ควรส่งเสริมให้มีการนำรูปแบบการปกครองแบบ
ประชาธิปไตยมาใช้ในการปกครอง และบริหารจัดการมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่
นิสิต
3. ผู้บริหารมหาวิทยาลัยบูรพา ควรส่งเสริมให้นิสิตมีการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น
ทางการเมืองได้อย่างกว้างขวางและมีเสรี ทั้งนี้โดยไม่ไปกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น และ
ต้องไม่ขัดต่อกฎหมายของประเทศ
4. ผู้บริหารมหาวิทยาลัยบูรพา ควรจัดให้มีการประชุม การสัมมนา หรือเวทีวิพากษ์
การเมือง เพื่อให้ นักศึกษาได้มีโอกาสแสดงศักยภาพ และความคิดเห็นทางด้านการเมืองอย่างเต็มที่
5. ผู้บริหารมหาวิทยาลัยบูรพา ควรรณรงค์ส่งเสริมให้นิสิต มีส่วนร่วมกับกิจกรรม
ทางการเมือง เช่นการไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง การสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่ตนชื่นชอบ
 เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

1. งานวิจัยในอนาคต ควรศึกษาถึงความคิดเห็นของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพาที่มีต่อการเลือกตั้งที่จะจัดให้มีขึ้นในปี พ.ศ. 2561

2. ควรศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และ
นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

บรรณานุกรม

- กิตติพงษ์ ขจีรัตน์วัฒนา. (2552). *การกล่อมเกลாதองการเมืองและทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนหนองวัลย์เปรียงวิทยา อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี*. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เกษียร เตชะพีระ. (2550). *รัฐประหารกับประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.
- คณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2553). *การเมืองกับการปกครองของไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ศีกฤทธิ เรกะลาภ. (2551). *การแทรกแซงทางการเมืองของทหารไทย: ศึกษากรณีรัฐประหาร 19 กันยายน 2549*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จิตติมา ศรีริยะ. (2548). *วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดจันทบุรี*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิรโชต (บรรพต) วีระสย, สุรพล ราชภัณฑารักษ์ และสุรพันธ์ ทับสุวรรณ. (2546). *รัฐศาสตร์ทั่วไป* (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชยุตม์ พันทรัพย์. (2556). *การเปลี่ยนแปลงบทบาททางการเมืองของกำนันผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดเชียงใหม่หลังเหตุการณ์ รัฐประหาร 19 กันยายน 2549*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชวคล ใจชื่อสมบูรณ์. (2557). *ความคิดเห็นต่อการรัฐประหารของนิสิตปริญญาโท คณะสังคมศาสตร์*. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. *วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา*, 4(1), 79-87
- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (2550). 1 ศตวรรษทหารกับการเมืองไทย. ใน *ชาญวิทย์ เกษตรศิริ, ทหารกับการเมืองในอุษาคเนย์: ศึกษาเปรียบเทียบในกรณีไทย พม่า อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์* (หน้า 32-38). กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.
- ไชยะ เทพา. (2559). *การรัฐประหารในการเมืองไทย*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการเมือง, คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- เขาวนระ ไตรมาส. (2550). *ข้อมูลพื้นฐาน 75 ปี ประชาธิปไตยไทย 2475-2550* (พิมพ์ครั้งที่ 5 แก้ไขเพิ่มเติม). กรุงเทพฯ: สุขุมและบุตร.
- ณัชชาภัทร อุ่นตรงจิตร. (2547). *การเมือง : รัฐศาสตร์*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คนัย สมมุค. (2552). *ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนิสิตปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. การศึกษาค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดาณูภา ไชยพรธรรม. (2556). *การเมืองการปกครองเรื่องที่คุณคนต้องรู้*. กรุงเทพฯ: แพรวธรรม.
- ทิวากร แก้วมณี. (2556). *วิวัฒนาการวางจรรยาบรรณทางการเมืองไทย: จาก 2475 ถึงการเมืองหลังระบอบทักษิณ*. ใน สุทธชัย ยิ้มประเสริฐ และ ทิพย์พาพร ดันดีสุนทร, จาก 100 ปี ร.ศ. 130 ถึง 80 ปี ประชาธิปไตย (หน้า 303-331). กรุงเทพฯ: พี.เพรส.
- ธีรโชติ ปริณูรัมย์. (2552). *ทัศนคติของนักศึกษาวิชาทหารที่มีต่อการเมือง กรณีศึกษา: ในเขตจังหวัดบุรีรัมย์*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ธีรศักดิ์ กฤษณะเสรณี. (2551). *ทัศนคติทางการเมืองของนายทหารนักเรียน โรงเรียนเสนาธิการทหารบกหลักสูตรหลักประจำชุดที่ 86 ต่อการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นคร พจนนรพงษ์ และ อุกฤษ พจนนรพงษ์. (2549). *ข้อมูลประวัติศาสตร์การเมืองไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ขวัญนคร.
- นิติณี ทองแท้. (2555). *สถาบันพระมหากษัตริย์กับกระบวนการสร้างรัฐธรรมนูญจารีตประเพณี ว่าด้วยการรัฐประหาร*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นิรัญญ ดอนสุวรรณ. (2552). *การสื่อสารทางการเมืองในบริบทที่นำไปสู่การรัฐประหารวันที่ 19 กันยายน 2549 กรณีศึกษาหนังสือพิมพ์มติชนรายสัปดาห์*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ไพฑูรย์ โปธิสว่าง. (2554). *การทำวิจัยทางสังคม หลักการปฏิบัติ วิธีปฏิบัติ และสถิติ*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพฑูรย์ โปธิสว่าง. (2556). *การทำวิจัยทางสังคมศาสตร์: หลักการ วิธีปฏิบัติ สถิติ และคอมพิวเตอร์*. ชลบุรี: กัมอินน์.

- ภูมิพงศ์ ภูมิคอนสาร. (2552). *ความคิดเห็นของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครต่อความขัดแย้งทางการเมืองในช่วงรัฐประหาร 19 ก.ย. 2549-สิ้นปี 2551*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รสขง เปรมทรัพย์. (2544). *ความชอบธรรมทางการเมือง เปรียบเทียบแนวความคิดของมาคิอาเวลลี กับบีแธม*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลิขิต ชีรเวทิต. (2552). *การเมืองไทยและประชาธิปไตย* กรุงเทพฯ: มิสเตอร์ก๊อปปี้
- วรรณธรรม กาญจนสุวรรณ. (2544). *วัฒนธรรมทางการเมือง (บทที่ 6)*. ใน อมร รักษาสัตย์, *การเมืองการปกครองไทยตามรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน* (หน้า 147-157). กรุงเทพฯ: วิ.เจ.พรินติ้ง.
- วัชรรา ไชยสาร. (2545). *การเมืองภาคประชาชน*. กรุงเทพฯ: เมฆขาว
- วัชรวิ ทรวงประทุม. (2555). *การบริหารการพัฒนา กับประชาธิปไตย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิชัย ดันศิริ. (2547). *วัฒนธรรมการเมืองและการปฏิรูป* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สุขุมและบุตร.
- วิโชค วิณโณ. (2555). *พฤติกรรมการเมืองเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิสุทธิ์ จรบุรี. (2550). *การรับรู้การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหลังการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ระหว่างประชาชนในอำเภอแม่แตงกับประชาชนในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่*. การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศุภวรรณ ภู่อเจริญ. (2553). *การวิเคราะห์บทบาทวิชาการหนังสือพิมพ์ต่อการทำรัฐประหาร 19 กันยายน 2549*. การศึกษาค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสื่อสารศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมบัติ ช่างชัยวงศ์. (2543). *การเมือง: แนวความคิดและการพัฒนา* (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- สมศักดิ์ หนูสนิท. (2542). *การพัฒนาทางการเมืองสู่ความเป็นประชาธิปไตย: ปฏิสัมพันธ์ระหว่างทหารกับการเมืองไทย*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์, คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง

- สายใจ วอนขอพร. (2546). *บุคลิกภาพประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*.
งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการอุดมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุทธชัย ยิ้มประเสริฐ. (2555). *ประวัติศาสตร์ว่าด้วยการรัฐประหารในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ:
ลายเส้น.
- สุรพงษ์ สายวงศ์. (2544). *ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย : ศึกษาเฉพาะกรณีเจ้าหน้าที่
ตำรวจกองปราบปราม*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์,
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุรพัทธ์ นาลอง. (2554). *บทบาทหน่วยรบพิเศษในการรัฐประหารในช่วงปี พ.ศ. 2509-2549*.
การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อนันต์ แสงสีวัฒนกุล. (2551). *ทัศนคติของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*.
ภาคนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์,
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อมร รักษาสัตย์. (2544). *การเมืองการปกครองประเทศไทยในสมัยประชาธิปไตย (บทที่ 3)*.
ใน อมร รักษาสัตย์, *การเมืองการปกครองไทยตามรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน* (หน้า
86). กรุงเทพฯ: วิ.เจ.พรินติ้ง.
- อัมฤตา สารธิงค์. (2552). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่หลังการ
รัฐประหาร วันที่ 19 กันยายน 2549 ถึง พ.ศ. 2551*. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตร
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อภิชาติ ศิริสุนทร. (2552). *การรัฐประหาร 19 กันยายน กับอิทธิพลของระบบอำมาตยาธิปไตย*.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาสังคม, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อุมาพร อินทะวงศ์. (2551). *ปัจจัยที่นำมาซึ่งการทำรัฐประหาร โดยพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน*.
การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เอกวิทย์ มณีธร. (2556). *รัฐศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ: เอ็ม.ที.เพรส.
- Adorno, T. W., et al. (1976). *The positivist dispute in german sociology*. London: Harper
Torchbook.

- Anjali, T. B. (2010). Coups, elections and the predatory state. *Elections and the Predatory State Journal of Theoretical Politics*, 22,169-215
- Clayton, L. T. & Jonathan, M. P. (2014). Coup d'etat or Coup d'Autocracy? How coups impact democratization, 1950–2008. *Foreign Policy Analysis* (2014), 0, 1–22
- Curtis, B. (2015). The causes and outcomes of coup during Civil War. *Journal of Conflict Resolution*0022002715603098, 22, 525.
- Jonathan, M. P. & Clayton, L. T. (2011). Global instances of coups from 1950 to 2010: A new dataset. *Journal of Peace Research*, 48, 249-259
- Jonathan, M. P. (2012). *Determinants of the attempting and outcome of Coups d'etat*. Kazakhstan: Nazarbayev University.
- Kristen, A. Hs. (2014) The ethnic army and the state: Explaining coup traps and the difficulties of democratization in Africa. *Journal of Conflict Resolution*, 17, 214.
- Megan, S., Clayton, T. & Sarah, H. (2015). The international community's reaction to coups. *Foreign Policy Analysis*, 11, 363–376.
- Rollin, F. T. (2010). Determinants of Coup d'etat Events 1970—90: The role of property rights protection. *International Political Science Review*, 31(3), 346–365
- Taeko, H. (2014). Policy change and coups: The role of income inequality and asset specificity. *International Political Science Review*September 2014, 36, 441-456,
- Ulrich, P. & Tobias, B. (2012). Do democracies engage less in coup-proofing? On the relationship between regime type and civil--military relations. *Foreign Policy Analysis*, 8, 355–371

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง บุคลิกภาพที่มีผลต่อทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย

บูรพา

ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาบุคลิกภาพที่มีผลต่อทัศนคติของนิสิตคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557
2. คำตอบและข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับ โดยจะนำเสนอแต่ในภาพรวมเท่านั้น
3. กรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริงเพื่อความถูกต้องของผลการศึกษา
4. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
  - ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามต่อบุคลิกภาพแบบประชาธิปไตยและ

บุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม

- ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ()ลงในช่อง ที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. ชั้นปี

1. ชั้นปี 1 2. ชั้นปี 2
 3. ชั้นปี 3 4. ชั้นปี 4

3. ภาควิชา

1. รัฐศาสตร์ 2. นิติศาสตร์ 3. รัฐประศาสนศาสตร์

4. เกรดเฉลี่ย (GPA ปัจจุบัน)

1. ต่ำกว่า 2.00 2. 2.00 - 2.50 3. 2.51 - 2.99
 4. 3.00 - 3.50 5. ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป

5. สื่อที่ใช้ในการรับรู้ข่าวสาร

1. โทรทัศน์ 2. วิทยุ 3. หนังสือพิมพ์
 4. อินเทอร์เน็ต 5. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

6. ความสนใจการรับรู้ข่าวสารบ้านเมือง

1. 1-3 วัน/สัปดาห์   2. 4-6 วัน/สัปดาห์   3. ติดตามเป็นประจำ
 4. ไม่ติดตาม   5. นาน ๆ ครั้ง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามต่อบุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมและ

บุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย () ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

บุคลิกภาพ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. บุคลิกภาพแบบประชาธิปไตย					
1.1 พัฒนาความสามารถและเพิ่มความรู้ให้กับตนเอง เพื่อส่งเสริมประชาธิปไตย					
1.2 มีส่วนรวมในทางการเมืองและการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เช่น การใช้สิทธิเลือกตั้ง					
1.3 รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเองและของผู้อื่นตามกฎระเบียบในสังคมของประชาธิปไตย					
1.4 เชื่อมมั่นในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยมากกว่าระบอบการปกครองอื่น					
1.5 ให้ความเคารพซึ่งกันและกัน ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น					
1.6 มีความอดทนและอดกลั้น ในความแตกต่างทั้งด้านการรับรู้ ความคิด และรวมถึงความรู้สึกที่มีต่อผู้อื่น					
1.7 เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมและทำเพื่อส่วนรวม มากกว่าส่วนตน					
1.8 ดำเนินชีวิตในการอยู่ร่วมกันในสังคม อย่างสันติสุขมากกว่าใช้ความรุนแรง					
1.9 มีความรักชาติ และเห็นแก่ประเทศชาติเป็นสำคัญ					
1.10 เป็นคนมีเหตุผล โดยใช้เหตุผลและผลในการตัดสินใจ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของตนเองและส่วนรวม					

บุคลิกภาพ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
2. บุคลิกภาพแบบอำนาจนิยม					
2.1 ไม่ชอบให้ใครมาใช้อำนาจเหนือกว่าตนเอง					
2.2 มองคนในแง่ร้าย และมักจะประชดประชัน ดูถูกดูแคลนหรือเหยียดหยามผู้อื่น และความสามารถของผู้อื่น					
2.3 ไม่ยอมรับต่อการวิพากษ์วิจารณ์โดยผู้อื่น					
2.4 ผู้ชายควรเป็นผู้นำมากกว่าผู้หญิง					
2.5 เชิดชู อ่อนน้อม ยอมจำนน และหวังพึ่งพาผู้ที่มีอำนาจ และมีบารมีมากกว่า					
2.6 ทำเพื่อประโยชน์ของตนเอง โดยไม่มองถึงความเดือดร้อนของผู้อื่น					
2.7 ใช้อำนาจในการบังคับขู่เข็ญ โดยให้ผู้อื่นทำตาม					
2.8 มองผู้อื่นในฐานะที่เป็นเครื่องมือที่จะสร้างความยิ่งใหญ่ให้กับตนเอง					
2.9 ให้ความสำคัญกับเสรีภาพส่วนบุคคลน้อยกว่าอำนาจรัฐ					
2.10 ไม่เชื่อว่าบุคคลมีความเท่าเทียมกัน ไม่ว่าในด้านชาติกำเนิด การศึกษาและฐานะทางสังคม					

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย () ให้ตรงกับทัศนคติของท่าน

ทัศนคติต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557	ระดับทัศนคติ				
	มากที่สุด (1)	มาก (2)	ปานกลาง (3)	น้อย (4)	น้อยที่สุด (5)
1. ด้านความรู้ ความเข้าใจ					
1.1 การรัฐประหารก่อให้เกิดความเสียหายกับประเทศชาติรวมทั้งเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครอง					
1.2 การรัฐประหาร ก่อให้เกิดการทำลายและยากต่อการพัฒนาระบอบประชาธิปไตย					
1.3 การรัฐประหารถือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน					
1.4 การรัฐประหารเป็นการแทรกแซงทางการเมืองที่ไม่เป็นธรรม และไม่ชอบด้วยกฎหมาย					
1.5 การรัฐประหารเป็นเพียงอำนาจของคนส่วนน้อยซึ่งไม่ใช่เสียงของคนส่วนใหญ่					
2. ด้านอารมณ์ ความรู้สึก					
2.6 ไม่พอใจและไม่ยอมรับการที่ทหารเข้ามามีบทบาทหรือเข้ามายุ่งเกี่ยวกับการเมืองไม่ว่าจะกรณีใด ๆ นั้น					
2.7 รู้สึกไม่พอใจกับการรัฐประหารเพราะเป็นวิธีที่ล้าหลังและไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมโลกในปัจจุบัน					
2.8 รู้สึกว่าการรัฐประหารเป็นเรื่องไม่ถูกต้อง ไม่เป็นที่ยอมรับเพราะเป็นวิถีทางที่ใช้ความรุนแรง เผด็จการ และไม่เป็นที่ชอบด้วยประชาธิปไตย					
2.9 ไม่พอใจและไม่ยอมรับรัฐประหาร เพราะการรัฐประหารนั้นเป็นเพียงการกระทำของทหารกลุ่มหนึ่งเพื่อรักษาผลประโยชน์ของทหารเท่านั้น					
2.10 พึงพอใจและยอมรับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยว่าเป็นการปกครองที่ดีที่สุด					

ทัศนคติต่อการรัฐประหารปี พ.ศ. 2557	ระดับทัศนคติ				
	มากที่สุด (1)	มาก (2)	ปานกลาง (3)	น้อย (4)	น้อยที่สุด (5)
3. ด้านพฤติกรรม					
3.6 สนับสนุนให้มีรัฐบาลมาจากการเลือกตั้งของประชาชนและยึดถือในเสียงข้างมาก					
3.7 สนับสนุนให้การเมืองไทยมีความเป็นประชาธิปไตย และไม่อยู่ในระบอบเผด็จการทหาร					
3.8 คัดค้านการเกิดรัฐประหารเพราะเป็นการกระทำโดยคนกลุ่มเดียว มีกฎเกณฑ์บังคับใช้ประชาชน ไม่มีสิทธิในการแสดงออก ขาดสิทธิและเสรีภาพ					
3.9 คัดค้านการเกิดรัฐประหารเพราะไม่สามารถพัฒนาประเทศให้ดีขึ้นได้ และไม่ใช่วางออกของปัญหา ยังส่งผลเสียให้กับประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ และการเมืองการปกครอง ประเทศไม่เกิดการพัฒนา					
3.10 คัดค้านการรัฐประหารเพราะยิ่งสร้างความแตกแยกและเกิดความสับสนในสังคม					

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างยิ่งที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้